

การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

ธวัชชัย ยืนยง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการการปกครอง
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

ธวัชชัย ยืนยง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566
(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

APPLYING THE PRINCIPLES OF BALA DHAMMA TO ENCOURAGE RELATIVES OF DRUG RECIDVIST IN SONGKHLA CENTRAL PRISON

THAWATCHAI YEUNYONG

A THEMATIC PAPER SUBMTTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE
PROGRAM IN GOVERNMENT
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2023

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา**
ชื่อนักศึกษา	:	**ธวัชชัย ยืนยง**
ชื่อปริญญา	:	**รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การปกครอง**
ปีพุทธศักราช	:	**2566**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**ดร. สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	**ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร**

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง

คณบดีคณะสังคมศาสตร์ .....
(พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ :

ประธานกรรมการ .....
(พระครูอรุณสุตาลังการ, รองศาสตราจารย์ ดร.)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก) .....
(ดร. สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา)

กรรมการ/อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....
(ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร)

กรรมการ .....
(พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร.)

กรรมการ .....
(รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว)

(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

Thematic Topic	: Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidvist in Songkhla Central Prison
Student's Name	: Thawatchai Yeunyong
Degree Sought	: Master of Political Science
Program	: Government
Anno Domini	: 2023
Advisor	: Dr. Sitthipong Sitthipataraprabha
Co-Advisor	: Dr. Supreecha Chamnanphuttiphon

Accepted by the Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Political Science (Government)

Dean of Faculty of Social Sciences .....
(Phrakhrupaladsuwatthanaphromajariyakhun)

Thematic Committee :

Chairman .....
(Phrakhruarunsutalangkarn, Assoc. Prof. Dr.)

Member (Advisor) .....
(Dr. Sitthipong Sitthiphataraprabha)

Member/Co-Advisor .....
(Dr. Supreecha Chamnanphuttiphon)

Member .....
(Phramaha Ekkawin Piyaweero, Dr.)

Member .....
(Assoc. Prof. Dr. Kantaphon Nuthongkaew)

(Copyright of Mahamakut Buddhist University)

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์ : **การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา**

ชื่อนักศึกษา : **ธวัชชัย ยืนยง**

ชื่อปริญญา : **รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**

สาขาวิชา : **การปกครอง**

ปีพุทธศักราช : **2566**

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก : **ดร. สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา**

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : **ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร**

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mix Methodology Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 278 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาโดยวิธีพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า:

1. การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{\mathbf{X}}$ = 4.10, S.D. = 0.79) โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสติพละ ($\overline{\mathbf{X}}$ = 4.75, S.D. = 0.50) ด้านวิริยะพละ ($\overline{\mathbf{X}}$ = 4.70, S.D. = 0.57) ด้านศรัทธาพละ ($\overline{\mathbf{X}}$ = 4.41, S.D. = 0.67) ด้านปัญญาพละ ($\overline{\mathbf{X}}$ = 3.88, S.D. = 0.92) และด้านสมาธิพละ ($\overline{\mathbf{X}}$ = 2.77, S.D. = 1.27) ตามลำดับ

2. แนวทางการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ประกอบด้วย (1) ควรจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการรับโทษของผู้ต้องขัง และการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างกำลังใจของญาติ (2) ควรจัดกิจกรรมการให้คำปรึกษาและการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (3) ควรจัดกิจกรรมแบ่งปันความรู้และความรักระหว่างผู้ต้องขังและญาติ (4) ควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาจิตใจ ทัศนคติของผู้ต้องขัง และการจัดกิจกรรมการฝึกวิชาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้ต้องขัง และ (5) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ต้องขังมีความรู้เพิ่มขึ้นโดยการได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

คำสำคัญ : หลักพละธรรม , การเสริมสร้างกำลังใจ, การกระทำผิดซ้ำ, ญาติของผู้ต้องขัง, คดียาเสพติด

ABSTRACT

Thematic Topic : **Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidvist in Songkhla Central Prison**

Student's Name : **Thawatchai Yeunyong**

Degree Sought : **Master of Political Science**

Program : **Government**

Anno Domini : **2023**

Advisor : **Dr. Sitthipong Sitthipataraprabha**

Co-Advisor : **Dr. Supreecha Chamnanphuttiphon**

This research is a mix methodology research between quantitative research. and qualitative research The sample used in the research were 278 people and 10 key informants. The tools used to collect data was a questionnaire and interview form. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, and standard deviation. Qualitative data was analyzed by descriptive methodology.

The findings were as follows:

1. The overall of an applying the principle of Bala Dhamma to encourage relatives of drug recidivist in Songkhla central prison was at high level ($\overline{X}$ = 4.10, S.D. = 0.79) which specific aspects could be ranked from top to bottom based on their rating means as follows: aspect of Sati Bala side ($\overline{X}$ = 4.75, S.D. = 0.50), Viriya side ($\overline{X}$ = 4.70, S.D. = 0.57), Satdha Bala side ($\overline{X}$ = 4.41, S.D. = 0.67), Panya Bala side ($\overline{X}$ = 3.88, S.D. = 0.92), and Samadhi Bala side ($\overline{X}$ = 2.77, S.D. = 1.27) respectively.

2. Guidelines for applying the principle of Bala Dhamma to encourage relatives of drug recidivist in Songkhla central prison consist of (1) activities should be organized to enhance knowledge and understanding of inmates' punishment, (2) there should be arrange activities for mentoring and exchange of knowledge together. (3) There should be arrange activities for sharing knowledge and love between prisoners and their relatives, (4) There is a training to develop the mind prisoner attitude and organizing training activities and (5) there should encourage the inmates to increase their by receiving higher education.

Keywords: Principle of Bala Dhamma, Mind Empowerment, Recidivism, Relatives of Drug Recidivist, Drug Case.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้เนื่องจากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ช่วยเหลือในครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางการศึกษาด้านรัฐศาสตร์ ระดับปริญญาโท

ขอกราบขอบพระคุณอธิการบดี และคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ที่ได้อำนวยความสะดวกในการศึกษา ตลอดหลักสูตร ขอกราบขอบพระคุณ พระครูอรุณสุตาลังการ, รองศาสตราจารย์ ดร. ที่กรุณาเป็นประธานควบคุมการสอบ ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ระดับมหาบัณฑิต หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในเล่มสารนิพนธ์ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา และ ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ได้ให้คำปรึกษา ตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของสารนิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้ความสะดวกด้วยดีเสมอมา ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโททุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณครอบครัวและญาติมิตรทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ที่คอยห่วงใย ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงจบการศึกษา คุณงามความดีและประโยชน์อันเกิดจากสารนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอใช้เป็นเครื่องสักการบูชาคุณ พระรัตนตรัย พระคุณของมารดา บิดา ครูอาจารย์ ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ที่มีคุณค่ายิ่ง และขอแผ่คุณความดีนี้ให้แก่เพื่อนมนุษย์และสรรพสัตว์ทุกรูปทุกนาม พร้อมทั้งเจ้ากรรมนายเวรในทุกภพทุกชาติด้วย เทอญ

ธวัชชัย ยืนยง

สารบัญคำย่อ

อักษรย่อพระไตรปิฎกในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย มหามกุฏราชวิทยาลัย. (2563) : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัยนครปฐม ในการค้นคว้าและอ้างอิง โดยมีคำย่อและคำเต็มดังนี้

คำเต็ม	คำย่อ
พระสุตตันตปิฎก	
ม.ม.	สุตฺตนฺตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์
ขุ.จู.	สุตฺตนฺตปิฎก ขุททกนิกาย จูฬนิทเทส
ที.ปา.	สุตฺตนฺตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค
ที.ม.	สุตฺตนฺตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค
สำ.ม.	สุตฺตนฺตปิฎก สังยุตตนิกาย มหาวารวรรค
อง.จตุก.	สุตฺตนฺตปิฎก อังคุตรนิกาย จตุกกนิบาต
พระอภิธรรมปิฎก	
อภิ.สง.	อภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณี
อภิ.วิ.	อภิธรรมปิฎก วิภังค์
ปกรณวิเสส	
วิสุทฺธิ.	ปกรณวิเสส วิสุทธิมรรคปกรณ์

เลขที่เกี่ยวกับพระไตรปิฎก มีดังนี้ เลขหน้าเป็นเล่ม เลขกลางเป็นข้อ และเลขหลังเป็นหน้า เลข/ข้อ/หน้า เช่น ม.ม.(ไทย) 13/247/242 หมายถึง พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ (ฉบับภาษาไทย) ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย เล่มที่ 13 ข้อที่ 247 หน้าที่ 242 เป็นต้น

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... จ

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ฉ

กิตติกรรมประกาศ..... ช

สารบัญคำย่อ..... ซ

สารบัญ..... ฌ

สารบัญตาราง..... ฎ

สารบัญภาพ..... ฏ

บทที่ 1 บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

1.2 คำถามการวิจัย..... 3

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย..... 3

1.4 ขอบเขตของการวิจัย..... 3

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ..... 4

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย..... 5

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 6

2.1 หลักคำสอนเกี่ยวกับพละธรรม..... 6

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเสริมกำลังใจ..... 12

2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิด..... 20

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษ..... 24

2.5 บริบทพื้นที่ที่ศึกษา : เรือนจำกลางสงขลา..... 28

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 31

2.7 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย..... 35

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 36

3.1 ประชาชนและกลุ่มตัวอย่าง..... 36

3.2 เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง..... 37

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 37

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ..... 39

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 41
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 41
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย..... 42
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 43
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล..... 44
4.2 การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา..... 46
4.3 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา..... 52
4.4 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่องการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา..... 52
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 61
5.1 สรุปผลการวิจัย..... 62
5.2 อภิปรายผลการวิจัย..... 64
5.3 ข้อเสนอแนะ..... 66
บรรณานุกรม..... 67
บุคลานุกรม..... 73
ภาคผนวก..... 75
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย..... 76
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย..... 78
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวมรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย..... 82
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย... 95
ภาคผนวก จ ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ และการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ..... 103
ภาคผนวก ฉ หนังสือจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์..... 112
ภาคผนวก ช รูปภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ..... 114
ประวัติผู้วิจัย..... 120

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
4.2	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยรวมทุกด้าน.....	46
4.3	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ด้านศรัทธาพละ.....	47
4.4	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ด้านวิริยะพละ.....	48
4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ด้านสติพละ.....	49
4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ด้านสมาธิพละ.....	50
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ด้านปัญญาพละ.....	51

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	35

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันยาเสพติด จัดเป็นปัญหาสำคัญของโลกปัญหาหนึ่ง ที่ผู้นำประเทศต่าง ๆ ให้ความสนใจในการป้องกัน และปราบปรามอย่างจริงจัง องค์การสหประชาชาติประกาศให้วันที่ 26 มิถุนายนของทุกปีเป็นวันต่อต้านยาเสพติดโลก การแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงจัดเป็นปัญหาของโลกที่มีผลกระทบต่อทุกประเทศจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทุกฝ่ายและประเทศไทยได้ดำเนินความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี โดยเน้นการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด แต่การระบาดของยาเสพติดยังมีแนวโน้มเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ ตามบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2546, หน้า 6)

การแพร่ระบาดของยาเสพติดทั้งในประเทศและต่างประเทศส่งผลกระทบต่อด้านสังคมเศรษฐกิจ เป็นอย่างมาก โดยส่งผลกระทบทั้งด้านสุขภาพร่างกายของผู้เสพ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของครอบครัวและประเทศ รวมทั้งความมั่นคงความสงบสุขของสังคมและประเทศชาติและผลกระทบเช่น ก่อให้เกิดความทุกข์อย่างใหญ่หลวงในครอบครัวที่มีลูกหลานติดยาเสพติด ปัญหายาเสพติดมีแนวโน้มของความรุนแรงและขยายตัวมากขึ้น สู่บุคคลเกือบทุกกลุ่มอายุ มีการขยายตัวตามการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมยุคพัฒนา ที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนต่างร่วมมือกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาแต่ปัญหายาเสพติดก็ยังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลไทยไม่ว่ายุคใดสมัยใดก็ตาม จึงให้ความสำคัญกับการปราบปรามยาเสพติด เป็นหนึ่งวาระของการบริหารประเทศ เพราะยาเสพติดมีผลต่อการพัฒนาประเทศ เพราะหากยาเสพติดระบาด สังคมนั้นจะถูกทำลาย ประชาชนไม่มีคุณภาพการแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อทุกรัฐบาล ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะมีนโยบายปราบปรามยาเสพติดเข้มข้นเพียงใด ขบวนการค้ายาเสพติดก็ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจำหน่ายไปอย่างต่อเนื่อง รัฐจึงต้องปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในการปราบปรามยาเสพติดปัจจุบันผู้ต้องขังคดียาเสพติดมีจำนวน 214,872 คน จากผู้ต้องขังทั้งหมด 267,665 คน (กรมราชทัณฑ์, 2565) ดังนั้นปัญหายาเสพติดจึงไม่ใช่ปัญหาของคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นปัญหาของทุกคนในสังคมที่ต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหา การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน และร่วมมือกันจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความร่วมมือจากชุมชนในพื้นที่ด้วย หากชุมชนมีความเข้มแข็งและร่วมมือในการแก้ไขปัญหาก็จะนำไปสู่ชุมชนและสังคมที่ปลอดยาเสพติด

กรมราชทัณฑ์ จัดเป็นหน่วยงานสุดท้ายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ดำเนินการตามมาตรการบังคับทางอาญาตามคำพิพากษาหรือมีคำสั่งในการจำกัดอิสรภาพของบุคคล โดยมีภารกิจหลักสำคัญ

ในการควบคมการดูแลและพัฒนาพฤติกรรมนิสัยนักโทษเด็ดขาดที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้รับโทษจากจำคุก การควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาคดี การควบคุมและป้องกันไม่ให้ผู้ต้องขังหลับหนี รวมทั้งการพัฒนาฟื้นฟูพฤตินิสัยและจิตใจของผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดีหลังจากที่ได้รับการปล่อยตัวออกจากเรือนจำสภาวการณ์ในปัจจุบัน กรมราชทัณฑ์พยายามมีมาตรการและวิธีการต่าง ๆ มาปรับใช้ไม่ใช้ผู้ต้องขังกลับมากระทำผิดซ้ำอีก เช่น ชุมชนบำบัด จะเป็นโครงการฝึกผู้ต้องขังเพื่อรอพักการลงโทษ โดยฝึกทั้งทางด้านร่างกาย และการฝึกวิชาชีพให้ไปใช้ประกอบอาชีพโดยวิทยากรที่มีความรู้จากภายนอกของผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวแต่ผลที่ตอบรับก็ยังมี ผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำเป็นจำนวนมาก คือ คดียาเสพติด สาเหตุมาจากหลายประการ ไม่มีหน่วยงานรับเข้าทำงานหรือสังคมไม่ให้โอกาส สังคมหรือสภาพแวดล้อมให้กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ไม่อยากทำงานอย่างอื่นเพราะเงินจากการค้ายาเสพติดได้มาโดยง่าย

ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ มีเรือนจำที่อยู่ในความดูแลทั้งหมด 143 แห่ง เป็นเรือนจำความมั่นคงสูง จำนวน 9 แห่ง สำหรับคุมขังนักโทษยาเสพติดที่มีคำพิพากษาให้จำคุก 25 ปีขึ้นไป เป็นเรือนจำที่รองรับผู้ต้องขังยาเสพติดอัตราโทษสูง โดยในภาคใต้มีเรือนจำความมั่นคงสูง 2 แห่ง หนึ่งในนั้นคือเรือนจำกลางสงขลา ที่พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่เป็นผู้ต้องขังคดียาเสพติดมากกว่าร้อยละ 70 โดยในร้อยละ 30 ของจำนวนดังกล่าว เป็นผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ (งานเยี่ยมญาติ ฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง เรือนจำกลางสงขลา, 2563) การจัดให้มีกิจกรรม ญาติเยี่ยม ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องขังที่ทางเรือนจำกลางสงขลา จัดเป็นสวัสดิการพึงมี ญาติผู้ต้องขังจำนวนมากให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งที่ผ่านมาพบว่าญาติผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีความเป็นห่วงและกังวลใจต่อผู้ต้องขัง ทำให้ขาดกำลังใจในการดำเนินชีวิตและส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของผู้ต้องขังเช่นกัน

หลักพละธรรมเป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าได้บัญญัติไว้โดยมีเนื้อหาประกอบด้วย 1) ศรัทธาพละ 2) วิริยะพละ 3) สติพละ 4) สมาธิพละ และ 5) ปัญญาพละ เป็นหลักธรรมที่สามารถ นำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเสริมสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของประชาชน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการนำหลักพระธรรมมาปรับใช้กับการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรือนจำกลางสงขลาในด้านสร้างความเชื่อมั่นและลดความกังวลใจของญาติผู้ต้องขังต่อความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังและตนเองต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา สามารถลดจำนวนผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดได้หรือไม่

1.2.2 แนวทางการการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลาด้วยหลักพละธรรมเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

1.3.2 เพื่อศึกษาแนวทางการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาเรื่อง การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลาโดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ญาติผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา จำนวน 1,048 คน (ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2565)

2. ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (In-depth Interview) กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง หัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ ญาติผู้ต้องขัง และ ผู้ต้องขัง

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ประกอบด้วย 5 ด้าน 1) ด้านศรัทธาพละ 2) ด้านวิริยะพละ 3) ด้านสติพละ 4) ด้านสมาธิพละ และ 5) ด้านปัญญาพละ

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ เรือนจำกลางสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2565-28 กุมภาพันธ์ 2566

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 หลักพละธรรม หมายถึง หลักธรรมที่เสริมสร้างพลังและกำลังใจ แก่ผู้ที่นำไปปฏิบัติ

1.5.2 การเสริมสร้างกำลังใจ หมายถึง การใช้หลักพละธรรมมาสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด เรือนจำกลางสงขลา

1.5.3 ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดเรือนจำกลางสงขลา หมายถึง ผู้ต้องขังที่เคยต้องโทษยาเสพติดมาก่อน

1.5.4 ศรัทธาพละ หมายถึง กำลังที่ทำให้เกิดความเชื่อ ความเลื่อมใส ความเชื่อที่มีเหตุผลมั่นใจ ในความจริงความดีของสิ่งที่นับถือหรือปฏิบัติตรงตามที่ได้กำหนดขึ้น

1.5.5 วิริยพละ หมายถึง กำลังที่ทำให้เกิดความเพียรพยายามในการทำงานให้สำเร็จที่ ประกอบด้วยความเพียรชอบ ความพยายาม ความบากบั่น ความกล้าหาญ ความแกล้วกล้า ความมั่นคงในการทำกิจทั้งปวงให้สำเร็จ

1.5.6 สติพละ หมายถึง กำลังที่ทำให้เกิดความระลึกรู้ได้ในปัจจุบันขณะ การนึกได้ ความไม่พลั้งเผลอ ความไม่เลื่อนลอย ความไม่หลงลืม การหมายรู้ ความรู้สึกตัวทั่วพร้อม ความไม่ ประมาท ความใส่ใจ การตระหนักรู้ การกำหนดรู้ หรือการตื่นรู้

1.5.7 สมาธิพละ หมายถึง กำลังที่ทำให้เกิดความตั้งมั่นแห่งจิต ความที่จิตตั้งมั่น ภาวะที่จิตมั่นคง ภาวะที่จิตสงบนิ่งอยู่ที่อารมณ์เดียว แน่วแน่ไม่หวั่นไหว จิตที่ไม่สับส่าย จิตที่ไม่ฟุ้งซ่านไปใน อารมณ์ต่าง ๆ

1.5.8 ปัญญาพละ หมายถึง กำลังความรู้ทั่วชัดที่เป็นพลัง ทำให้เกิดความมั่นคง เป็นเครื่องต่อต้านความหลง เป็นแสงสว่างที่ขจัดความมืด เป็นความรู้ชัด เป็นกิริยาที่รู้ชัด

1.5.9 ญาติผู้ต้องขัง หมายถึง บุคคลที่ผู้ขังยื่นรายชื่อแสดงเจตจำนงค์ให้เป็นบุคคลที่สามารถเยี่ยมผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

1.5.10 ผู้ต้องขัง หมายถึง นักโทษเด็ดขาด คนต้องขัง คนฝากขังที่ต้องคำพิพากษาให้จำคุกในเรือนจำกลางสงขลา

1.5.11 เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศชาย และ เพศหญิง

1.5.12 อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) ต่ำกว่า 25 ปี 2) 26-35 ปี 3) 36-45 ปี 4) 46-55 ปี และ 5) 56 ปีขึ้นไป

1.5.13 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) ไม่ได้เรียนหนังสือ 2) ประถมศึกษา 3) มัธยมศึกษา 4) อนุปริญญา 5) ปริญญาตรี และ 6) สูงกว่าปริญญาตรี

1.5.14 อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เกษตรกร 2) รับจ้างทั่วไป 3) พนักงานเอกชน 4) ข้าราชการ 5) รัฐวิสาหกิจ 6) ประกอบธุรกิจส่วนตัว และ 7) อื่น ๆ

1.5.15 รายได้ หมายถึง รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท 2) 10,000-15,000 บาท 3) 15,001-20,000 บาท 4) 20,0001-25,000 บาท และ 5) มากกว่า 25,001 บาท

1.5.16 เรือนจำ หมายถึง เรือนจำกลางสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ทำให้ทราบการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

1.6.2 ได้แนวทางการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

1.6.3 เรือนจำกลางสงขลา สามารถนำผลการวิจัยไปจัดกิจกรรมเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดได้

มหามกุฏราชวิทยาลัย

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่องการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 หลักคำสอนเกี่ยวกับพละธรรม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเสริมกำลังใจ

2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำความผิด

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษ

2.5 บริบทพื้นที่ที่ศึกษา : เรือนจำกลางสงขลา

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 หลักคำสอนเกี่ยวกับพละธรรม

พละธรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท

พระพุทธศาสนาเถรวาท หมายถึง คำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า ความเชื่อถือของการประพฤติปฏิบัติและกิจการทั้งหมดของหมู่ชนผู้กล่าวว่าตนนับถือพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นวาทะของพระเถระนับตั้งแต่การปฐมสังคายนาโดยได้รวบรวมคำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้ามาวางไว้เป็นแบบแผน เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและการประพฤติปฏิบัติ (พระสร้างชาติสิริ จารุวณโณ สุวรรณพุทธ, 2554, หน้า 5) หลักการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาก็บันทึกไว้ในพระไตรปิฎกนี้เช่นกัน พละธรรมเป็นหลักธรรมที่มีปรากฏอยู่ในโพธิปักขิยธรรมซึ่งเป็นหลักธรรมที่ช่วยเกื้อหนุนให้ผู้ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาเข้าสู่ธรรมอันเป็นกำลังที่เกื้อหนุนแก่อริยมรรค การศึกษาในบทนี้ ผู้วิจัยกำหนดประเด็นไว้ ดังนี้

2.1.1 ความหมายของพละ 5

ในคัมภีร์พระไตรปิฎก อธิบายว่า พละจัดอยู่ในมรรคภาวนา พละ หมายถึง กำลังธรรมอันเป็นกำลัง (ม.ม. (ไทย) 13/247/243) คือความไม่หวั่นไหว อันเป็นกำลังที่ผลักดันอกุศลธรรมให้พินาศไปและรู้แจ้งเห็นตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นด้วยปัญญาที่เรียกว่าวิปัสสนาปัญญาหรือวิปัสสนาญาณ จิตย่อมหลุดพ้นจากอาสวะทั้งหลายจิตเข้าสู่กระแสธรรมะแห่งมรรคผล นิพพาน ในที่สุด

ในคัมภีร์พระอภิธรรมปิฎก วิภังค์ อธิบายว่า พละ แปลว่า ธรรมอันเป็นกำลัง หมายถึงคุณธรรมที่ทำให้จิตเข้มแข็งไม่หวั่นไหวในอกุศลธรรมต่าง ๆ (อภิวิ. (ไทย) 35/44/513)

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส อธิบายว่า พละ คือ ธรรมเป็นกำลัง มี 5 อย่าง คือ สัทธา (ความเชื่อ) วิริยะ (ความเพียร) สติ (ความระลึกได้) สมาธิ (ความตั้งมั่น) ปัญญา (ความรอบรู้) เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อินทรีย์ เพราะเป็นใหญ่ในกิจการของตน (สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระ-ยาวชิรญาณวโรรส, 2524, หน้า 45)

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) อธิบายว่า พละ คือ กำลัง หรือธรรมอันเป็นกำลัง ซึ่งทำให้เกิดความเข้มแข็งมั่นคงดำรงอยู่ได้ในสัมปยุตตธรรมทั้งหลายอย่างไม่หวั่นไหว อันธรรมที่เป็นปฏิปักษ์จะเข้าครอบงำไม่ได้เป็นเครื่องเกื้อหนุนแก่อริยมรรคจัดอยู่ในโพธิปักขิยธรรม มี 5 อย่าง ได้แก่ ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ และปัญญา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), (2561, หน้า 263)

สรุปได้ว่า พละ หมายถึง กำลัง หรือพลัง หรือธรรมอันเป็นกำลัง คือความไม่หวั่นไหว อันเป็นกำลังที่ผลักดันอกุศลธรรมให้พินาศไปและยังความตรัสรู้มรรค ผล นิพพาน เป็นความเข้มแข็งมั่นคงดำรงอยู่ได้ในสัมปยุตตธรรมทั้งหลายอย่างไม่หวั่นไหว อันธรรมเป็นที่เป็นปฏิปักษ์จะเข้าครอบงำไม่ได้เป็นเครื่องเกื้อหนุนแก่อริยมรรค

2.1.2 องค์ธรรมในพละ 5

ประเภทขององค์ธรรม องค์ธรรมในพละธรรมมีหลายประเภท มีทั้ง 4 ประเภท มี 5 ประเภท มี 7 ประเภท ดังนี้

พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค จำแนกไว้มี 4 ประเภท ได้แก่ วิริยะพละ (กำลังคือวิริยะ) สติพละ (กำลังคือสติ) สมาธิพละ (กำลังคือสมาธิ) และ ปัญญาพละ (กำลังคือปัญญา)

พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ จำแนกไว้มี 5 ประเภท ได้แก่ สัทธาพละ (ธรรมอันเป็นกำลังคือศรัทธา) วิริยะพละ (ธรรมอันเป็นกำลังคือวิริยะ) สติพละ (ธรรมอันเป็นกำลังคือ สติ) สมาธิพละ (ธรรมอันเป็นกำลังคือสมาธิ) และ ปัญญาพละ (ธรรมอันเป็นกำลังคือปัญญา) (ที.ปา. (ไทย) 99/311/240).

พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค จำแนกไว้มี 2 ประเภท ได้แก่ สัทธาพละ (กำลังคือศรัทธา) วิริยะพละ (กำลังคือวิริยะ) หิริพละ (กำลังคือหิริ) โอตตัปปะพละ (กำลังคือโอตตัปปะ) สติพละ (กำลังคือสติ สมาธิพละ (กำลังคือสมาธิ) และ ปัญญาพละ (กำลังคือปัญญา) (ม.ม. (ไทย) 13/247/243)

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตโต เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่ พระพรหมคุณาภรณ์) อธิบายว่า พละธรรมจัดอยู่ในโพธิปักขิยธรรม (ธรรมแห่งการตรัสรู้) มี 5 ประการ ได้แก่ ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ และ ปัญญา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2561, หน้า 263)

นาวาเอก (พิเศษ) ปรีชา นันตาภิวัฒน์ ร.น. อธิบายว่า พละธรรมคือ ธรรมอันเป็นกำลัง ได้แก่ สัทธา (ความเชื่อ) วิริยะ (ความเพียร) สติ (ความระลึกได้) สมาธิ (ความตั้งจิตมั่น) และ ปัญญา

(ความรู้ทั่วชัด) ธรรม 5 อย่างนี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อินทรีย์ 5 (ธรรมที่เป็นใหญ่ในกิจของตน) (ปรีชา นันตาภิวัฒน์ ร.น., นาวาเอก (พิเศษ), 2544, หน้า 8)

สุภีร์ ทุมทอง อธิบายว่า พละมี 5 เช่นเดียวกับอินทรีย์ ได้แก่ สัทธาพละ วิริยพละ สติพละ สมาธิพละ และ ปัญญาพละ (สุภีร์ ทุมทอง, (2559, หน้า 163)

สรุปได้ว่า พละ คือ กำลัง หรือพลัง หรือธรรมอันเป็นกำลัง เป็นหลักธรรมที่ทำให้จิตมีความเข้มแข็งไม่หวั่นไหวในอกุศลธรรมต่าง ๆ พละมีปรากฏอยู่ในโพธิปักขิยธรรมที่เป็นธรรมฝ่ายของการตรัสรู้ มีองค์ธรรมที่เป็นกำลังแห่งการบรรลุมรรค ผล นิพพาน พละมี 5 ประการ ได้แก่ สัทธาพละ (กำลังคือศรัทธา) วิริยพละ (กำลังคือวิริยะ) สติพละ (กำลังคือสติ) สมาธิพละ (กำลังคือสมาธิ) และปัญญาพละ (กำลังคือปัญญา) พละธรรมนี้ยังเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อินทรีย์ 5 (ผู้เป็นใหญ่)

2.1.3 ความหมายแต่ละองค์ธรรม

พละ คือ กำลัง หรือพลัง หรือธรรมอันเป็นกำลัง หรือแรง หรือความเข้มแข็ง มี 5 ประการ คือ สัทธาพละ วิริยะพละ สติพละ สมาธิพละ และปัญญาพละ ทั้ง 5 นั้นมีความหมาย ดังนี้

1. สัทธาพละ

สัทธา เป็นอิตถีลิงค์ แปลว่า ความเชื่อ มีความหมายเฉพาะคำ คือที่ชื่อว่าศรัทธา เพราะเป็นธรรมชาติตั้งมั่นที่ชื่อว่าศรัทธา เพราะเป็นเหตุให้บุคคลตั้งจิตชอบ (มูลนิธิภูมิพล, 2558, หน้า 14) สามารถแยกศัพท์ได้ดังนี้ สบทหน้า ธา ธาตุ เป็นไปในความทรงไว้ เชื่อมั่น ตั้งมั่น ปัจจัยในนามกิตก์ ตั้งรูปวิเคราะห์ศัพท์เป็น ภาษาบาลีได้ 2 ประการ คือ (1) สทฺหติ เอตายาติ สทฺธา แปลว่า บุคคลย่อมเชื่อมั่น ด้วยธรรมชาตินี้ เพราะเหตุนั้นธรรมชาตินี้จึงชื่อว่า สัทธา (มูลนิธิภูมิพล, 2558, หน้า 15) (2) สทฺทหนมตฺตเมว วา เอสาติ สทฺธา แปลว่า ธรรมชาติ นั้นเป็นเพียงความเชื่อเท่านั้น เหตุนั้นธรรมชาตินั้นจึงชื่อว่า สัทธา (ความเชื่อ) (วิสุทธิ. (ไทย) 3/34.) โดยทั่วไปเรามักจะพบคำว่า “ศรัทธา” เป็นคำภาษาสันสกฤต ตรงกับภาษาบาลีว่า “สัทธา” (มูลนิธิภูมิพล, 2558, หน้า 16)

พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ อธิบายว่า สัทธา คือ ความเชื่อ หมายถึง กิริยาที่เชื่อ ความเชื่อมั่นในกรรม ผลของกรรม และพระปัญญาตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ความเชื่อมั่นว่า สัตว์มีกรรมเป็นของตนเอง (ม.ม. (ไทย) 13/247/242)

พระอภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณี อธิบายว่า สัทธาพละ คือ ความเชื่อ กิริยาที่เชื่อ ความปลงใจเชื่อ ความเลื่อมใสยิ่ง ศรัทธา สัทธินทรีย์ นี้ชื่อว่าสัทธาพละที่เกิดขึ้นในสมัยนั้น (อภิ.สง. (ไทย) 34/25/31.)

พระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). อธิบายว่า ศรัทธา คือ ศรัทธาในตถาคตโพธิหรือตถาคตโพธิสัทธานั่นเอง กิจหรือหน้าที่ของศรัทธา คือ ความน้อมใจดิ่ง หรือเด็ดเดี่ยว หมายความว่า ความเชื่อที่มีเหตุผล มั่นใจ ในความจริงความดีของสิ่งที่นับถือหรือปฏิบัติ (พระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), 2529, หน้า 875)

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) อธิบายว่าศรัทธา หมายถึง ความเชื่อ ความเลื่อมใสในธรรม คือ เชื่อสิ่งที่ควรเชื่อ เชื่อด้วยเหตุด้วยผล เชื่อมั่นในคุณงามความดี มีความเชื่อความเลื่อมใสในความจริง เพื่อที่จะไม่ให้บุคคลลูไหลไปตามสิ่งที่ยั่วยวนและลักษณะอาการที่เป็นไปในภายนอก พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), (2538, หน้า 323)

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 นิยามความหมายคำว่า สัทธาว่า สัทธา เป็นคำนาม แปลว่า ความเชื่อ ความเลื่อมใส สัทธาจริต มีความเชื่อเป็นเจ้าเรือน มีนิสัยเชื่อง่าย เช่น เขาเป็นคนสัทธาจริตเชื่ออะไรง่าย..สัทธาธิกะ ผู้ยิ่งด้วยศรัทธา สัทธินทรีย์ ความมีใจเชื่อความเลื่อมใส (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542, หน้า 1165)

สรุปได้ว่า สัทธาพละ หมายถึงกำลังที่ทำให้เกิดความเชื่อ ความเลื่อมใส ในทางพระพุทธศาสนา ศรัทธาเป็นความเชื่อและเลื่อมในพระพุทธเจ้า พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า พระสงฆ์ที่ปฏิบัติ ดี ปฏิบัติชอบ เรื่องของกรรม เรื่องผลของกรรมที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงด้วยปัญญา ศรัทธาเป็น เครื่องนำทางเป็นเครื่องชักนำให้บุคคลเข้าไปหา ให้สนทนา ให้ตั้งใจฟัง ให้จดจำ ให้นำไปพิจารณาให้ บุคคลได้บรรลุจุดหมายอันสูงสุดแห่งชีวิต

2. วิริยพละ

พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต อธิยายว่า วิริยะ คือ ความเพียร เป็นความเพียรชอบที่ควรประกอบให้มีในตน คือ ปธาน 4 เรียกอีกอย่างว่า สัมมัปปธาน 4 หมายถึง ความเพียร ชอบ ความเพียรใหญ่ ๆ (อง.จตุกก. (ไทย) 21/13-14-69/19-20-46.)

พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย จูฬนิทเทส อธิบายว่า วิริยะ ในรูปศัพท์วีระ เป็นชื่อพระผู้มี พระภาค อธิบายว่า พระผู้มีพระภาคผู้วีระ มีพระวิริยะ ชื่อว่า วีระ ทรงองอาจ จึงชื่อว่าวีระ ทรงให้ผู้อื่นพากเพียร จึงชื่อว่าวีระ ทรงสามารถ จึงชื่อว่าวีระ ทรงหมดความขนพองสยองเกล้า จึงชื่อว่าวีระ พระผู้มีพระภาคทรงเว้นขาดจากบาปธรรมทั้งปวงในโลกนี้ ก้าวล่วงทุกข์ในนรก ทรงอยู่ด้วยความเพียร ทรงมีความเพียร มีความมุ่งมั่นแกล้วกล้า มั่นคง เรียกได้ว่าทรงเป็นอย่างนั้น ๆ (ขุ.จู. (ไทย) 30/31/261-262.)

พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ อธิบายว่า ความเพียร หมายถึง ความเพียร ทั้งทางกายและทางวาจา ความไม่ย่อหย่อน เลือกสรร ใคร่ครวญพิจารณาธรรมด้วยปัญญา เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน (ม.ม. (ไทย) 13/247/242.)

พระอภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณี อธิบายว่า การปรารภความเพียรทางใจเพื่อละอกุศลธรรม และทำกุศลธรรมให้ถึงพร้อม ความขะมักเขม้น ความแข็งแรง ความบากบั่น ความขวนขวาย ความเพียรพยายาม ความอุตสาหะ ความทนทาน ความเข้มแข็ง ความหมั่น ความมุ่งมั่นอย่างไม่ท้อถอย ความไม่ทอดทิ้งฉันทะ ความไม่ทอดทิ้งธุระในกุศลธรรม ความเอาใจใส่ธุระในกุศลธรรม

ความมั่นคง หน้าที่ของวิริยะ คือ การยกจิตไว้ หมายความว่า ความเพียรพยายาม มีกำลังใจ ก้าวหน้า ไม่ท้อถอยนี้ ชื่อว่า วิริยพละ วิริยินทรีย์ สัมมาวายามะ (อภิ สง. (ไทย) 34/26-52/32-36.)

สรุปได้ว่า วิริยพละ หมายถึง กำลังที่ทำให้เกิดความเพียรพยายามในการทำงานให้สำเร็จที่ ประกอบด้วย ความเพียรชอบ ความพยายาม ความบากบั่น ความกล้าหาญ ความแกล้วกล้า ความมั่นคงในการทำกิจทั้งปวงให้สำเร็จ ความเพียรเป็นความเพียรพยายามทางกาย วาจา ใจไม่ย่อหย่อน เลือกสรร ไตร่ตรองพิจารณาธรรมด้วยปัญญา เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน เพื่อละ ความชั่วประพฤติดี ความเพียรมีปรากฏในสัมมัปธาน 4 ได้แก่ เพียรระวังไม่ให้บาปใหม่เกิดขึ้น ปหาน ปธาน เพียรละบาปเก่า ภาวนาปธาน เพียรเจริญให้กุศลเกิดขึ้น และอนุรักขนาปธาน เพียรรักษากุศล ที่เกิดขึ้นแล้ว

3. สติพละ

พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ อธิบายว่า สติ คือ ความระลึกได้ หมายถึง การมีปัญญาระลึกถึงการกระทำหรือคำพูดที่พูดมานานแล้ว สติกำหนดพิจารณาธรรมในภายใน และภายนอก เพื่อเป็นไปเพื่อการตรัสรู้ (ม.ม. (ไทย) 13/247/243)

พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค อธิบายว่า สติ คือ การรู้สึกสภาวธรรมปัจจุบันตามความเป็นจริง โดยรับรู้สภาวธรรมอย่างแท้จริง (ที.ม. (ไทย) 10/373/301)

พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย มหานิทเทส อธิบายว่า สติ คือ ความตามระลึกถึง ความระลึกได้เฉพาะหน้า ความระลึกได้ ความจำได้ ความไม่เลื่อนลอย ความไม่หลงลืม สตินทรีย์ สติ พละ สัมมาสติ สติสัมโพชฌงค์ เอกายนมรรค ทางเอกที่ต้องละความคลุกคลีด้วยหมู่คณะต้องอยู่คนเดียว จากสังสารวัฏไปสู่นิพพาน (ขุ.ม. (ไทย) 29/209/114)

สรุปได้ว่า สติพละ หมายถึง กำลังที่ทำให้เกิดความระลึกรู้ได้ในปัจจุบันขณะ การนึกได้ ความไม่พลั้งเผลอ ความไม่เลื่อนลอย ความไม่หลงลืม การหมายรู้ ความรู้สึกตัวทั่วพร้อม ความไม่ประมาท ความใส่ใจ การตระหนักรู้ การกำหนดรู้ หรือการตื่นรู้กับกายที่เคลื่อนไหวกับใจที่นึกคิดกับจิตและธรรมที่ปรากฏในขณะปัจจุบันที่เกิดขึ้นในจิตที่นึกคิด การระมัดระวังรู้ว่าเรากำลังทำอะไรอยู่

4. สมาธิพละ

พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ อธิบายว่า สมาธิ ความมีจิตตั้งมั่น หมายถึง ความมีจิตแน่วแน่ในอารมณ์อันเป็นไปเพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน (ม.ม. (ไทย) 13/247/243)

พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย มหาวารวรรค อธิบายว่า สมาธิ คือ ดุมล้อหรือเพลาที่เป็นตัว ยึดซี่ล้อให้อยู่ได้ด้วยความตั้งมั่นของจิต (ปัญญาญาณ) (สำ.ม. (ไทย) 11/184/115)

พระอภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณี อธิบายว่า สมาธิ คือ สมาธิในฌาน ความตั้งอยู่แห่งจิต ความดำรงอยู่ ความตั้งมั่น ความไม่ซัดส่าย ความไม่ฟุ้งซ่าน ความที่จิตไม่ซัดส่าย สมถะ สมาธินทรีย์ สมาธิพละ สัมมาสมาธิในสมัยนั้น นี้ชื่อว่าสมาธิพละที่เกิดขึ้นในสมัยนั้น กล่าวคือเป็นการทำภาวะ

ปล่อยให้เป็นอารมณ์แล้วได้สมาธิ ได้เอกัคคตาแห่งจิต หน้าที่ของสมาธิคือการทำจิตไม่ให้ส่าย หมายความว่า ความมีใจตั้งมั่นแน่วแน่ในกิจ ในสิ่งที่กำหนด (อภิ.สงฺ (ไทย) 34/28-74/32-41)

สรุปได้ว่า สมาธิพละ หมายถึง กำลังที่ทำให้เกิดความตั้งมั่นแห่งจิต ความที่จิตตั้งมั่น ภาวะที่จิต มั่นคง ภาวะที่จิตสงบนิ่งอยู่ที่อารมณ์เดียว แน่วแน่ไม่หวั่นไหว จิตที่ไม่สับส่าย จิตที่ไม่ฟุ้งซ่านไปในอารมณ์ต่าง ๆ ภายนอกด้วยอำนาจ เป็นเอกัคคตาแห่งจิต ความมีจิตแน่วแน่ในอารมณ์อันเป็นไปเพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน

5. ปัญญาพละ

พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย จูฬนิทเทส อธิบายว่า ปัญญาดุจแผ่นดิน ปัญญาเครื่องทำลายกิเลส ปัญญาเครื่องนำทาง ปัญญาเครื่องเห็นแจ้ง ความรู้ดี ปัญญาดุจปฏิก ปัญญา ปัญญินทรีย์ ปัญญาพละ ปัญญาดุจศัสตรา ปัญญาดุจปราสาท ความสว่างคือปัญญา ปัญญาดุจดวงประทีป ปัญญา ดุจดวงแก้ว ความไม่หลงงมงาย ความเลือกเฟ้นธรรม สัมมาทิฏฐิ (ขุ.จู. (ไทย) 30/5/58.)

พระอภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณี อธิบายว่า ปัญญา แปลว่า กิริยาที่รู้ชัด ความวิจัย ความเลือกสรร ความวิจัยธรรม ความกำหนดหมาย ความเข้าไปกำหนด ความเข้าไปกำหนดเฉพาะ ภาวะที่รู้ ภาวะที่ฉลาด ภาวะที่รู้ละเอียด ความรู้อย่างแจ่มแจ้ง ความค้นคิด ความใคร่ครวญ ปัญญาเหมือน แผ่นดิน ปัญญาเครื่องทำลายกิเลส ปัญญาเครื่องนำทาง ความเห็นแจ้ง ความรู้ดี ปัญญาเหมือนปฏิก ปัญญา ปัญญินทรีย์ ปัญญาพละ ปัญญาเหมือนศัสตรา ปัญญาเหมือนปราสาท ความสว่างคือปัญญา ปัญญาเหมือนประทีป ปัญญาเหมือนดวงแก้ว ความไม่หลงงมงาย ความเลือกเฟ้นธรรมสัมมาทิฏฐิในสมัยนั้นนี้ชื่อว่าปัญญาพละที่เกิดขึ้นในสมัยนั้น (อภิ.สงฺ. (ไทย) 34/2/32)

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ.9, ราชบัณฑิต) อธิบายว่า ปัญญา แปลว่า ความรู้ ทั่ว คือรู้ทั่วถึงเหตุถึงผล รู้อย่างชัดเจน รู้เรื่องบาปบุญคุณโทษ รู้สิ่งที่ควรทำควรเว้น เป็นต้น เป็นธรรมที่คอยกำกับศรัทธา เพื่อเชื่อประกอบด้วยเหตุผล ไม่ให้หลงเชื่ออย่างงมงาย ปัญญาทำให้เกิดขึ้นได้ 3 วิธี คือ โดยการฟัง (สุตมยปัญญา) โดยการคิดค้น การตรึกตรอง (จินตามยปัญญา) และโดยการอบรม จิต การเจริญภาวนา (ภาวนามยปัญญา) (พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์, หน้า 574)

สรุปได้ว่า ปัญญาพละ หมายถึง กำลังความรู้ทั่วชัดที่เป็นพลัง ทำให้เกิดความมั่นคง เป็นเครื่องต่อต้านความหลง เป็นแสงสว่างที่ขจัดความมืด เป็นความรู้ชัด เป็นกิริยาที่รู้ชัด โดยปกติแล้วเรามักคิดว่าปัญญา หมายถึง การศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน ซึ่งเป็นการศึกษาทางโลก ปัญญาเหล่านี้อยู่ในระดับ สุตมยปัญญา หรือจินตามยปัญญา ไม่จัดเป็นปัญญาที่มีกำลังเพราะถูกครอบงำโดยธรรมที่ตรงกันข้าม คือ อวิชชาความหลงไม่รู้จริง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเสริมกำลังใจ

ความหมายของขวัญและกำลังใจ

ตามพจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2545 ได้อธิบายความหมายของคำว่า “ขวัญ” หมายถึง สิ่งที่เป็นสิ่งมงคล สิริความดี ไม่มีตัวตน นิยมกันว่ามีอยู่ประจำชีวิตของคนตั้งแต่เกิดมา เชื่อกันว่า ถ้าขวัญอยู่กับตัวก็เป็นสิริมงคล เป็นสุขสบาย จิตใจมั่นคง ถ้าคนตกใจ หรือเสียขวัญ ขวัญออกจากร่าง เรียกว่า ขวัญหายขวัญหนี ขวัญบิน เป็นต้น

“กำลังใจ” หมายถึง สภาพของจิตใจที่มีความเชื่อมั่นและกระตือรือร้นพร้อมที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ทุกอย่างการศึกษาเรื่องขวัญและกำลังใจนานนั้น มีผู้ให้คำจำกัดความต่าง ๆ ไว้ดังนี้

น.อ. เรวัต อุบลรัตน์ ร.น. (2551, หน้า 13) ขวัญ หมายถึง สภาพจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด เป็นทัศนคติ หรืออารมณ์ที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถสัมผัสและมองเห็นได้ แต่สามารถสังเกตได้จากการแสดงออกของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีต่อองค์การหรือสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน

พระมหาวิวัฒน์ ปริชาโน พวกนิยม (2551, หน้า 34) ขวัญกำลังใจ หมายถึง สภาพทางจิตใจ ทัศนคติ หรือความรู้สึกทางอารมณ์ของผู้ปฏิบัติงาน ที่ตั้งใจฟันฝ่าอุปสรรคที่เกิดขึ้นจาก สภาพของการทำงานให้สามารถทำงานได้บรรลุจุดหมายขององค์การ

ผดุง วุฒิเอ้ย (2552, หน้า 10) ขวัญและกำลังใจ หมายถึง การแสดงออกทางภาวะจิตใจ หรือความรู้สึก ทัศนคติของคนในหน่วยงานที่มีต่องาน ต่อบุคคล ต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อองค์การ ที่ตนปฏิบัติอยู่ ต่อความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายขององค์การ ความตั้งใจของคนที่จะอุทิศเวลาและแรงกายของคน เพื่อสนองความต้องการและวัตถุประสงค์ขององค์การ

วรรณภา กลับคง (2552, หน้า 8) ขวัญและกำลังใจ หมายถึง สภาวะทางด้านจิตใจ ความรู้สึก อารมณ์ของบุคคลที่ก่อให้เกิดกำลังใจ เจตคติและความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งจะเป็นผลให้มีความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

พนิดา วรรณเวียง (2553, หน้า 8-9) ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพทางจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่เกิดขึ้นจาก สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน ทั้งด้านบวกและด้านลบ และเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

เบญจมาส สมศรี (2553, หน้า 9) ขวัญและกำลังใจ หมายถึง สภาพทางจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด ความกระตือรือร้น ความตั้งใจที่จะร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ความพึงพอใจ และความตั้งใจในการปฏิบัติงาน

สุรเชษฐ์ สุวพร (2553, หน้า 14-15) ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความกระตือรือร้นในการทำงานอุทิศกายและใจในการทำงานให้แก่องค์กร การทุ่มเทความสามารถ

ปฏิบัติงานร่วมกันอย่างร่วมแรงแข็งขันมีพลังสัมฤทธิ์ในการทำงานร่วมกันเป็นทีมมีพันธะผูกพัน ต่อหน้าที่งานที่ปฏิบัติอย่างสูง การได้รับการยอมรับจากสังคม

ณัฏฐรัฐ จันทะ โลก (2553, หน้า 16) ขวัญและกำลังใจ หมายถึง ภาวะของจิตใจ หรือทัศนคติ หรือแรงผลักดันของบุคคล หรือบุคคลต่าง ๆ ในกลุ่มที่จะทำงานตามวัตถุประสงค์แห่งการทำงานร่วมกันของกลุ่มเพื่อจะต่อสู้กับปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ อันที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบแห่งพฤติกรรมในการที่จะแสดงให้เห็นถึงความกระตือรือร้น ความมุ่งมั่น การรักหมู่คณะ

ฟลิปโป (Fippo, 1976, pp. 556-557; อ้างถึงใน พ.อ. ธวัชชัย ฟักเทพ, 2551, หน้า 9) ให้คำนิยาม ขวัญและกำลังใจเป็นสภาพทางจิต ท่าที หรือทัศนคติ ความรู้สึกของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งแสดงออกหรือบ่งชี้ ให้เห็นถึงความตั้งใจที่จะร่วมมือประสานงาน

ไนโกร (Nigro, 1959, p. 383; อ้างถึงใน พ.อ. ธวัชชัย ฟักเทพ, 2551, หน้า 9) ให้คำนิยาม ขวัญและกำลังใจ คือความรู้สึก ท่าที หรือพฤติกรรมของกลุ่มคนที่ร่วมแรงร่วมใจกัน ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งโดยไม่ย่อท้อ ไม่หยุดยั้งเพื่อให้ได้มาซึ่งผลงานร่วมกัน

สรุปได้ว่า ขวัญและกำลังใจเป็นสภาวะของจิตใจของแต่ละบุคคลที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมภายใต้สภาพแวดล้อมหรือสิ่งต่าง ๆ ที่มี ผลต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งขวัญและกำลังใจสามารถบ่งชี้ถึงความตั้งใจ ความกระตือรือร้น ความตั้งอกตั้งใจและความร่วมมือในการปฏิบัติงานที่จะนำพางานที่ปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จ

ความสำคัญของขวัญและกำลังใจ

ขวัญและกำลังใจนั้นมีลักษณะเป็นนามธรรม สามารถสังเกตได้จากการแสดงออก ของบุคคลหรือกลุ่ม ขวัญและกำลังใจมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเมื่อขวัญและกำลังใจดี การปฏิบัติงานก็จะมีประสิทธิภาพสูง ผลงานที่ได้ก็จะดี ในทางกลับกัน ถ้าขวัญกำลังใจไม่ดี การปฏิบัติงานก็จะมีประสิทธิภาพลดลง ผลงานที่ได้ก็จะไม่ดี ดังนั้นจึงมีผู้ให้คำนิยามเกี่ยวกับความสำคัญของขวัญและกำลังใจไว้มากมายดังนี้

จิรชาติ เชื้อภักดี (2550, หน้า 15) ขวัญมีความสำคัญต่อบุคคลในองค์การเป็นอย่างมาก เพราะถ้าบุคคลในองค์การมีขวัญดีแล้วจะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของบุคลากรในองค์การ เพื่อร่วมมือร่วมใจทำงานด้วยความเต็มใจ และมีสัมพันธภาพอันดีต่อกัน มีความรัก ความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ต่อองค์การ ทำให้การทำงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารต้องเอาใจใส่ดูแลรักษาขวัญของบุคลากรในองค์การให้มีขวัญดีอยู่เสมอ

พระมหาวิวัฒน์ ปริชาโน พวกนิยม (2551, หน้า 35-36) ขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน เป็นเรื่องสำคัญยิ่งต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งการมีขวัญกำลังใจที่ดีจะก่อให้เกิดแรงจูงใจ กำลังใจ ความร่วมมือร่วมใจและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อีกทั้งยังเสริมสร้างความจงรักภักดี ความเข้าใจ อันดีและความ

สามัคคี ซึ่งส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานอุทิศสติปัญญาและกำลังความสามารถให้กับองค์การ ซึ่งจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจ เชื่อมั่นศรัทธาในองค์การที่ตนปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องพยายามทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีขวัญกำลังใจดีต่อไป

พรนพ พุกกะพันธุ์ (2544, หน้า 229) ได้กล่าวถึงความสำคัญของขวัญในการบริหารงานดังนี้

1. ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันทำงานอย่างสมานฉันท์ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ขององค์การ

2. สร้างศรัทธา จงรักภักดี มีความซื่อสัตย์ต่อหมู่คณะและองค์การ

3. เกื้อหนุนให้ระเบียบข้อบังคับขององค์การเกิดผลในการควบคุมความประพฤติ โดยที่คนปฏิบัติตนอยู่ในกรอบระเบียบวินัยและมีศีลธรรมอันดี

4. สร้างสามัคคีธรรมขึ้นในหมู่คณะและก่อให้เกิดพลังร่วม อันสามารถจะฝ่าฟัน อุปสรรค์ทั้งหลายขององค์การได้

5. เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างบุคคลในองค์การกับนโยบายและวัตถุประสงค์ ขององค์การ

6. จูงใจให้เจ้าหน้าที่ในองค์การมีเจตคติที่ดีต่อองค์การและมีความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การ

7. ทำให้เกิดความเชื่อมั่น มั่นคงทางใจและศรัทธาในองค์การที่ตนปฏิบัติอยู่และทำงานอยู่กับองค์การนานแสนนาน

ต่วนโรสณา โต๊ะนิแต (2550, หน้า 13) ขวัญและกำลังใจเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ซึ่งทุกหน่วยงาน ล้วนต้องการให้ผู้ปฏิบัติงานมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานสูง ก่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน เกิดความจงรักภักดีและซื่อสัตย์ต่อองค์กร เกิดความสามัคคีและพลังกลุ่มเสริมสร้างมนุษย์สัมพันธ์ในองค์กร เกิดความสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาขององค์กรและสุดท้ายทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเชื่อมั่นต่อองค์กรของตน ผลที่ตามมาคือความสำเร็จของงานที่มีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของขวัญและกำลังใจ เป็นสิ่งที่ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เมื่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลมีขวัญและกำลังใจที่ดี จะทำให้ประสิทธิภาพของงานที่ปฏิบัติสูงขึ้นและผลสำเร็จของงานก็จะออกมาดีด้วยเช่นกัน

ประเภทของขวัญกำลังใจ

ระวีวรรณ เสวตามร (2537, หน้า 41-43; อ้างถึงใน พณิณญา นาตาแสง, 2550, หน้า 20) แบ่งขวัญกำลังใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ขวัญกำลังใจที่เกิดจากความรู้สึกภายในของตัวเอง คือการเห็นดีเห็นชอบในกิจกรรมนั้น เห็นประโยชน์เห็นคุณค่า จึงเกิดความอยากและต้องการทำสิ่งนั้นด้วยตนเองไม่มีใครเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องได้

2. ขวัญกำลังใจที่เกิดจากการมีสิ่งเร้าภายนอกมากระตุ้น อาจเป็นสิ่งแวดล้อมคำพูดของคนที่เกี่ยวข้อง รางวัลที่ได้รับ เป็นต้น เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดขวัญ กำลังใจและคนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา ผู้อาวุโสที่เคารพนับถือ ผู้นำเพื่อนร่วมงานบุคคลที่มีสัมพันธ์ใกล้ชิด บุคคลเหล่านี้ต้องรู้จักใช้แรงจูงใจเกิดความรู้สึกที่ดี มีขวัญกำลังในการทำงาน

บาร์นาร์ด (Barnard, 1968; อ้างถึงใน นิรามัย บุณยะกาณจน, 2542, หน้า 33) แบ่งประเภทขวัญกำลังใจ ดังนี้

1. ขวัญกำลังใจที่เกิดจากวัตถุสิ่งของ ได้แก่ เงิน สิ่งของ ตอบแทนในรูปวัตถุ

2. ขวัญกำลังใจที่เกิดจาก โอกาสของบุคคล ได้แก่ การได้รับเกียรติยศ โอกาสที่จะได้รับตำแหน่งดี ๆ เป็นต้น

3. ขวัญกำลังใจที่เกิดจากสภาพทางกายภาพที่พึงปรารถนา ได้แก่ สภาพที่ทำงาน สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการทำงาน เป็นต้น

4. ขวัญกำลังใจที่เกิดจากผลประโยชน์ทางอุดมคติ ได้แก่ สมรรถภาพของหน่วยงานที่สนองความต้องการของกลุ่มในด้านความภูมิใจที่แสดงฝีมือการมีโอกาสในการทำงานอย่างเต็มที่

5. ขวัญกำลังใจที่เกิดจากความดึงดูดใจทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ฉันมิตรในหมู่ผู้ร่วมงาน การยกย่องนับถือซึ่งกันและกัน เป็นต้น

6. ขวัญกำลังใจที่เกิดจากโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการทำงาน ได้แก่ การเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยให้เขามีความรู้สึกว่าเขาเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งในหน่วยงานเหมือนกัน

7. ขวัญกำลังใจที่เกิดจากสภาพการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความพอใจของบุคคลในด้านสังคมหรือความมั่นคงในสังคมที่ทำให้รู้สึกมีหลักประกันและมีความมั่นคงในการทำงาน

องค์ประกอบของขวัญและกำลังใจ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2547, หน้า 138-139; อ้างถึงใน เบญจมาส สมศรี, 2553, หน้า 21) ได้สรุปองค์ประกอบของขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคคล ประกอบด้วย

1. สภาพการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล

2. ความเหมาะสมของการจัดชั่วโมงเวลาในการทำงาน

3. การแข่งขันที่เป็นการแข่งขันกับตัวเอง

4. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงาน

8. ความสามารถของผู้บังคับบัญชา

9. ประสิทธิภาพของการบริหารงาน

10. การติดต่อสื่อสาร

11. สถานภาพและการยอมรับ

12. ความมั่นคงในงาน และสัมพันธภาพในการทำงาน

13. การได้รับการยอมรับ

14. โอกาสก้าวหน้า

ซูรีนา คลานุรักษ์ (2547, หน้า 18; อ้างถึงใน น.อ. เรวัต อุบลรัตน์ ร.น., 2551, หน้า 24) ได้แบ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับขวัญออกเป็น 4 ด้านคือ

1. ในเรื่องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการทำงาน ได้แก่ ทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานที่มีลักษณะแวดล้อมของที่ทำงาน เช่น แสงสว่าง ความสงบของที่ทำงานหรือบรรยากาศของการทำงาน เป็นต้น

2. ในเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่การงาน ได้แก่ ความภูมิใจในการปฏิบัติงาน การเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ความรู้ความสามารถ การได้รับเกียรติยศ ชื่อเสียง ความมีศักดิ์ศรีหรือการยอมรับจากหน่วยงานอื่น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับขวัญ

3. ในเรื่องเกี่ยวกับรายได้ สวัสดิการ และโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน ได้แก่เงินเดือน สวัสดิการ การพิจารณาความดีความชอบ การบรรจุแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่ง และการส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน

4. ในเรื่องเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ได้แก่ ความสนิทสนมเป็นกันเองในระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานกับผู้ปฏิบัติงาน ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การยอมรับความสามารถของผู้บังคับบัญชา ตลอดจนความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

บุญนาค นามวงศ์ (2545, หน้า 24; อ้างถึงใน น.อ. เรวัต อุบลรัตน์ ร.น., 2551, หน้า 25-26)ได้สรุปว่า มีปัจจัยมากมายที่ส่งผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงาน สุดแต่ว่าจะพิจารณาขวัญในสภาพใด ซึ่งปัจจัยทุกอย่างที่จัดอยู่ภายใต้ความต้องการ (Needs) ต่าง ๆ ของบุคคลย่อมต้องส่งผลต่อขวัญของบุคลากรในองค์กรทั้งสิ้นซึ่งผู้ศึกษา ได้สรุปเป็นปัจจัยทีสำคัญไว้ 7 ด้านคือ

1. บทบาทของผู้นำหรือผู้บริหาร

2. ภาระความรับผิดชอบและความพึงพอใจในหน้าที่การงานที่ปฏิบัติอยู่

3. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

4. นโยบายของหน่วยงาน

5. การให้บำเหน็จรางวัล การเลื่อนขั้น การเลื่อนตำแหน่ง

6. สภาพแวดล้อมในการทำงาน

7. สภาพส่วนตัวต่อผู้ร่วมงาน

บุญพัฒน์ จันทรอุไร (2531, หน้า 20) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยสรุปแล้วดังนี้

1. สภาพการทำงานและลักษณะงานที่ทำ
2. การจัดการ
3. ค่าจ้างและค่าตอบแทน
4. ชั่วโมงการทำงาน
5. เพื่อนร่วมงาน
6. การเลื่อนตำแหน่ง
7. การนิเทศงาน
8. การสื่อสารและคมนาคม
9. การยอมรับนับถือ
10. ความมั่นคงปลอดภัย
11. โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน
12. ความพอใจในชื่อเสียงของหน่วยงาน

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนตัวของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งได้แก่ สุขภาพและจิตใจ งานที่ปฏิบัติ โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงาน คือ ลักษณะงาน ระบบงาน ความก้าวหน้าในงาน สภาพแวดล้อมการทำงาน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคน ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา

วิธีเสริมสร้างขวัญและกาลังใจ

บรรยง โตจินดา (2545, หน้า 192-193 อ้างถึงใน เบญจมาส สมศรี, 2553, หน้า 16) กล่าวว่า วิธีการเสริมสร้างขวัญให้กับพนักงานการเลื่อนขั้นเลื่อนเงินเดือน เลื่อนตำแหน่ง มีความสำคัญต่อความก้าวหน้าต่อชีวิตการทำงานของพนักงานเป็นอย่างยิ่ง พร้อมจะทำงานให้องค์กรอย่างทุ่มเท คือ ยึดถือผลประโยชน์ส่วนตนเบาบางมากแต่ยึดถือผลประโยชน์ส่วนรวม รักษาประโยชน์และเพิ่มประโยชน์ให้องค์กรมากกว่าพนักงานจะอยู่ด้วยความพอใจในงาน มองเห็นอนาคต รักษาระเบียบวินัย รักองค์กรและไม่สร้างปัญหา มีขวัญที่มีความมั่นคงทั้งทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางใจ และจะอยู่กับองค์กรตลอดไปจนสิ้นอายุงาน คือ เกษียณอายุ สภาพทางจิตใจของพนักงานจะดีหรือไม่ดี ขึ้นอยู่กับวิธีการสร้างขวัญ ที่ประกอบด้วย

1. สร้างทัศนคติที่ดีต่อองค์กร
2. ให้สิทธิประโยชน์แก่พนักงานเพิ่มขึ้นตามสมควรแก่เหตุผล
3. ให้ความเชื่อถือและสร้างความมั่นคงทางจิตใจและอารมณ์โดยเฉพาะความมั่นคงขององค์กรและหน้าที่การงานของพนักงาน

4. ใช้รูปแบบการบังคับบัญชาแบบเปิดและสร้างการมีส่วนร่วมในงาน

5. สร้างสัมพันธภาพที่ดีในทุกระดับของสมาชิกในองค์กร ให้พวกเขาเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในองค์กร

6. ติดตามดูแลทุกข์สุขของพนักงานเท่า ๆ กับติดตามตรวจสอบ และประเมินผลงานอย่างมีคุณธรรม ใช้ระบบคุณธรรมไม่ใช่ระบบอุปถัมภ์

7. ผู้บริหารต้องทำตัวเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นแบบอย่างที่ดี สามารถแนะนำ และช่วยแก้ปัญหาให้พวกเขาได้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544, หน้า 141-142; อ้างถึงใน วรรณภา กลับคง, 2552, หน้า 12-13) ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อขวัญของพนักงานต่ำ ก็มีผลกระทบถึงปัญหาต่าง ๆ คือ การนัดหยุดงาน การลาออกจากงาน การมาทำงานสาย จึงจำเป็นต้องสร้างขวัญและเพิ่มกำลังใจแก่พนักงาน โดยสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. การแบ่งผลประโยชน์ เป็นการให้พนักงานมีผลประโยชน์ตอบแทนจากสิ่งที่ตนเองปฏิบัติ โดยการตอบแทนในด้านเศรษฐกิจ การแบ่งผลกำไรให้ นอกจากได้ค่าตอบแทนในด้านวัตถุก็ได้รับผลในแง่จิตใจด้วย คือ พนักงานจะรู้สึกถึงความสำคัญที่หน่วยงานนั้นปฏิบัติต่อตนอย่างมีน้ำใจ ให้โอกาสในการแสดงความสามารถ ให้ค่าตอบแทนเป็นรางวัล อาจเป็นลักษณะที่เป็นโบนัสหรือหุ้นที่บริษัทจ่ายให้กับพนักงาน โดยให้พนักงานซื้อหุ้นในราคาถูกหรือให้เป็นค่าตอบแทน ความสามารถความตั้งใจในการทำงาน

2. การจัดแหล่งนันทนาการ เป็นการจัดการให้พนักงานมีโอกาสพักผ่อนหย่อนใจ เช่นมีสโมสรเป็นที่เล่นกีฬา ดนตรี มีงานสังสรรค์ตามโอกาส เป็นต้น เพื่อลดความซ้ำซากจำเจจากงานประจำ เปิดโอกาสให้พนักงานได้พักผ่อน ทำความรู้จักสร้างความคุ้นเคยสนิทสนมและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม

3. การพบผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานต่าง ๆ ควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญให้เขาได้มาเยี่ยมเยือนพนักงาน โดยให้คำแนะนำ จัดรายการอภิปราย จัดงานพบปะสังสรรค์ จัดทำโปสเตอร์คำขวัญต่าง ๆ ขึ้น เพื่อให้พนักงานมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผู้เชี่ยวชาญจะเปลี่ยนเป็นครั้งคราว วิธีการเช่นนี้แม้จะเป็นการสร้างขวัญชั่วครั้งชั่วคราว แต่ข้อเสนอแบบใด ๆ ก็ตามที่สามารถก่อให้เกิดความร่วมมือกันภายในกลุ่ม ก็ทำให้เกิดการสร้างเป้าหมายร่วมกัน ช่วยให้เกิดความก้าวหน้าของพนักงาน เป็นการเปิดโอกาสให้พนักงานได้เข้าไปมีส่วนร่วมกันอย่างแท้จริงและอย่างมีความหมายต่อการที่จะประสบความสำเร็จ ข้อเสนอแนะนั้น ๆ ก็สามารถช่วยเพิ่มขวัญได้

4. การจัดผู้แนะนำปรึกษาทางด้านการทำงาน เป็นลักษณะการนำการแนะแนวมาใช้เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาปัญหาด้านต่าง ๆ แก่พนักงานและฝ่ายการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาทางจิตวิทยาการบริหารงานบุคคล จากการศึกษาพบว่าพนักงานมีความเต็มใจที่จะมีที่ปรึกษาเพื่อไป

ปรึกษาหารือถึงปัญหาต่าง ๆ ของพวกเขาได้อย่างอิสระ นอกจากผู้ให้คำปรึกษาจะมีประโยชน์ในฐานะผู้ให้คำปรึกษาทางด้านการทำงานแล้ว ก็ยังมีค่ามากต่อการพัฒนาการปรับตัวส่วนบุคคลของพนักงานด้วย

5. การเข้าถึงปัญหาของพนักงาน วิธีนี้ใช้กันมาก โดยมักใช้วิธีการพัฒนากลุ่มสัมพันธ์ทั้งนี้ก็เพราะมนุษยสัมพันธ์สามารถนามาใช้ทั้งรายบุคคลและกลุ่มด้วย ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งที่เกี่ยวข้องกับพนักงานและฝ่ายบริหาร มักขึ้นอยู่กับกลุ่มสัมพันธ์ และความขัดแย้งของพนักงานในองค์การก็เกิดขึ้นจากปัญหาทางจิตวิทยา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ในระหว่างการทำงาน

โชติมา ธุวังควัฒน์ (2552, หน้า 27-28) การเสริมสร้างขวัญในการปฏิบัติงาน

1. สร้างทัศนคติที่ดีในการทำงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ทุกคนมีความหวังในโอกาสก้าวหน้า

2. สัมพันธภาพระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา ตั้งอยู่บนฐานแห่งความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน

3. วางมาตรฐานและสร้างเครื่องมือสำหรับวัดผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน เช่น จัดให้มีระบบการประเมินผลงานเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนหรือโยกย้าย

4. กำหนดเงินเดือนและค่าจ้างให้เหมาะสมกับค่าครองชีพ

5. สนับสนุนให้ทำงานที่มีความพึงพอใจและมีโอกาสได้ใช้ความชำนาญและความคิดริเริ่ม

6. การจัดสวัสดิการที่ดีเพราะการให้สวัสดิการเป็นการบำรุงขวัญทางหนึ่ง สวัสดิการหมายถึง ประโยชน์เกื้อกูลต่าง ๆ นอกเหนือจากเงินเดือนและค่าจ้างธรรมดา เช่น การมีสหกรณ์เงินออมทรัพย์เงินช่วยเหลือบุตร ฯลฯ การให้สวัสดิการทำให้คนงานมีความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยเมื่อเขาเกิดมีปัญหาที่เขาต้องการความช่วยเหลือ

7. จัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ได้รับความสะดวกสบาย และความปลอดภัย รวมทั้งการปรับปรุงหาเครื่องมือเครื่องใช้ทันสมัยมาใช้ในองค์การขวัญเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่อยู่เสมอ เพราะถ้าการบำรุงขวัญที่ดีจะทำให้ผลงานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นผู้บริหารงานที่ดีจะต้องคอยตรวจสอบถึงสถานะของขวัญอย่างสม่ำเสมอเพื่อรักษาเสถียรภาพของผู้ปฏิบัติงานให้อยู่ในระดับสูงตามความต้องการ เพื่อจะส่งผลไปถึงประสิทธิภาพของงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

สรุปได้ว่า วิธีเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ เป็นการเพิ่มขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรในองค์กร เพื่อที่จะรักษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้มั่นคงหรือเพิ่มมากยิ่งขึ้น การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจเป็นหนึ่งในทักษะที่บ่งบอกถึงความสามารถในการบริหารงานขององค์กรหรือผู้บริหาร โดยวิธีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจนั้นจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้งภายในและภายนอกของแต่ละองค์กร

2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำความผิด

จากการศึกษาผู้ศึกษาได้นำแนวคิดทฤษฎี และผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้อง และมีประโยชน์กับการศึกษาถึงสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งพอจะนำมาประกอบได้ดังต่อไปนี้

ทฤษฎีความผูกพันทางสังคม (Social Bond Theory)

ทฤษฎีควบคุมที่นับว่าได้รับการยอมรับมากที่สุดในวงการอาชญาวิทยาก็คือ ทฤษฎี ความผูกพันทางสังคม ของ Herschi (1969; อ้างถึงใน ศุภกานดา สุขศรีวงษ์, 2550, หน้า 30-32) ที่กล่าวว่า ไม่มีความจำเป็นต้องอธิบายแรงจูงใจหรือแรงกระตุ้นของพฤติกรรมอาชญากรรม เนื่องจาก มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่มีความสามารถโดยธรรมชาติที่จะประกอบอาชญากรรมอยู่แล้ว โดยเฮอร์ชิได้ นำเสนอทฤษฎีควบคุมโดยมีใจความสำคัญว่า บุคคลที่มีความผูกพันกับองค์กรหรือกลุ่มในสังคม ซึ่งได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน และเพื่อนฝูง มักจะมีแนวโน้มที่จะไม่ประกอบอาชญากรรม

หลักการสำคัญของทฤษฎีนี คือ พันธะทางสังคมหรือความผูกพันทางสังคม (Social Bond) ที่ได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ความผูกพัน (Attachment) ข้อผูกมัด (Commitment) การเข้าร่วม (Involvement) และความเชื่อ (Belief) ทฤษฎีนี มีสมมุติฐานว่า “บุคคลที่มีความผูกพันทางสังคมน้อยจะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมอาชญากรรม” องค์ประกอบของความผูกพันทางสังคม มี 4 ประการคือ

1. ความผูกพัน (Attachment) หมายความถึง การที่บุคคลมีความผูกพันหรือความรักใคร่กับบุคคลอื่นหรือมีความสนใจกับความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่น ซึ่งความผูกพันนี้ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้บุคคลมีพัฒนาการการยอมรับค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม ส่งผลให้บุคคลสร้างความรู้สึกที่จะควบคุมตนเองให้เป็นบุคคลที่ดีในสังคม ดังนั้นความผูกพันจึงเป็นองค์ประกอบด้านอารมณ์หรือด้านความรักของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

2. ข้อผูกมัด (Commitment) หมายความถึง การที่บุคคลผูกมัดกับการดำเนินชีวิตตามทำนองคลองธรรมของสังคม กล่าวคือ ได้ศึกษาเล่าเรียนเพื่อที่จะประกอบอาชีพที่สุจริตและเพื่อที่จะได้ประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลไม่อยากกระทำผิดกฎหมาย เนื่องจาก จะเป็นการเสี่ยงต่อการสูญเสียความสำเร็จในชีวิต ดังนั้นข้อผูกมัดจึงเป็นองค์ประกอบด้านความมีเหตุมีผลของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

3. การเข้าร่วม (Involvement) หมายความถึง การที่บุคคลได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมเป็นเหตุให้บุคคลถูกจำกัดเวลาที่จะไปประกอบอาชญากรรม เนื่องจากเวลาส่วนมากได้ถูกใช้ไปกับกิจกรรมของสังคม ดังนั้นการเข้าร่วมจึงเป็นองค์ประกอบด้านกิจกรรมของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

4. ความเชื่อ (Belief) หมายความถึง ระดับของความเชื่อถือที่บุคคลมีต่อค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม หากบุคคลมีระดับความเชื่อต่อค่านิยมและบรรทัดฐานในสังคมสูงก็จะมี

แนวโน้มที่จะไม่กระทำผิดกฎระเบียบของสังคม ดังนั้นความเชื่อจึงเป็นองค์ประกอบด้านจริยธรรมของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

สรุปได้ว่า การที่บุคคลได้กระทำผิดโดยการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเกิดจากปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ด้านความรัก ความอบอุ่น และจากการถูกกีดกันไม่ให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม ทำให้เกิดการไม่ยอมรับและปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบของสังคม มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและหันไปพึ่งพายาเสพติดจนเป็นเหตุให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

ทฤษฎีการยับยั้ง (Deterrence Theory)

เอกรินทร์ วรรณเวศ (2549, หน้า 12-13) กล่าวถึงทฤษฎีการยับยั้ง เน้นการควบคุมอาชญากรรมโดยกฎหมายมีพื้นฐานจากหลักคำสอนของศาสนา กล่าวคือ บุคคลจะระงับการเบี่ยงเบนเพราะกลัวการถูกลงโทษก่อนที่จะถูกชักนำให้มีการกระทำเบี่ยงเบน บุคคลมีเหตุผลในการคาดการณ์การปฏิบัติว่าจะได้รับผลเป็นความพอใจหรือความเจ็บปวดมากกว่ากัน ถ้าการตัดสินใจ นั้นเป็นผลของการกระทำเบี่ยงเบนมีอำนาจเหนือความเจ็บปวด มีความเป็นไปได้ที่บุคคลนั้นจะไม่ละเมิดบรรทัดฐาน

สาระสำคัญของทฤษฎีการยับยั้ง คือ การใช้กฎหมายลงโทษอย่างไรจึงเป็นการป้องกันการละเมิดบรรทัดฐานโดยเฉพาะการลงโทษอย่างเป็นทางการ การป้องกันเริ่มจากทฤษฎีที่เป็นจริง จุดสำคัญการใช้อำนาจที่เป็นจริงลงโทษอย่างไรให้เหมาะสมกับพฤติกรรมที่ละเมิดบรรทัดฐาน นักทฤษฎีการยับยั้งรู้ถึงข้อแตกต่างระหว่างการยับยั้งทั่ว ๆ ไปกับการยับยั้งเฉพาะเจาะจง การยับยั้งทั่วไป กล่าวถึงตัวอย่างบุคคลซึ่งไม่กระทำผิดประชาชนทั่วไปจะป้องกันจากการเบี่ยงเบน เริ่มขึ้นเพราะว่าพวกเขารู้สึกว่าจะได้รับการลงโทษจากการละเมิดบรรทัดฐาน การป้องกันโดยเฉพาะกล่าวถึงตัวอย่างของบุคคลซึ่งเป็นการยับยั้งการเบี่ยงเบนในอนาคตซึ่งส่งผลถึงการลงโทษจากความประพฤติของบุคคลที่เบี่ยงเบนที่ผ่านมานิยมกันมากที่สุด ตัวอย่างของการป้องกันทั่ว ๆ ไป คือ จำนวนความเชื่อถือประชากรทั่ว ๆ ไป ฆาตกรรมถูกป้องกันโดยการประหารชีวิตนั่นคือใครเป็นผู้ถูกกำหนดว่าเป็นฆาตกรรม ตัวอย่างของการยับยั้งโดยเฉพาะ คือ ความเชื่อว่าการตัดสินจำคุกเป็นเวลานาน จากการตัดสินลงโทษบุคคลที่ปล้นทรัพย์จะลดลงมีความเป็นไปได้ที่เขาจะกลับตัวเป็นคนดีเมื่อได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำ

นักทฤษฎีการยับยั้งได้กำหนดความเหมาะสมของการลงโทษ 3 ประการ ที่แสดงในทฤษฎีเป็นผลที่เป็นไปได้ของการเบี่ยงเบน

ประการแรกคือ ความแน่นอนของการลงโทษจากเทคนิคการป้องกันทั่ว ๆ ไป การลงโทษแน่นอนมองเห็นได้ชัดเจน บุคคลมีโอกาสน้อยที่จะละเมิดบรรทัดฐานเป็นส่วนที่สำคัญมีการบันทึกจุดสำคัญของการป้องกันทั่ว ๆ ไป บุคคลมีโอกาสที่จะรับสิ่งที่พบเห็นและการลงโทษ จากการเบี่ยงเบนที่ชัดเจนอย่างไร ถ้ามีความเป็นไปได้ที่จะรับรู้จากการพูด การโกงการสอบคือ ใกล้ศูนย์แต่

ศึกษาด้วยการสังเกตมีโอกาส 90% การศึกษานี้มีความเป็นไปได้ที่จะป้องกันโดยเฉพาะ ความจริงจากการลงโทษที่ต่ำ

ประการที่สอง สิทธิในการลงโทษอย่างรุนแรงจากเทคนิคการยับยั้งทั่ว ๆ ไป การลงโทษที่เห็นความรุนแรงได้ชัดเจนมีความเป็นไปได้น้อยที่บุคคลเริ่มมีการกระทำของบุคคลที่เริ่มเบี่ยงเบน

ประการที่สาม สิทธิในการลงโทษมีผลกระทบต่อพฤติกรรมคือการสังเกตที่รวดเร็วของการลงโทษจากเทคนิคการยับยั้งทั่ว ๆ ไป ถ้าการลงโทษทำให้พบเห็นได้ทันทีหรือรวดเร็วจะมีผลกระทบที่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า บุคคลจะตัดสินใจกระทำผิดหรือไม่ขึ้นอยู่กับการเปรียบเทียบระหว่างความพอใจที่ตนเองจะได้รับจากการกระทำ กับความรู้สึกเจ็บปวดที่จะได้รับจากการละเมิด กฎ ระเบียบของสังคม เพราะเมื่อความพอใจมีมากกว่าบุคคลก็จะตัดสินใจละเมิดกฎระเบียบสังคม ในทำนองเดียวกับการที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาบ้าเพราะรับรู้และมีความพอใจที่ได้จากการเสพ มากกว่าการถูกลงโทษ

ทฤษฎีป้องกัน (Deterrence Theory)

ทฤษฎีนี้เชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐจะกระทำการใด ๆ ต้องมีการคำนึงถึงผลลัพธ์ของการกระทำก่อนที่จะมีพฤติกรรมอันนั้น เราจึงป้องกันบุคคลไม่ให้กระทำผิดได้หากมีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม ซึ่งหมายรวมถึงมีอัตราโทษรุนแรง ลงโทษอย่างรวดเร็ว และผู้กระทำผิดกฎหมายมีโอกาสถูกจับสูง ซึ่งจะเห็นได้ว่าทฤษฎีนี้เป็นรากฐานในการบัญญัติกฎหมายและเป็นหลักปรัชญาในการบริหาร งานยุติธรรมทางอาญาของหลายประเทศ ตัวอย่างเช่น การกำหนดอัตราโทษที่รุนแรง สำหรับอาชญากรรมบางประเภท การเพิ่มกำลังตรวจเพื่อลดโอกาสในการกระทำผิดกฎหมาย เนื้อหาสาระของทฤษฎีนี้จึงเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจของบุคคล ว่าจะประกอบอาชญากรรมหรือไม่ โดยคำนวณจากโทษที่จะได้รับหากถูกจับกุม กับผลที่คาดหมายว่าจะได้รับจากการกระทำผิดนั้น หากคิดว่าโทษที่จะได้รับเมื่อถูกจับกุมมากกว่าความสุขที่จะได้จากการกระทำผิดบุคคลนั้น ก็จะไม่เลือกไม่ประกอบอาชญากรรมนั้น (พรชัย ขันตี, 2543, หน้า 41)

การที่บุคคลประกอบอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดก็เช่นเดียวกัน จะคิดก่อน ว่าทำแล้วจะถูกจับหรือไม่ ถ้าเขาคิดว่าได้เงินมาใช้อย่างมีความสุขและไม่น่าจะถูกจับกุม เพราะไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือถูกจับแต่โทษไม่รุนแรง หรือทำแล้วได้ผลคุ้มค่า เขาก็เลือกจะทำอาชญากรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด ทฤษฎีนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสามารถใช้เป็นหลัก อธิบายกระบวนการตัดสินใจของบุคคลที่จะประกอบอาชญากรรมยาเสพติดได้

ทฤษฎีประทับตรา (Labeling Theory)

แนวคิดนี มีสาระสำคัญ คือการกระทำผิดที่เกิดขึ้นเพราะสังคมเป็นผู้กำหนดหรือเป็นผู้ประทับตรา การประทับตรานั้นจะเกิดขึ้นเมื่อมีการกระทำผิดครั้งแรกและผู้กระทำผิดได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานอื่น ๆ ในสังคม สถาบันเหล่านี้เป็นผู้กำหนดว่าเขามีพฤติกรรมเป็นอาชญากร เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้กระทำผิดก็ยอมรับการประทับตราและเริ่มกำหนดทิศทางแห่งความประพฤติของตนในอนาคต ให้สอดคล้องกับการรับรู้ของสังคม หรืออาจกล่าวได้ว่าการกระทำผิดเกิดขึ้นเพราะปฏิกิริยาระหว่างบุคคลกับสังคม (Silver, 1981; อ้างถึงใน มนตรี บุนนาค, 2542, หน้า 25)

Schrag (1983; อ้างถึงใน มนตรี บุนนาค, 2542, หน้า 25-26) ได้สรุปทฤษฎีตราหน้าเพื่อชี้ ให้เห็นถึงลักษณะหรือองค์ประกอบของทฤษฎีนี สรุปได้ 9 ประการ

1. พฤติกรรมอาชญากรไม่มีความชั่วร้ายอยู่ภายใน

2. นิยามของพฤติกรรมอาชญากรถูกกำหนดโดยผลประโยชน์ของผู้มีอำนาจในสังคม

3. บุคคลกลายเป็นอาชญากรเพราะกระบวนการตราหน้า

4. กระบวนการยุติธรรมจัดกลุ่มอาชญากรและกลุ่มที่ไม่ใช่อาชญากรแตกต่างจากข้อมูลในโลกความจริง

5. ผู้ประกอบอาชญากรรมซึ่งถูกจับกุมมีเพียงเล็กน้อย ส่วนผู้ประกอบอาชญากรรมซึ่ง ไม่ถูกจับกุมมีจำนวนมาก และมักกระทำผิดมาแล้วไม่น้อยกว่าพวกแรก

6. การที่บุคคลจะถูกจับกุมหรือไม่ขึ้นอยู่กับบุคลิกลักษณะของบุคคลนั้น ไม่ใช่จากฐานความผิด

7. ความรุนแรงในการลงทัณฑ์ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลเช่นกัน

8. การวินิจฉัยสั่งการของกระบวนการยุติธรรม ขึ้นอยู่กับแบบผังในความคิดของบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับผู้กระทำผิด

9. เมื่อใดก็ตามที่บุคคลถูกตราหน้าจากสังคมว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน บุคคลนั้นจะตกอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถกอบกู้ภาพพจน์ของตนในฐานะพลเมืองดีกลับคืนมา

การที่บุคคลได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดในคดีค้ายาเสพติดและถูกศาลพิพากษา ให้ลงโทษจำคุก ถือได้ว่าบุคคลนั้นได้ถูกสังคมประทับตราว่าเป็นผู้กระทำผิดและเมื่อพ้นโทษ ออกมาแล้ว ก็มักจะไม่ได้รับการยอมรับและความไว้วางใจจากสังคม ทำให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมการแสดงออกและประพฤติไปในทางที่ผิดเพื่อให้เป็นไปตามที่สังคมได้กำหนดจากการประทับตรา อันเป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ (นิพันธ์ จำเนียรพันธุ์, 2551, หน้า 36)

ในทฤษฎีดังกล่าวนี้เชื่อว่าการกระทำผิดที่เกิดขึ้นเพราะสังคมเป็นผู้กำหนด หรือเป็นผู้ประทับตรา การประทับตรานั้นจะเกิดขึ้นเมื่อมีการกระทำผิดครั้งแรก และผู้กระทำผิด ได้เข้าไป

เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม และหน่วยงานอื่น ๆ ในสังคม สถาบันเหล่านี้ เป็นผู้กำหนดว่าเขามีพฤติกรรมเป็นอาชญากร เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้กระทำผิดก็ยอมรับการประทับตรา และเริ่มต้นกำหนดทิศทางความประพฤติของตนในอนาคตให้สอดคล้องกับการรับรู้ของสังคม กล่าวคือ การกระทำผิดเกิดขึ้นเพราะปฏิกิริยาระหว่างบุคคลในสังคม หากกล่าวถึง เรื่องของความเกี่ยวพันทฤษฎีประทับตราจะมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง เพราะเมื่อผู้ต้องขังถูกจับในการกระทำความผิดครั้งแรกแล้ว หลังจากนั้นก็ถูกกระบวนการยุติธรรมตัดสินว่าเป็นการกระทำความผิดจริงและต้องเข้ารับโทษซึ่งถือเป็นการประทับตราแล้ว ภายหลังเมื่อพ้นโทษสังคมกลับไม่ให้การยอมรับ แม้ว่าจะได้ผ่านกระบวนการแก้ไขพฤตินิสัยเรียบร้อยแล้วจากกรมราชทัณฑ์ หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการแก้ไข ฟื้นฟูตลอดจนพัฒนาพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าเดิม (พรชัย ขันตี, 2543, หน้า 11)

ดังนั้นการที่สังคมไม่ยอมรับจึงเป็นอีกเหตุผลที่สนับสนุนให้ผู้ต้องขังกลับไป กระทำผิดซ้ำอีก โดยเฉพาะผู้ต้องขังคดียาเสพติดที่มีปัจจัยชักจูงหลายด้านที่ส่งเสริม ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำขึ้นอีก ทฤษฎีประทับตรามีความสัมพันธ์ต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง เพราะเมื่อผู้กระทำผิดถูกจับกุมในความผิดแรกแล้ว หลังจากนั้นผู้กระทำผิดก็ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นผู้ตัดสินว่ามีความผิดจริงหรือไม่ หากผิดจริงก็ได้รับการลงโทษ ตามกฎหมาย นั่นคือการที่ผู้กระทำผิดได้ถูกประทับตราแล้ว และเมื่อได้รับการพ้นโทษแล้ว สังคม มักจะไม่เชื่อถือและไม่ไว้ใจ ถึงแม้ว่าจะได้รับการอบรมแก้ไขพฤติกรรมจากราชทัณฑ์มาแล้วก็ตาม บุคคลเหล่านี้ก็จะหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำดังเดิมอย่างมิอาจรู้จบ โดยเฉพาะคดียาเสพติด จะมีผู้กระทำผิดซ้ำ ๆ มากกว่าคดีอื่น ๆ

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษ

วัตถุประสงค์การลงโทษ

อรัญ สุวรรณบุปผา (2518, หน้า 139-144) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการลงโทษ ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. เพื่อยับยั้งการกระทำผิด (Deterent)

การลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด มีวัตถุประสงค์ที่น่าจะเห็นได้ชัด คือ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ผู้อื่นเอาเยี่ยงอย่าง และไม่กระทำผิดเช่นนั้นอีก วัตถุประสงค์ในประเด็นนี้ เรียกว่า “การยับยั้งโดยทั่ว ๆ ไป” (General Deterent) การใช้วิธีการลงโทษต่าง ๆ เหล่านี้ เกี่ยวเนื่องกับ หลักธรรมชาติที่ว่ามนุษย์ปรารถนาที่จะได้รับความสุขสบายและหลีกเลี่ยงความทุกข์ทรมาน ฉะนั้น การลงโทษจึงก่อให้เกิดการยังยั้งอีกประการหนึ่ง เรียกว่า “การยับยั้งพิเศษ” (Special Deterent) กล่าวคือเป็นการลงโทษเพื่อให้เป็นบทเรียนให้ผู้กระทำผิด และเข็ดหลาบไม่คิดทำผิดอีกในอนาคต ซึ่งการยับยั้งประเภทนี้เป็นการเพ่งเล็งหรือเจาะจงตัวผู้กระทำผิดเพื่อให้เกิดความกลัว ต่อโทษทัณฑ์ไม่

กล้าที่จะกระทำความผิดในโอกาสต่อไปวัตถุประสงค์ของการลงโทษดังที่กล่าวมานี้ ได้มีผู้โต้แย้งว่าการลงโทษไม่เป็นการ ยับยั้งมนุษย์จากการประกอบอาชญากรรมเสมอไป โดยใช้เหตุผลว่า “ถ้ามนุษย์มีอิสระในการตัดสินใจกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีพฤติกรรมดังกล่าวไม่เป็นผลมาจากประสบการณ์ของตนเองแล้วการลงโทษจะไม่สามารถยับยั้งอาชญากรรมได้เลย ในกรณีนี้การลงโทษเป็นแต่เพียง ข้อกำหนดไว้ อย่างเข้มงวดเท่านั้นเอง” เหตุผลดังกล่าวอาจได้รับการสนับสนุนจากความจริงที่ว่า ปัจจุบันอาชญากรรมยังเกิดขึ้นทั่วและทวีความรุนแรงขึ้น ขณะที่ดูเสมือนว่าเหล่าอาชญากรรมมิได้เกรงกลัวต่อโทษทัณฑ์แต่ประการใด

2. เพื่อเป็นการแก้แค้น (Retribution)

ในสมัยโบราณ เมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้น ตัวเจ้าทุกข์เองหรือญาติพี่น้องมักจะถือสิทธิตอบแทนแก้แค้นแก่ฝ่ายตรงข้าม ถึงขนาดที่ว่า “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน” แต่เมื่อมนุษย์ได้รู้จักการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่ชน หรือสังคมย่อย ๆ ได้มอบอำนาจการลงโทษให้แก่ผู้นำ หรือหัวหน้ากลุ่ม ต่อมา เมื่อมีความเจริญทางด้านวัฒนธรรมและสติปัญญา จึงเกิดมีระเบียบแบบแผนและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ หรือกฎหมายขึ้นใช้บังคับแก่สมาชิกในสังคมอย่างไรก็ตามได้เป็นที่ยอมรับว่าในสังคมปัจจุบัน ยังคงมีแรงกระตุ้นเตือนในการที่จะแก้แค้นแก่ผู้ที่กระทำความผิด การมีบทลงโทษต่าง ๆ จึงเป็น การเปิด โอกาสให้แก่ชุมชนได้แก้แค้นผู้กระทำผิด โดยผ่านทางกฎหมายของบ้านเมือง และเนื่องจากเหตุนี้เองจึงเห็นได้ชัดว่าการแก้แค้นผู้กระทำผิดก็เพื่อประสงค์จะยับยั้งไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้น ฉะนั้นวัตถุประสงค์ของการลงโทษเพื่อแก้แค้นตนและการยับยั้งจึงยากที่จะแยกออกจากกันได้

3. เพื่อเป็นการตัดผู้กระทำผิดออกจากสังคม (Romoval From Society)

การใช้โทษประหารชีวิต โทษจำคุกหรือโทษกักขัง ถือว่าเป็นการตัดผู้กระทำผิดออกจากสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งโทษประหารชีวิตและโทษจำคุกตลอดชีวิต

4. เพื่อเป็นการแก้ไขผู้กระทำผิด (Corrections)

ความเจริญทางด้านวัฒนธรรมของสังคมทำให้มนุษย์เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันพึ่งพาอาศัยกันและกันหลักศีลธรรมและมนุษยธรรม จึงเป็นที่ยึดถือของมนุษย์ นโยบายของการลงโทษจึงออกเป็นกฎหมาย จึงเป็นการจำกัดสิทธิของเจ้าทุกข์ มิให้กระทำการตอบแทนแก้แค้นต่อผู้กระทำผิดจนเกิดสาเหตุ พร้อมกันนั้นก็พยายามหาทางแก้ไขผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดี แนวปรัชญาดังกล่าว จึงก่อให้เกิดวิธีการปฏิบัติในแบบต่าง ๆ แก่ผู้ต้องขังหรือนักโทษในเรือนจำที่ต้องจำคุกอยู่ อาทิเช่น การฝึกวิชาชีพให้การศึกษา และให้การบำบัดทางการแพทย์ และจิตวิทยา

5. เพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรม (Prevention Of Crimes)

การลงโทษเพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรม อาจจะพิจารณาได้ 2 ประเด็น คือ ประเด็นแรก เป็นการจับตัวผู้กระทำผิดมาคบคุมและลงโทษเพื่อมิให้มีโอกาสได้กระทำผิดอีก เพื่อให้เข็ดหลาบ ไม่ให้ผู้อื่นเอาเยี่ยงอย่าง ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของการยับยั้งดังได้กล่าวมาแล้วใน ประการที่

สอง หมายถึง การป้องกันบุคคลที่กระทำผิดไม่ให้ประกอบอาชญากรรมซ้ำสองอีก โดยวิธีการแก้ไขผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ในขณะที่บุคคลนั้นอยู่ในระหว่างการ ต้องโทษประเด็นนี้จึงต้องจำหลักการอบรมฟื้นฟูจิตใจ (Rehabilitation) เป็นสำคัญ

แนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำผิดซ้ำ

ในกรณีที่มีการใช้อัตราการกระทำผิดเป็นเกณฑ์ในการวัดความสำเร็จของการอบรมแก้ไขผู้กระทำผิดนั้น แม้ว่าจะเป็นเกณฑ์ที่นิยมใช้กันมากก็ตามแต่ก็เป็นเรื่องยากและก่อให้เกิด ปัญหาหลายประการ กล่าวคือ “การกระทำผิด” ยังมีความหมายที่ไม่แน่นอนและกำกวมว่า อย่างไรจึงจะถือว่าเป็นการกระทำผิดที่ประชุมของนักบริหารงานราชทัณฑ์ระดับสูงของประเทศ ไทยแถมเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 5 ที่ประเทศตองกาได้พยายามที่จะหาความหายของการ กระทำผิดร่วมกันแต่ก็ไม่สามารถจะได้เสียงอย่างเป็นเอกฉันท์ซึ่งเป็นที่ยอบรับกันทั่วไปได้ ปัญหาที่ถกเถียงกันก็คือว่า อย่างไรจึงจะเป็นการกระทำผิด หากเป็นการกระทำผิด ขึ้นใหม่จะต้องเป็นการกระทำความผิดที่ร้ายแรงกว่าเดิมหรือไม่ หรือจะถือว่าการกระทำความผิดใหม่จะเป็นการ กระทำความผิดทุกกรณี หรือในกรณีที่มีการปลดปล่อยภายใต้เงื่อนไขการคุมความประพฤติ ก็ถือว่าเป็นการกระทำผิดแล้วเกี่ยวกับกรณีนี้ กลาสเซอร์ (Glasser, 1981; อ้างถึงใน ณัฐวุฒิ ยอดระบำ, 2549, หน้า 29) ได้จัดระบบของ ผลสำเร็จในการอบรมแก้ไขผู้กระทำผิด ออกเป็น 4 ระดับเพื่อที่จะชี้ให้เห็นถึงเกณฑ์การพิจารณาการกระทำผิดซ้ำ และการวัดความสำเร็จของการอบรมแก้ไขกล่าวคือ

ระดับที่ 1 พวกแก้ไขได้ ได้แก่ พวกที่ได้รับการพักการลงโทษ และได้รับการ ปลดปล่อยไปแล้วภายใน 1 ปี ไม่ปรากฏว่าได้กระทำผิดขึ้นอีก นอกจากนี้ยังมีงานทำ ขยัน ทำงานและไม่คบหาสมาคมกับผู้ร้ายอีก

ระดับที่ 2 พวกแก้ไขได้บ้าง ได้แก่ พวกที่ไม่กลับเข้ามาในเรือนจำอีก แต่ไม่มีงานทำ และยังคงคบหาสมาคมกับพวกผู้ร้ายอีก

ระดับที่ 3 พวกแก้ไขไม่ได้บางส่วน ได้แก่ พวกที่กลับเข้ามาในเรือนจำเนื่องจาก ละเมิดกฎเกณฑ์ของการคุมความประพฤติ หรือกระทำความผิดอาญาในคดีเล็กน้อยขึ้นอีก

ระดับที่ 4 พวกผู้กระทำความผิดซ้ำ ได้แก่พวกที่กระทำความผิดอาญาขึ้นอีกและกลับเข้ามาอยู่ในเรือนจำ

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าในทัศนะของ กลาสเซอร์ การกระทำผิดซ้ำจึงหมายถึงการ กระทำความผิดอาญาที่ร้ายแรงขึ้นอีก ความร้ายแรงของคดีปกติจะพิจารณาจากคดีที่มีโทษสูงแต่ปัญหาก็คือว่าการที่คดีใดจะมีโทษสูงหรือไม่เพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับผู้พิพากษาแต่ละคนอยู่ด้วย เช่นกัน ดังนั้นจึงไม่สามารถหนีความไม่แน่นอนได้อีกเช่นกัน ปัญหาอีกประการหนึ่งของการวัดเกณฑ์การกระทำผิดก็คือการพิจารณาอัตราการ กระทำผิดจากตัวเลขทางสถิติ ซึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับระบบการจัดเก็บข้อมูลและการตีความข้อมูล ดังที่ โบวเกอร์ (Bowker, 1978; อ้างถึงใน ณัฐวุฒิ ยอดระบำ, 2549, หน้า 29)

วิจารณ์ว่า การที่สถิติการกระทำผิดของผู้ได้รับการปลดปล่อยจากเรือนจำอยู่ในระดับสูงนั้น สืบเนื่องมากจากการที่เรือนจำ เป็นที่รองรับผู้กระทำผิดที่มีสันดานเป็นผู้ร้าย และมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดซ้ำอยู่สูง ในขณะที่ผู้กระทำผิดในคดีไม่ร้ายแรง และผู้กระทำผิดไม่มีสันดานเป็นผู้ร้าย รวมทั้งมีแนวโน้ม ในการกระทำผิดต่ำจะได้รับการพิจารณาลงโทษ หรือได้รับการรอลงอาญาโดยมีการคุมประพฤติ เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น จึงทำให้สถิติอัตราการกระทำผิดซ้ำของเรือนจำอยู่ในระดับสูง

ผลของการกระทำผิดซ้ำ

การควบคุมสมาชิกของสังคมให้อยู่ในระเบียบวินัย ไม่ก่อความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่นนั้น อาจกระทำได้ 2 วิธี คือ การให้รางวัลอย่างหนึ่งและการลงโทษอีกอย่างหนึ่ง การให้รางวัลหมายถึงการให้สิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้รับเกิดความพอใจสำหรับการลงโทษ จะทำให้ ผู้ถูกลงโทษเกิดอารมณ์ขุ่นเคืองและต่อต้าน อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติจำเป็นต้องมีการลงโทษผู้กระทำผิดตามกฎที่วางไว้ ซึ่งกฎที่วางไว้นั้นอาจมาจากผู้ปกครองที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อการปกครองและไม่ว่าจะเป็นการปกครองในระดับเล็ก เช่น ครอบครัว โรงเรียน ที่ใช้เฉพาะกลุ่มไม่ได้ใช้โดยทั่วไปหรือในระดับใหญ่ เช่น ประเทศ ที่ใช้โดยทั่วไปกับสมาชิกทุกคนในประเทศ ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายกฎแต่ที่สำคัญ คือ กฎหมายอาญาซึ่งมีการกำหนดโทษไว้หลายวิธี นับตั้งแต่ความรุนแรงต่ำสุดจนกระทั่งถึงความรุนแรงสูงสุดทั้งนี้เพื่อกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ทำให้ ผู้ที่ได้รับการกระทำต้องประสบผลร้ายเนื่องมาจากการที่ผู้นั้นได้ฝ่าฝืนแนวปฏิบัติ (นิพันธ์ จำเนียรพันธุ์, 2551, หน้า 40)

การประกอบอาชญากรรมหรือการกระทำผิดกฎหมายอาญาเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมทุกสังคมไม่ว่าสังคมนั้นจะเป็นสังคมเล็กหรือสังคมใหญ่ เพราะย่อมมีสมาชิกในสังคมที่ประพฤติตนในลักษณะที่ฝ่าฝืนกฎ ระเบียบ แบบแผนที่สังคมได้กำหนดไว้ เมื่อสมาชิกคนใดฝ่าฝืน สังคม ก็จะลงโทษสมาชิก ส่วนการลงโทษจะเป็นไปในลักษณะใดขึ้นอยู่กับว่าสังคมนั้น มีวัตถุประสงค์ ปรัชญา รูปแบบและวิธีการในการลงโทษที่กำหนดไว้อย่างไร (พงศกร อินธิไชย, 2552, หน้า 8)

บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งใช้อยู่ ในประเทศไทยขณะนี้ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดอีก หรือการกระทำความผิดซ้ำ ของผู้เคยกระทำความผิดมาแล้วเช่นเดียวกัน แต่มุ่งที่จะให้เพิ่มโทษต่อผู้ที่ได้กระทำความผิดซ้ำ ให้หนักขึ้นไปกว่าโทษที่จะได้รับจริงจากคำพิพากษา โดยถือเสมือนว่าผู้กระทำความผิด ไม่เข็ดหลาบจากการที่จะได้รับการลงโทษมาแล้ว ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 มาตรา 92 บัญญัติว่าผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุด ให้ลงโทษจำคุก หากกระทำความผิดใด ๆ อีกในระหว่างที่ยังจะต้องรับโทษอยู่ก็ดี ภายในเวลา 5 ปี นับแต่วันพ้นโทษก็ดี หากศาลจะพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุก ก็ให้เพิ่มโทษที่จะลงโทษให้แก่ผู้กระทำความผิดนั้นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 บัญญัติลงโทษไว้ 5 ประเภท คือ โทษประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน (นุชนาฏ มุกุระ, 2554, หน้า 16)

เมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้นในสังคม สังคมจะต้องหาวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ในการจัดการกับคนที่ทำผิด ละเมิดกฎเกณฑ์ของสังคมเพราะหากสังคมไม่จัดการกับคนที่ทำผิด ก็เท่ากับว่าสังคมยอมรับการกระทำผิดดังกล่าว แต่การที่สังคมจะจัดการกับคนที่ทำผิดอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อของสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัยเกี่ยวกับสาเหตุของการกระทำผิดและเหตุผล ที่จะต้องจัดการหรือปฏิบัติกับคนที่ทำผิดซึ่งจะเปลี่ยนไปตามยุคตามสมัย ตามสถานการณ์ ของแต่ละยุคโดยสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยจะมีจุดเน้นในวัตถุประสงค์และวิธีการที่จะปฏิบัติต่อคนที่ทำผิดหรือการลงโทษผู้กระทำผิดที่แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติหรือการลงโทษผู้กระทำผิดที่เกิดขึ้นในยุคต่าง ๆ ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน (นัทธี จิตสว่าง, 2547, หน้า 32)

2.5 บริบทพื้นที่ที่ศึกษา: เรือนจำกลางสงขลา

เรือนจำกลางสงขลา

ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย ซึ่งประกอบด้วย ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์ นับได้ว่าเป็นกลไกลำดับสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา มีหน้าที่บังคับโทษต่อผู้กระทำผิด ให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล และคำสั่งของผู้มีอำนาจ ในการแบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ.2545 ตามกฎกระทรวง ได้กำหนดให้ กรมราชทัณฑ์มีภารกิจเกี่ยวกับการควบคุม และแก้ไข ฟื้นฟูพฤตินิสัยผู้ต้องขัง โดยมุ่งพัฒนาเป็น องค์กรพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้ผู้ต้องขังกลับตนเป็นพลเมืองดี มีสุขภาพกายและจิตที่ดี ไม่ หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือ ในการประกอบอาชีพที่สุจริต และสามารถดำรงชีวิตในสังคมภายนอกได้อย่างปกติ โดยสังคมให้การยอมรับ โดยให้มีอำนาจ หน้าที่ คือ

1. ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ให้เป็นไปตามคำพิพากษา หรือคำสั่งตามกฎหมาย โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์ และกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดแนวทางปฏิบัติ ต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายของกระทรวงยุติธรรม หลักอาชญาวิทยา และหลักทัณฑวิทยา ตลอดจนข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ สำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ขององค์การสหประชาชาติ

3. ดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการ และการสงเคราะห์แก่ผู้ต้องขัง

4. ปฏิบัติการอื่นใด ตามที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ หรือตามที่กระทรวงยุติธรรม หรือคณะรัฐมนตรี มอบหมาย

2.5.1 ที่ตั้ง โครงสร้างหน่วยงาน และประวัติความเป็นมา

เรือนจำกลางสงขลา เป็นหน่วยงานในสังกัด กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ตั้งอยู่เลขที่ 163 หมู่ที่ 4 ถนนสงขลา - นาทวี ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีเนื้อที่ภายใน

เรือนจำฯ จำนวน 25 ไร่ ภายในเรือนจำแบ่งเนื้อที่ออกเป็นแดน จำนวน 6 แดน สถานที่ภายในมีสิ่งปลูกสร้างที่เป็นอาคารที่พักเรือนนอน โรงฝึกวิชาชีพ โรงเรียน และสถานพยาบาล สำหรับ สถานที่ภายนอกเรือนจำฯ จัดเป็นสถานที่ฝึกวิชาชีพด้านการเกษตร สำหรับผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษน้อย ใกล้พ้นโทษ และมีบ้านพักของเจ้าพนักงานเรือนจำฯ ก่อสร้างไว้โดยรอบ แนวกำแพงทั้ง 3 ด้าน (เรือนจำกลางสงขลา, 2550, หน้า 6)

2.5.2 อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ

เรือนจำกลางสงขลา เป็นเรือนจำระดับความมั่นคงสูง เป็นหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง เป็นเรือนจำกลางประจำเขต 9 มีอำนาจในการควบคุมเฉพาะผู้ต้องขังชายเท่านั้น ที่มีกำหนดโทษ ถึงกำหนดโทษถึงประหารชีวิต มีหน้าที่ ความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด ให้เป็นไปตามคำพิพากษา หรือคำสั่ง ตามกฎหมาย โดยดำเนินการตาม พ.ร.บ. ราชทัณฑ์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งกำหนดแนวทางปฏิบัติ ต่อผู้ต้องขัง ให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ นโยบายของกระทรวง หลักอาชญาวิทยา หลักทางวิทยา ตลอดจนข้อกำหนดขั้นต่ำ สำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ขององค์การประชาชาติตลอดทั้งดำเนินการเกี่ยวกับ สวัสดิการ การสงเคราะห์ และปฏิบัติอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด มอบหมาย ให้เป็นหน้าที่ของเรือนจำกลางจังหวัดสงขลา นอกจากนี้เรือนจำฯยังได้กำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายดังนี้

2.5.3 วิสัยทัศน์ (Vision)

เป็นเรือนจำต้นแบบที่มีกระบวนการควบคุมแก้ไข พัฒนาพฤตินิสัย ผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อคืนคนดี มีคุณค่าสู่สังคมและเป็นศูนย์กลางของการศึกษาดูงาน ฝึกอบรมข้าราชการราชทัณฑ์

2.5.4 พันธกิจ (Missions)

ที่กำหนดไว้ คือ การควบคุมผู้ต้องขัง ด้วยความเป็นมืออาชีพ และการแก้ไข พัฒนาพฤตินิสัยอยู่ต้องขังให้เป็นพลเมืองที่มีคุณประโยชน์ ต่อการพัฒนาประเทศ

2.5.5 เป้าหมายหลัก

ให้ผู้ต้องขังได้รับการปฏิบัติในระหว่างถูกควบคุมตามหลักอาชญาวิทยา ทัณฑวิทยา และมีสภาพความเป็นอยู่ ตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การประชาชาติ และผู้ต้องขัง ได้รับการแก้ไขปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤตินิสัยให้เป็นบุคคลที่สังคมพึงปรารถนา และสามารถเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าทางการพัฒนาประเทศ

2.5.6 โครงสร้างหน่วยงาน

เรือนจำกลางสงขลา ปัจจุบันมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ จำนวน 115 คน แบ่งเป็นชาย 109 คน หญิง 6 คิดเป็นอัตราส่วนเจ้าหน้าที่ผู้ต้องขัง 1:17 คน แบ่งโดยสภาพการบริหารงานออกเป็น 3 ส่วน 1 ฝ่าย 1 ศูนย์ปฏิบัติการ และ 1 สถานพยาบาล รายละเอียดดังนี้

1. ส่วนควบคุม มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน และดำเนินการควบคุมผู้ต้องขัง แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายควบคุม และฝ่ายรักษาการ เพื่อควบคุมผู้กระทำความผิด เอาไว้ตามคำสั่งศาล ไม่ให้ผู้ต้องขังหลบหนี

2. ส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง มีหน้าที่เกี่ยวกับทางทะเบียนประวัติการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง การศึกษาอบรม และฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังเพื่อปรับเปลี่ยนพฤตติกรรมผู้ต้องขัง ได้มีความพร้อมก่อน ปล่อยตัวออกสังคม แบ่งเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ ฝ่ายจำแนกลักษณะ ฝ่ายฝึกวิชาชีพ และ ฝ่ายการศึกษา

3. ส่วนสวัสดิการผู้ต้องขัง มีหน้าที่ดำเนินการจัดสวัสดิการ และให้การสงเคราะห์ผู้ต้องขัง เพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับความสะควกใกล้เคียงกับสภาพภายนอกให้มากที่สุด แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายสงเคราะห์ และฝ่ายสวัสดิการ

4. ฝ่ายบริหารทั่วไป มีหน้าที่ดำเนินการ เกี่ยวกับงาน สารบรรณงานทะเบียนเอกสาร ทั่วไป การเงิน บัญชี พัสดุ อาคารสถานที่

5. ศูนย์ปฏิบัติการพิเศษ มีหน้าที่วางแผน ดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาบุคคลกรและการประสานงาน กับเรือนจำฯ อื่น ๆ ภายใน ปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานทั่วไป ตลอดถึงการปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากกรมทัณฑ์

6. สถานพยาบาล มีหน้าที่ดำเนินการในการบำบัดรักษา แก่ผู้ต้องขัง ดูแลควบคุมและดำเนินการเกี่ยวกับอนามัย ของผู้ต้องขัง สุขบาลของเรือนจำ

2.5.7 ปัญหาอุปสรรค

เรือนจำกลางสงขลา มีกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ 149 คน แต่ปัจจุบันมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ 115 คน มีภารกิจ ในการควบคุมผู้ต้องขังชาย ที่มีกำหนดโทษสูง มีการจัดตั้งแทนความมั่นคงสูง เพื่อรองรับการย้ายผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษสูง ผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ และผู้ต้องขังในคดีความมั่นคง ก่อการร้ายใน 3 จังหวัด

2.5.8 การเยี่ยมญาติ

เรือนจำสงขลา ได้ยึดแนวทางการให้ญาติมาเยี่ยมผู้ต้องขัง โดยได้กำหนดขั้นตอนการเยี่ยมและสิ่งของต้องห้าม โดยให้ยึดถือปฏิบัติดังนี้ 1) จับบัตรลำดับเยี่ยมญาติ หยิบเอกสารการขออนุญาตเยี่ยม กรอกรายละเอียดลงในใบขออนุญาตเยี่ยม โดยนำบัตรประจำตัวประชาชนหรือเอกสารที่ทางราชการออกให้ ยื่นให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสาร ประมาณ 5 นาที และ 2) รอรับการเข้าเยี่ยม

ตามลำดับบัตร ลำดับเยี่ยมญาติ ถึงกำหนดเวลาเข้าเยี่ยมนำบัตรลำดับเยี่ยมญาติยื่นเจ้าหน้าที่เพื่อเข้ารับการเยี่ยมญาติ ประมาณ 15 นาที โดยกำหนดการเยี่ยมญาติ แบ่งเป็น 2 รอบคือ รอบเช้า เวลา 09.00 – 12.00 น. และ รอบบ่าย เวลา 13.00 – 15.00 น. และมีการกำหนดว่าผู้ต้องขังชาย เยี่ยมได้วันจันทร์ อังคาร พฤหัสบดี และวันศุกร์ และผู้ต้องขังชาย 1 คน เยี่ยมได้วันละ 1 รอบ ต่อวัน ส่วนผู้ต้องขังหญิง เยี่ยมได้ วันพุธ เยี่ยมได้ 2 รอบ ต่อวัน รอบเช้าและรอบบ่าย การเข้าเยี่ยมผู้ต้องขังอนุญาตให้ญาติเข้าเยี่ยมได้ไม่เกิน 5 คน ต่อผู้ต้องขัง 1 คน ยกเว้น ผู้ต้องขังคดียาเสพติด เฮโรอีน ฝิ่น มอร์ฟีน ฯลฯ ตั้งแต่ 100 กรัมขึ้นไป และยาบ้า ตั้งแต่ 1,000 เม็ดขึ้นไป เยี่ยมได้สัปดาห์ละ 1 ครั้ง งดเยี่ยมญาติในวันหยุดราชการ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ญาติเยี่ยมผู้ต้องขัง โปรดแต่งกายให้สุภาพ ห้ามใส่เสื้อกล้าม เสื้อแขนกุด กางเกงขาสั้น

สำหรับสถานการณ์การเยี่ยมญาติของเรือนจำกลางสงขลาที่ผ่านมา ทุกหน่วยงานได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2563 เป็นต้นมา กรมราชทัณฑ์ออกประกาศงดเยี่ยมญาติ 143 เรือนจำทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 5 เม.ย. - 5 พ.ค. 64 และได้เริ่มให้เยี่ยมญาติอีกครั้งเมื่อ 10 พฤษภาคม 2565 ภายใต้มาตรการป้องกันโควิด-19 ส่งผลให้จำนวนญาติผู้ต้องขังลดลงเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีมาตรการที่เข้มงวดมากขึ้นและมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นัยวัฒน์ ผะเดิมชิต (2563, หน้า 56) ศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเป้าหมายและโอกาสในการประกอบอาชญากรรมของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าภูมิหลังของผู้กระทำผิดส่วนใหญ่เป็นเพศชายเป็นโสดมีอายุระหว่าง 19-25 ปี ประกอบอาชีพรับจ้างแรงงาน มีระดับการศึกษาและรายได้ต่ำ มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร มีมูลเหตุในการตัดสินใจกระทำผิดเกิดจากเพื่อนหรือคนรู้จักชักชวนประกอบกับความยากจนและพบโอกาสที่เหมาะสม รูปแบบของการกระทำผิดส่วนใหญ่มีลักษณะฉวยโอกาส รองลงมาได้แก่ การวางแผนเสาะหาและวางแผนฉวยโอกาส การเปลี่ยนที่ประกอบอาชญากรรม โดยผู้กระทำผิดส่วนใหญ่สามารถกระทำผิดได้ในสถานที่ ช่วงเวลา และบุคคลแรกที่ตั้งใจไว้ โดยไม่ถูกขัดขวางและหากผู้กระทำผิดถูกปิดกั้นหรือลดช่อง พบว่า ผู้กระทำผิดส่วนใหญ่จะเลือกคิดที่จะกระทำผิด การเลือกเป้าหมายหรือฉวยโอกาส ผู้กระทำผิดส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านผลที่คาดว่าจะได้รับการกระทำผิด แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยด้านความเสี่ยงแล้วพบว่าผู้กระทำผิดส่วนใหญ่ที่กระทำผิดอยู่ในอัตราความเสี่ยงระดับปานกลางค่อนข้างต่ำผู้กระทำผิดส่วนใหญ่จะไม่คำนึงถึงโทษตามที่กฎหมายกำหนด

วริศราศิริ สุทธิเดชา (2564, หน้า ก) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด ของผู้ต้องขังในคดีลักทรัพย์ : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยภูมิหลังด้านอายุ สถานภาพสมรส และรายได้ก่อนต้องโทษนั้น มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจใน

การกระทำผิดของผู้ต้องขังในคดีเกี่ยวกับทรัพย์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การคบเพื่อนและสภาพแวดล้อมในชุมชน และปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ ค่านิยมของผู้ต้องขัง มีความสัมพันธ์ในทางลบกับมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดในคดีลักทรัพย์ของผู้ต้องขัง และเมื่อให้ผู้ต้องขังพิจารณาถึงมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดคดีลักทรัพย์ โดยการจัดลำดับจากมากไปหาน้อยตามลำดับ 1-10 พบว่า

ลำดับที่ 1 เกิดจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ลำดับที่ 2 เกิดจากการไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้

ลำดับที่ 3 เกิดจากความอยากรวย ต้องการทรัพย์สิน

ลำดับที่ 4 เกิดจาดสภาพปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว

ลำดับที่ 5 เกิดจากการให้เพื่อนชักชวนและต้องการให้เพื่อนยอมรับ

ลำดับที่ 6 เกิดจากยาเสพติดไม่สามารถควบคุมตัวเองได้

ลำดับที่ 7 เกิดจากความท้าทายสนุกตื่นเต้น

ลำดับที่ 8 เกิดจากความต้องการทดลองทำตามผู้อื่นที่พบเห็นจากสื่อต่าง ๆ

ลำดับที่ 9 เกิดจากการพักอาศัยในสภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งอาชญากรรม

ลำดับที่ 10 เกิดจากความต้องการเรียกร้องความสนใจและอยากดัง

สุเชาว์ ขมสนิท (2560, หน้า ก) ศึกษาการกระทำผิดซ้ำในคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ของเด็กและเยาวชนในเมืองพัทยา พบว่า เด็กที่เริ่มกระทำผิดตั้งแต่อายุยังน้อยมีการกระทำผิดซ้ำมาก ขณะที่ผู้ที่มีความต้องการตอบสนองด้านจิตใจมากต้องการการสนใจเอาใจใส่มากจะมีการกระทำผิดซ้ำมากเช่นกัน

ณัฐวุฒิ ยอดระบำ (2560, หน้า ก) ได้ทำการศึกษามูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดซ้ำคดีเกี่ยวกับทรัพย์ ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดนนทบุรี พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวและการที่สังคม ไม่ยอมรับมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการกระทำผิดซ้ำคดีเกี่ยวกับทรัพย์ และพบว่าการประสบปัญหาทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางจิตวิทยาด้านบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์กับปริมาณทรัพย์ที่ผู้ต้องขังตัดสินใจกระทำผิดซ้ำคดีเกี่ยวกับทรัพย์

สาธิต บุษยากุล (2560, หน้า ก) ได้ทำการศึกษาสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชาย กรณีศึกษาเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางครอบครัวมีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังชาย

อุนิษา เลิศโตมรสกุล (2565, หน้า 140-156) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วิวัฒนาการแนวทางการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ประเทศไทยได้นำแนวคิดที่มองว่าผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษาอย่างเหมาะสมมาใช้ในการแก้ไขปัญหาการติดยาเสพติด โดยเริ่มตราในพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534 และมีการแก้ไขเพิ่มเติมในปี

พ.ศ. 2545 แต่เนื่องจาก สถิติผู้ต้องขังในคดียาเสพติดยังมีจำนวนสูงมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากฎหมายเดิมไม่เอื้อต่อระบบสาธารณสุขหรือระบบบำบัดที่เป็นแบบสมัครใจ ระบบบำบัดฟื้นฟูและกลับคืนสู่สังคมยังประสบปัญหา และกระบวนการบำบัดที่ขาดความต่อเนื่องทำให้การบำบัดฟื้นฟูขาดประสิทธิภาพ ดังนั้น ภาครัฐจึงได้ตราพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 ขึ้น โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาผู้เสพหรือผู้ติดในมิติทางสาธารณสุขและสุขภาพมากขึ้น มีการปรับระบบการบำบัดทั้งระบบสมัครใจ ระบบบังคับ และระบบต้องโทษมาเป็นระบบสมัครใจและระบบบำบัดตามคำสั่งศาลเท่านั้น ซึ่งมีศูนย์คัดกรองและศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมที่ติดตามดูแลให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เข้ารับการบำบัด โดยมุ่งหวังให้ผู้เข้ารับการบำบัดไม่กลับไปใช้ยาเสพติดอีก อันนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

อรรถพงศ์ เพ็ชร์สุวรรณ์ (2565, หน้า 190-202) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินผลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด จังหวัดสงขลา ปี 2563 ผลการประเมินพบว่า ด้านบริบทมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง (55.40%) ด้านกระบวนการ เห็นด้วย (94.00%) และผลการดำเนินการพบว่า ส่วนใหญ่ผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดในระดับสูง (69.40%) ความพึงพอใจต่อการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพในระดับสูง (48.60%) ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพเลิกยาเสพติดได้ (66.00%) วิธีการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการร่วมมือในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพแตกต่างกัน (p=.007) แต่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและความพึงพอใจต่อการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพไม่แตกต่างกัน (p=.180 และ .257) ตามลำดับและระบบบังคับบำบัด (75.90%) ส่งผลต่อความสำเร็จในการเลิกยาเสพติดมากกว่าระบบสมัครใจ (58.00%) (p=.009) สรุปได้ว่า ผลการประเมินครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าควรปรับปรุงการดำเนินการโดยเพิ่มบุคลากร สนับสนุนงบประมาณวัสดุ อุปกรณ์ และความพร้อมของสถานที่เพื่อดำเนินการและผู้ดำเนินการควรเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

จันทร์สม จันทร์อินทร์ (2564, หน้า 204-214) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาทางกฎหมายในการเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติดให้โทษ จากการวิจัยพบว่า ปัญหาทางกฎหมายในการเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติดให้โทษ (1) มูลเหตุของการเสพยาเสพติด ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลที่มีความอยากลองด้วยตนเอง สภาพแวดล้อมมีเพื่อนที่ใช้ยาเสพติด จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการชักนำไปใช้ยาเสพติด สภาพสังคมที่เป็นสื่อชักนำให้ใช้ยาเสพติด มั่วสุม ชักจูงกันไป การหายาเสพติดได้ง่ายโอกาสที่จะใช้และติดยาก็มีมากขึ้น (2) ผลกระทบจากการเสพยาเสพติด ผู้เสพยาเสพติดจะขาดความอดกลั้น การควบคุมอารมณ์ หากผู้นั้นถูกจับและติดคุกหลาย ๆ ครั้ง ความกลัวคุกตะรางและการลงโทษต่าง ๆ ตลอดจนความไม่ดีในสายตาของสังคม ก็ค่อยลดเสื่อมและชินชาไป ผู้ติดยาเสพติด ย่อมต้องใช้จ่ายเงินในการซื้อยามาใช้ ยิ่งติดมากขึ้น ยิ่งจำเป็นต้องใช้ปริมาณยามาก ย่อมเป็นที่

รังเกียจของสังคม การติดยาเสพติดทำ ให้คนในครอบครัวได้รับความลำบากทั้งด้านจิตใจ (3) มาตรการทางกฎหมายในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 มาตรา 19 วรรคหนึ่ง มีบทบัญญัติ ห้ามเข้ารับการฟื้นฟูฯ หากปรากฏว่าต้องหาหรืออยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดฐานอื่นซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกหรืออยู่ในระหว่างรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาล ซึ่งตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 มีหลักการว่า ผู้เสพยาเสพติดมีสภาพเป็นผู้ป่วยอย่างหนึ่ง มิใช่อาชญากรปกติ การฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติดจึงสมควรกระทำให้กว้างขวาง การจำกัดเงื่อนไขในการมีสิทธิเข้ารับการฟื้นฟูฯดังกล่าว จึงเป็นการขัดวัตถุประสงค์ของกฎหมายดังนั้น จึงควรแก้ไข พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 มาตรา 19 วรรคแรก “ผู้ใดต้องหาว่ากระทำความผิดฐานเสพยาเสพติด เสพและมีไว้ในครอบครอง เสพและมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย หรือเสพและจำหน่ายยาเสพติดตามลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวง...”

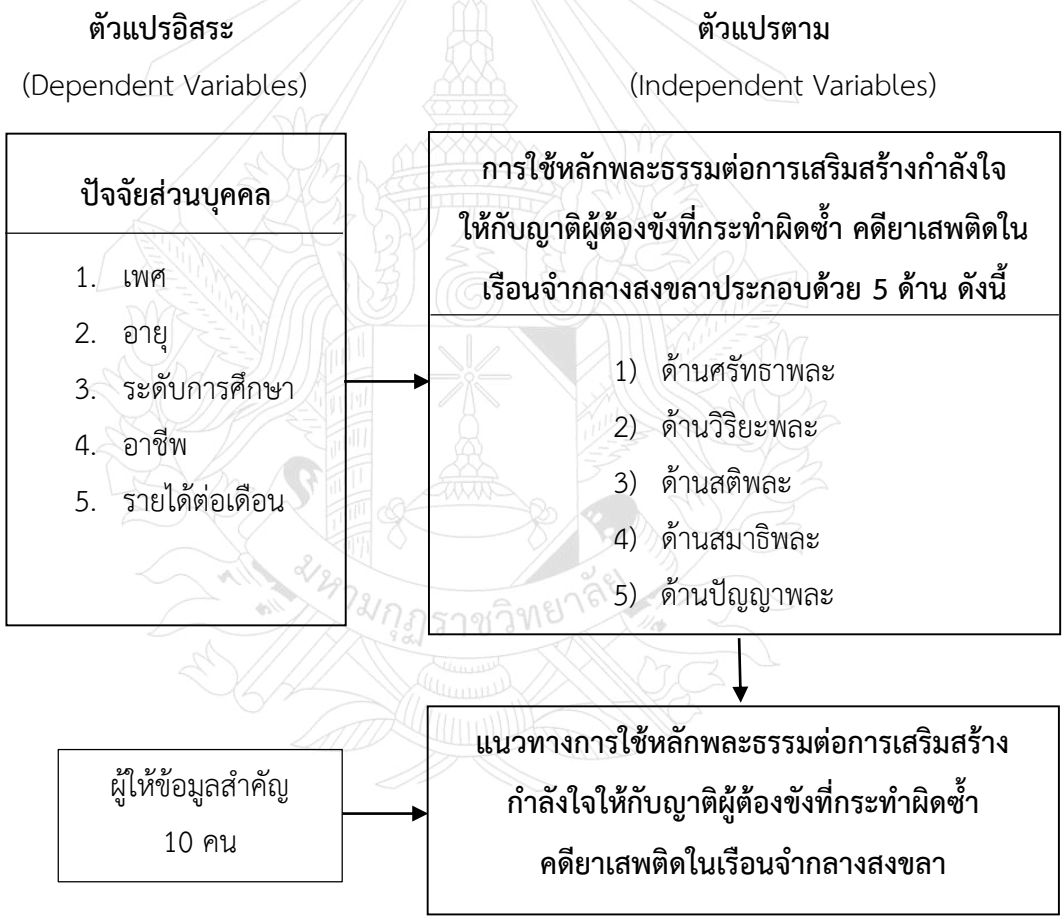
สุชาวดี จันทร์เทียน (2565, หน้า 112-120) ได้ทำการศึกษาเรื่อง หลักเกณฑ์ในการเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ในระบบบังคับบำบัด จากการศึกษาพบว่า 1) พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 มุ่งแก้ไขฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดมากกว่าการลงโทษ 2) การกำหนดหลักเกณฑ์ของบุคคลในการเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ยังไม่ครอบคลุมกลุ่มผู้เสพที่สมควรได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด อีกทั้งไม่มีการกำหนดจำนวนครั้งที่ผู้เสพจะได้รับโอกาสให้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ส่งผลให้ผู้เสพยาเสพติดขาดความรู้สึกเกรงกลัวต่อกฎหมาย ผู้ศึกษาจึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ ในการเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เพื่อให้การแก้ไขปัญหาผู้ติดยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัฒนพงศ์ วงศ์ใหญ่ (2563, หน้า 93-108) ได้ทำการศึกษาเรื่อง มาตรการทางกฎหมายกับผู้เสพยาเสพติดของไทย จากการศึกษาสรุปได้ว่า การลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดเป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของรัฐการแก้ไขปัญหาผู้เสพยาเสพติดของไทยตามกฎหมายยาเสพติดให้โทษยังคงกำหนดให้ผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้กระทำความผิดที่มีโทษทางอาญาแต่มีมาตรการในการบำบัด รักษาตามหลักที่ว่าผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ป่วยในสามลักษณะคือ การบำบัดรักษาภาคบังคับตามกฎหมายฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด, การบำบัดรักษาภาคสมัครใจ และการบำบัดรักษาในระบบต้องโทษ ซึ่งพบว่ายังคงมีอุปสรรคปัญหาไม่สามารถบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดได้ ทำให้เกิดการทำผิดซ้ำและผู้เสพยาเสพติดจะถูกส่งเข้าสู่การบังคับโทษทางอาญาในที่สุด แนวทางการแก้ไขปัญหาผู้เสพยาเสพติดในต่างประเทศ เป็นไปภายใต้หลักความคิดว่าผู้เสพยาเสพติดไม่ใช่อาชญากรแต่เป็นผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษาบ าบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพเช่นเดียวกันแต่ได้แยกผู้ติดยาเสพติดที่ไม่ร้ายแรงหรือมีสภาพเป็นอันตรายแก่สังคมออกจากการเป็นผู้กระทำความผิดอาญาอย่างเด็ดขาด เพื่อทำการบำบัด รักษา ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดนั้นจนกว่าจะพ้นจากการเป็นผู้เสพ

ยาเสพติดโดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับระยะเวลา มีการปรับเปลี่ยนวิธี แผนการรักษา บำบัด ฟื้นฟูให้เหมาะสมตามพฤติการณ์ไม่มีการนำตัวกลับมาดำเนินคดีอาญาซึ่งแนวทางนี ควรได้รับการศึกษาและนำมาแก้ไขมาตรการทางกฎหมายในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของไทยเพื่อแก้ไขปัญหาผู้เสพยาเสพติดได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้วิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกการสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้หลักพละธรรมในคัมภีร์พระไตรปิฎก (ม.ม. (ไทย) 13/247/243) มาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยกำหนดกรอบการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา” การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mix Methodology Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept-interview) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าพระไตรปิฎก หนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการวิจัยตามกระบวนการดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1) ประชากร ได้แก่ ญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา จำนวน 1,048 คน (ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2565)

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครซซี่และมอร์แกน (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 113) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 คน

3.1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง หัวหน้าฝ่ายควบคุมผู้ต้องขัง หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ ผู้ต้องขัง และญาติผู้ต้องขัง รวมทั้งสิ้น 10 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

3.2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยมีเทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

การสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลที่เป็นญาติกับผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา เป็นวิธีที่ญาติผู้ต้องขังแต่ละหน่วยมีโอกาสถูกสุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่างเท่า ๆ กัน

3.2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพใช้เทคนิคจากการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกตามตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบแต่ละแดนควบคุม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ที่	ชื่อ – สกุล	ตำแหน่ง
1	นายคมจักร สุระคำแหง	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง
2	นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม	ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง
3	นายชรินทร์ จันวัฒนะ	หัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ
4	นายแหลมทอง เพชรรัตน์	หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ
5	นายบรรพต แก้วเกตุ	เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ
6	ญาติของผู้ต้องขัง นาย ก	ญาติของผู้ต้องขัง
7	ญาติของผู้ต้องขัง นาย ข	ญาติของผู้ต้องขัง
8	ญาติของผู้ต้องขัง นาย ค	ญาติของผู้ต้องขัง
9	นามสมมุติ นาย เอ	ผู้ต้องขัง
10	นามสมมุติ นาย บี	ผู้ต้องขัง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลักษณะขั้นตอนการสร้าง และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ตามรายละเอียดต่อไปนี้

ลักษณะของเครื่องมือ

3.3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งสร้างขึ้นโดยผู้วิจัย จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบบสอบถาม (Questionnaires) มีลักษณะคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิดแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน จำนวน 15 ข้อดังนี้

1) ด้านศรัทธาพละ จำนวน 3 ข้อ
2) ด้านวิริยพละ จำนวน 3 ข้อ
3) ด้านสติพละ จำนวน 3 ข้อ
4) ด้านสมาธิพละ จำนวน 3 ข้อ
5) ด้านปัญญาพละ จำนวน 3 ข้อ

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามแนวคิดของลิเคิร์ท ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง การใช้หลักพละธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง การใช้หลักพละธรรมอยู่ในระดับมาก
คะแนน 3 หมายถึง การใช้หลักพละธรรมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง การใช้หลักพละธรรมอยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1 หมายถึง การใช้หลักพละธรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3.3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แนวคำถามสำหรับการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยคำถามสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึกถูกพัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัย ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 2 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

ตอนที่ 3 แนวทางการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.4.1 การศึกษาค้นคว้าเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา เพื่อรวบรวมเนื้อหาสาระจากการศึกษาค้นคว้าที่ได้มาดังกล่าวนำมากำหนดเป็นเป็นกรอบให้ตรงกับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อมูล ในการสร้างแบบสอบถาม แล้วร่างแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

3.4.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภท คือแบบปลายปิด (Close - ended Question) และแบบปลายเปิด (Open-ended Question) ประกอบกัน ซึ่งเป็นการดัดแปลงเครื่องมือจากแบบสอบถามที่ได้เคยผ่านการตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability)

3.4.3 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุง ให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

3.4.4 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม จำนวน 3 ท่าน

1) นายกาจก้อง รัตนะ ผู้บัญชาการเรือนจำกลางสงขลา
2) รศ.ดร.เดชชาติ ตรีทรัพย์ ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
3) พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมของคำถาม

3.4.5 ขอหนังสือรับรองจริยธรรมในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์

3.4.6 นำแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of item objective congruence หรือ IOC) ดังนี้ (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 197)

สูตร IOC $= \frac{\sum R}{n}$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามกับจุดประสงค์

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

n = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดคะแนนสำหรับการพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ ดังนี้

ให้ +1 ถ้าแน่ใจข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้ -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

3.4.7 นำเครื่องมือที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถามไปปรับปรุง แก้ไข เพื่อขอรับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3.4.8 ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอรับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนประจำสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และได้รับอนุมัติหนังสือรับรองจริยธรรมในมนุษย์ เลขที่ จว.217/2566 ลงวันที่ 25 มกราคม 2566

3.4.9 ปรับปรุง แก้ไขเครื่องมือตามที่คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม

3.4.10 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ด้านความเชื่อมั่น (Reliability) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha - coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ดังนี้ (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 205)

สูตร $\alpha = \frac{n}{n-1}\left[1-\frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right]$

เมื่อ α = สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด

n = จำนวนข้อคำถาม

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ

S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3.4.11 นำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม และคำถามสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึก ไปเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1) ขอรับหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บัญชาการเรือนจำกลางสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

2) แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์

4) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป

3.5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และเดินทางไปเก็บข้อมูลตามวัน เวลา ที่นัดหมายไว้ สถานที่ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นสถานที่ในแต่ละแดนควบคุมที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญปฏิบัติหน้าที่อยู่ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการจดบันทึกเป็นเอกสารและบันทึกภาพ เมื่อได้รับอนุญาต

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 การวิจัยเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ปัจจัยส่วนบุคคลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency)

2) ศึกษาระดับการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3) วิเคราะห์แนวทางการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนน ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2541, หน้า 75)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายความว่า มีการใช้หลักพละธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายความว่า มีการใช้หลักพละธรรมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายความว่า มีการใช้หลักพละธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายความว่า มีการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.6.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยจะทำการจัดข้อมูล (Data grouping) ตามสาระสำคัญของประเด็นการสนทนาที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาประกอบบริบท

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้สำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้ได้แก่

สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) เพื่อใช้สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป ได้แก่

3.7.1 ร้อยละ (Percentage) (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 217)

สูตร $P = \frac{X \times 100}{n}$

เมื่อ P = ค่าร้อยละ

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

n = จำนวนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

3.7.2 ค่าเฉลี่ย $\left(\overline{X}\right)$ (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 219)

สูตร $\overline{X} = \frac{\sum fx}{n}$

เมื่อ $\overline{X}$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

f = ความถี่ของคะแนนแต่ละตัว

n = กลุ่มตัวอย่าง

3.7.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 223)

สูตร $\mathbf{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum\left(X - \overline{X}\right)^2}{n-1}}$

เมื่อ **S.D.** = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\overline{X}$ = คะแนนเฉลี่ย

X = คะแนนแต่ละตัว

n = กลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา เป็นการวิจัยเชิงผสานวิธี (Mixed Methods) โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 278 คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายตามลำดับ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

4.2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

4.3 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

4.4 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ ดังนี้

$\overline{X}$ หมายถึง คะแนนค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. หมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 278 คน เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำมาแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	84	30.20
2. หญิง	194	69.80
อายุ		
1. 18-30 ปี	87	31.30
2. 31-40 ปี	110	39.50
3. 41-50 ปี	53	19.10
4. 51 ปีขึ้นไป	28	10.10
ระดับการศึกษา		
1. ประถมศึกษา	33	11.90
2. มัธยมศึกษาตอนต้น	76	27.30
3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	76	27.30
4. อนุปริญญา / ปวส.	40	14.40
5. ปริญญาตรีขึ้นไป	53	19.10
อาชีพ		
1. เกษตรกร/รับจ้าง	105	37.80
2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	104	37.40
3. รับราชการ/รัฐสาหกิจ	33	11.90
4. แม่บ้าน / พ่อบ้าน	10	3.50
5. อื่น ๆ โปรดระบุ (นักเรียน/นักศึกษา)	26	9.40

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
รายได้		
1. ต่ำกว่า 10,000 บาท	98	35.30
2. 10,000-15,000 บาท	124	44.50
3. 15,001-20,000 บาท	30	10.80
4. 20,001 บาทขึ้นไป	26	9.40
โดยรวม	**278**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 69.80 และเป็นเพศชาย จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20

2. อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 31-40 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 รองลงมาคือ อายุ 18-30 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30 อายุ 41-50 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 ตามลำดับ

3. ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 รองลงมาคือ มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10 มีระดับการศึกษาอนุปริญญา / ปวส. จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 14.40 และ มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 11.90ตามลำดับ

4. อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 37.80 รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 37.40 อาชีพรับราชการ/รัฐสาหกิจ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 11.90 อาชีพอื่น ๆ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.40 และอาชีพแม่บ้าน / พ่อบ้าน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 ตามลำดับ

5. รายได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้ 10,000-15,000 บาท จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50 รองลงมาคือ มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 มีรายได้ 15,001-20,000 บาท จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 และมีรายได้ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.40 ตามลำดับ

4.2 การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

การวิเคราะห์การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยการหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยรวมทุกด้าน

(n = 278)

ข้อ	การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา	ระดับการใช้หลักพละธรรม		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	ด้านศรัทธาพละ	4.41	0.67	มาก
2.	ด้านวิริยะพละ	4.70	0.57	มากที่สุด
3.	ด้านสติพละ	4.75	0.50	มากที่สุด
4.	ด้านสมาธิพละ	2.77	1.27	ปานกลาง
5.	ด้านปัญญาพละ	3.88	0.92	มาก
	โดยรวม	**4.10**	**0.79**	**มาก**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยรวมทุกด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.10, S.D. = 0.79) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสติพละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.75, S.D. = 0.50) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านวิริยะพละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.70, S.D. = 0.57) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านสมาธิพละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 2.77, S.D. = 1.27) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ด้านศรัทธาพละ

(n = 278)

ข้อ	ด้านศรัทธาพละ	ระดับการใช้หลักพละธรรม		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	ท่านเชื่อเพียงใดว่าผู้ต้องขังจะได้รับการดูแลตามกฎระเบียบของเรือนจำกลางสงขลา	4.26	0.66	มาก
2.	ท่านเชื่อเพียงใดว่าผู้ต้องขังจะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมขณะในอยู่เรือนจำกลางสงขลา	4.43	0.71	มาก
3.	ท่านเชื่อเพียงใดว่าเจ้าหน้าที่เรือนจำบ่มเพาะอบรมให้ผู้ต้องขังปฏิบัติตนเป็นคนดี	4.53	0.63	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.41**	**0.67**	**มาก**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ด้านศรัทธาพละ ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวม ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.41, S.D. = 0.67) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หัวข้อท่านเชื่อเพียงใดว่าเจ้าหน้าที่เรือนจำบ่มเพาะอบรมให้ผู้ต้องขังปฏิบัติตนเป็นคนดี ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.53, S.D. = 0.63) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ หัวข้อท่านเชื่อเพียงใดว่าผู้ต้องขังจะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมขณะในอยู่เรือนจำกลางสงขลา ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.43, S.D. = 0.71) อยู่ในระดับมาก และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หัวข้อท่านเชื่อเพียงใดว่าผู้ต้องขังจะได้รับการดูแลตามกฎระเบียบของเรือนจำกลางสงขลา ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.26, S.D. = 0.66) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ด้านวิริยะพละ

(n = 278)

ข้อ	ด้านวิริยะพละ	ระดับการใช้หลักพละธรรม		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	ท่านมีความเพียรพยายามเพียงใดที่มาเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา	4.68	0.52	มากที่สุด
2.	ท่านมีความเพียรพยายามเพียงใดในการเฝ้ารอการพ้นโทษของผู้ต้องขัง	4.72	0.42	มากที่สุด
3.	ท่านมีกล้าหาญเพียงใดในการอยู่ในชุมชนในขณะที่บุตรหลานเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา	4.71	0.78	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.70**	**0.57**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ด้านวิริยะพละ ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวม ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.70, S.D. = 0.57) อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หัวข้อท่านมีความเพียรพยายามเพียงใดในการเฝ้ารอการพ้นโทษของผู้ต้องขัง ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.72, S.D. = 0.42) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ หัวข้อท่านมีกล้าหาญเพียงใดในการอยู่ในชุมชนในขณะที่บุตรหลานเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.71, S.D. = 0.78) อยู่ในระดับมากที่สุด และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หัวข้อท่านมีความเพียรพยายามเพียงใดที่มาเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.68, S.D. = 0.52) อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ด้านสติพละ

(n = 278)

ข้อ	ด้านสติพละ	ระดับการใช้หลักพละธรรม		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	ท่านเดินทางมาเยี่ยมผู้ต้องขังด้วยความเต็มใจเพียงใด	4.81	0.41	มากที่สุด
2.	เมื่อท่านได้พบปะพูดคุยกับผู้ต้องขัง ท่านได้ให้กำลังใจและตักเตือนไม่ให้กระทำผิดซ้ำอีกเพียงใด	4.72	0.60	มากที่สุด
3.	ท่านมีความใส่ใจต่อความรู้สึกของผู้ต้องขังเพียงใด	4.71	0.50	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.75**	**0.50**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ด้านสติพละ ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวม ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.75, S.D. = 0.50) อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หัวข้อท่านเดินทางมาเยี่ยมผู้ต้องขังด้วยความเต็มใจเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.81, S.D. = 0.41) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ หัวข้อเมื่อท่านได้พบปะพูดคุยกับผู้ต้องขัง ท่านได้ให้กำลังใจและตักเตือนไม่ให้กระทำผิดซ้ำอีกเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.72, S.D. = 0.60) อยู่ในระดับมากที่สุด และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หัวข้อท่านมีความใส่ใจต่อความรู้สึกของผู้ต้องขังเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.71, S.D. = 0.50) อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ด้านสมาธิพละ

(n = 278)

ข้อ	ด้านสมาธิพละ	ระดับการใช้หลักพละธรรม		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	เมื่อท่านมาเยี่ยมผู้ต้องขัง ท่านแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวต่อผู้ต้องขังเพียงใด	1.63	1.15	น้อย
2.	เมื่อท่านมาเยี่ยมผู้ต้องขัง ท่านพยายามสงบอารมณ์แห่งความโกรธเพียงใด	2.64	1.76	ปานกลาง
3.	ท่านมีความมั่นใจเพียงใดว่าผู้ต้องขังจะไม่กระทำผิดซ้ำ	4.05	0.90	มาก
	โดยรวม	**2.77**	**1.27**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ด้านสมาธิพละ ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวม ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 2.77, S.D. = 1.27) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หัวข้อท่านมีความมั่นใจเพียงใดว่าผู้ต้องขังจะไม่กระทำผิดซ้ำ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.05, S.D. = 0.90) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ หัวข้อเมื่อท่านมาเยี่ยมผู้ต้องขัง ท่านพยายามสงบอารมณ์แห่งความโกรธเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 2.64, S.D. = 1.76) อยู่ในระดับปานกลาง และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หัวข้อเมื่อท่านมาเยี่ยมผู้ต้องขัง ท่านแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวต่อผู้ต้องขังเพียงใด ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 1.63, S.D. = 1.15) อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ด้านปัญญาพละ

(n = 278)

ข้อ	ด้านปัญญาพละ	ระดับการใช้หลักพละธรรม		แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	
1.	ท่านมีความรู้เพียงใดเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง	3.74	0.99	มาก
2.	ท่านมีความรู้เพียงใดเกี่ยวกับโทษของผู้ต้องขัง	3.72	0.88	มาก
3.	ท่านมีความรู้เพียงใดเกี่ยวกับการฝึกอาชีพหรือการศึกษาที่เรือนจำกลางสงขลาจัดให้แก่ผู้ต้องขัง	4.17	0.88	มาก
	โดยรวม	**3.88**	**0.92**	**มาก**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ด้านปัญญาพละ ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวม ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.88, S.D. = 0.92) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หัวข้อท่านมีความรู้เพียงใดเกี่ยวกับการฝึกอาชีพหรือการศึกษาที่เรือนจำกลางสงขลาจัดให้แก่ผู้ต้องขัง ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 4.17, S.D. = 0.88) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ หัวข้อท่านมีความรู้เพียงใดเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.74, S.D. = 0.99) อยู่ในระดับมาก และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หัวข้อท่านมีความรู้เพียงใดเกี่ยวกับโทษของผู้ต้องขัง ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 3.72, S.D. = 0.88) อยู่ในระดับมาก

4.3 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

ปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาของการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

ผู้ต้องขัง ไม่ค่อยเข้าใจญาติ บ่อยครั้งที่ยังเรียกร้องสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เงินฝาก ของกิน ของใช้ต่าง ๆ มองแต่ในมุมของตัวเองว่าอยู่ในเรือนจำ ไม่มีอิสรภาพ ไม่สามารถมีรายได้มาดูแลตัวเองได้ แต่ไม่เข้าใจว่าญาติก็ต้องลำบากหาเงินเพื่อมาเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามที่ผู้ต้องขังเรียกร้อง และผู้ต้องขังบางรายดูเหมือนจะยังคิดไม่ได้ว่าสิ่งที่ตัวเองทำลงไปเป็นความผิด ยังไม่รู้จักสำนึกผิด

2. ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

ควรจัดให้มีกิจกรรมปลูกจิตสำนึกให้แก่ผู้ต้องขัง เพื่อให้ผู้ต้องขังได้รู้และตระหนักว่าที่ตนเองต้องอยู่ในเรือนจำเพราะอะไร เพื่อที่เขาจะได้เข้าใจและกลับตัวกลับใจใหม่ ไม่เดินทางที่ผิดเหมือนที่ผ่านมาอีก และให้ผู้ต้องขังได้เห็นคุณค่าของตัวเอง ให้คิดเสมอว่าตัวเองสามารถกลับตัวเป็นคนดีของสังคมได้

4.4 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่องการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน ในประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณาแล้วบรรยาย (Descriptive) ให้เหตุผลสรุปประเด็นใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านศรัทธาพละ 2) ด้านวิริยะพละ 3) ด้านสติพละ 4) ด้านสมาธิพละ และ 5) ด้านปัญญาพละ ดังนี้

4.4.1 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิผู้ให้สัมภาษณ์ 10 ท่าน ดังนี้

1) นายคมจักร สุระคำแหง	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง
2) นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม	ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง
3) นายชรินทร์ จันวัฒนะ	หัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ
4) นายแหลมทอง เพชรรัตน์	หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ

5) นายบรรพต แก้วเกตุ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ

6) ญาติของผู้ต้องขัง นาย ก

7) ญาติของผู้ต้องขัง นาย ข

8) ญาติของผู้ต้องขัง นาย ค

9) นามสมมุติ นาย เอ ผู้ต้องขัง

10) นามสมมุติ นาย บี ผู้ต้องขัง

4.4.2 ผลการสัมภาษณ์มีดังนี้

1. เจ้าหน้าที่เรือนจำกลางสงขลา

การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

(1) ท่านนำหลักศรัทธาพละ (ความเชื่อ) มาเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา อย่างไร

ท่านที่ 1 นายคมจักร สุระคำแหง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง สัมภาษณ์วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ชี้มองถึงความเชื่อว่าคนทุกคนสามารถกระทำผิดได้และสามารถพัฒนาตนเองและกลับตนเป็นคนดีได้ เพื่อเป็นการส่งเสริมต่อสังคมต่อญาติ

ท่านที่ 2 นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง สัมภาษณ์วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า พูดให้กำลังใจกับญาติ เพื่อให้ญาติ มีความเชื่อมันยากมีความสำคัญแก่ผู้ต้องขัง เมื่อพ้นโทษออกไป ซึ่งอยากจะเป็นคนใจสำคัญไม่ให้ผู้ต้องขังกลับมากระทำผิดซ้ำอีก

ท่านที่ 3 นายชรินทร์ จันวัฒนะ หัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ สัมภาษณ์วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า อธิบายสร้างขั้นตอนให้ญาติเข้าใจในกระบวนการของเรือนจำและกฎระเบียบ สิทธิประโยชน์ ของผู้ต้องขังเพื่อเป็นการเสริมสร้างกำลังใจให้แก่ญาติของผู้ต้องขังและบอกว่าขั้นตอนต่าง ๆ สามารถทำให้ผู้ต้องขังกลับไปอยู่ในสังคมได้

ท่านที่ 4 นายแหลมทอง เพชรรัตน์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า อบรมในตัวผู้กระทำผิดซ้ำเพื่อให้กลับตนเป็นคนดี เพื่อเป็นกำลังใจให้แก่ญาติ

ท่านที่ 5 นายบรรพต แก้วเกตุ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สร้างทัศนคติต่อญาติว่ากรมราชทัณฑ์สามารถพัฒนาตัวผู้ต้องขังสามารถปรับตัวได้และสามารถกลับตนเป็นคนดีได้และสามารถกลับไปอยู่กับสังคมได้โดยต้องอาศัยตัวญาติเป็นผู้ขับเคลื่อนร่วมกับทางเรือนจำ

(2) ท่านนำหลักวิริยะพละ (ความเพียร) มาเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา อย่างไร

ท่านที่ 1 นายคมจักร สุระคำแหง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง สัมภาษณ์วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า พัฒนาในตัวของผู้ต้องขังในการใช้โปรแกรมต่อตัวของกรมราชทัณฑ์จัดมา เพื่อให้ผู้ต้องขังมีการเปลี่ยนแปลง ด้านความคิด ทัศนคติ เมื่อเจอญาติ เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงทำให้เห็นถึงการพัฒนาในการที่เป็นคนดีในสังคมต่อไป

ท่านที่ 2 นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง สัมภาษณ์วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เมื่อมีโอกาสในการพบปะกับญาติ คือ พยายามชี้แจงให้กับญาติมีความอดทน อบรมสั่งสอนให้ญาติมีกำลังใจ เพื่อเป็นเครื่องมือให้ผู้ต้องขังกลับตนเป็นคนดีไม่กลับมากระทำผิดซ้ำอีก

ท่านที่ 3 นายชรินทร์ จันวัฒนะ หัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ สัมภาษณ์วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ให้คำปรึกษาว่าให้มั่นใจในการคอยมาเยี่ยมเพื่อเป็นกำลังใจต่อตัวผู้ต้องขัง มั่นใจในการพูดจาและมอบข่าวสารในเชิงบวกต่อตัวญาติและผู้ต้องขัง

ท่านที่ 4 นายแหลมทอง เพชรรัตน์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เมื่อมีโอกาสได้พบปะหรือบรรยายให้แก่ เพื่อให้ญาติเป็นคนที่สำคัญในการทำให้ผู้ต้องขังในการปรับตัวเป็นคนดี

ท่านที่ 5 นายบรรพต แก้วเกตุ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เมื่อมีโอกาสในการออกไปพบญาติหรือประชาชนต้องพยายามอธิบายให้สังคมเข้าใจและให้กำลังใจต่อผู้ต้องขังที่พ้นโทษออกไป เมื่อมีโอกาสได้ทำงานเมื่อมีโอกาสในการหางานทำเพื่อไม่ให้ผู้ต้องขังกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

(3) ท่านนำหลักสติพละ (ความระลึกได้) มาเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา อย่างไร

ท่านที่ 1 นายคมจักร สุระคำแหง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง สัมภาษณ์วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า บรรยายและจัดนิทรรศการในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับญาติได้เห็นถึงพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้ต้องราชทัณฑ์ เช่น การให้การศึกษาการฝึกวิชาชีพ การอบรมที่ไปใช้คดีต่าง ๆ เพื่อให้ญาติได้เห็นค่าการเปลี่ยนแปลง

ท่านที่ 2 นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง สัมภาษณ์วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ให้ญาติเห็นความสำคัญ เมื่อครั้งตอนอยู่ด้านนอก คอยให้ญาติช่วยเตือนสติในการกระทำ ในตอนที่ต้องโทษ เพราะญาติคือกำลังใจอันดับแรกของผู้กระทำผิดซ้ำ

ท่านที่ 3 นายชรินทร์ จันวัฒนะ หัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ สัมภาษณ์วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า พูดคุยได้แล้วแนะนำให้ญาติมีกำลังใจ คิดถึงในส่วนดีเมื่อก่อนที่ทำต่อกันมา เพื่อมาเป็นสิ่งให้ญาติได้พูดคุยและเป็นการส่งเสริมกำลังใจให้กับผู้ต้องขังอีกทางหนึ่ง

ท่านที่ 4 นายแหลมทอง เพชรรัตน์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ตอบโดยรวมในข้อเสนอแนะ

ท่านที่ 5 นายบรรพต แก้วเกตุ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า อธิบายทำความเข้าใจกับญาติต่อโปรแกรมในการพัฒนาตัวของผู้ต้องขังที่ทางกรมราชทัณฑ์จัดให้เพื่อให้ญาติมีทัศนคติที่ดีต่อทางเรือนจำและตัวผู้ต้องคลังและคอยสนับสนุนในการจัดกิจกรรมระหว่างผู้ต้องขังกับญาติเพื่อเสริมสร้างกำลังใจทั้งตัวญาติและตัวผู้ต้องขัง

(4) ท่านนำหลักสมาธิพละ (ความตั้งใจมั่น) มาเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา อย่างไร

ท่านที่ 1 นายคมจักร สุระคำแหง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง สัมภาษณ์วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สร้างบรรยากาศที่ดีในการพบปะระหว่างญาติต่อผู้ต้องขัง **และ**จัดสถานที่ในการเยี่ยม และทำหลักธรรมต่าง ๆ สอดแทรกในสถานที่ต่าง ๆ หรือผ่านสื่อต่าง ๆ

ท่านที่ 2 นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง สัมภาษณ์วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า อบรมหรือบรรยายในความดีที่กระทำได้ กลับตนออกเป็นส่วนหนึ่งในสังคมได้ แต่มองในภาพรวมว่าตัวของผู้กระทำผิดซ้ำมีความสำคัญต่อญาติ

ท่านที่ 3 นายชรินทร์ จันวัฒนะ หัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ สัมภาษณ์วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า พูดคุยในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อตัวผู้ต้องขัง และให้คำปรึกษาในทางที่ดีต่อญาติเพื่อเป็นกำลังใจให้แก่ญาติ

ท่านที่ 4 นายแหลมทอง เพชรรัตน์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ตอบโดยรวมในข้อเสนอแนะ

ท่านที่ 5 นายบรรพต แก้วเกตุ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า จัดโปรแกรมในการบรรยายหากิจกรรมให้กับญาติในการเยี่ยม สร้างพลังบวกในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขัง

(5) ท่านนำหลักปัญญาพละ (ความรอบรู้) มาเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา อย่างไร

ท่านที่ 1 นายคมจักร สุระคำแหง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง สัมภาษณ์วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า จัดอบรมในสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งที่ดีให้กับผู้ต้องขัง และมีการจัด

อบรมให้กับประชาชน เช่น นักเรียน นักศึกษา เพื่อเป็นการเป็นประโยชน์ให้กับสังคม และอธิบายการให้โอกาส ผู้ต้องขังในวันที่พ้นโทษออกมา

ท่านที่ 2 นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง สัมภาษณ์วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ให้ข้อมูลในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการแก้ไข การฝึกวิชาชีพ การศึกษา ที่ได้รับไปในเรือนจำ และบรรยายสื่อสารให้กับญาติรับรู้ว่า ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำสามารถกลับตัวเป็นคนดีได้ เขาไปช่วยพัฒนาสังคมได้ สังคมให้โอกาส

ท่านที่ 3 นายชรินทร์ จันวัฒนะ หัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ สัมภาษณ์วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า บอกกล่าวให้ความรู้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตัวญาติ และตัวผู้ต้องขัง ในเรื่องข่าวสารต่าง ๆ ของกรมราชทัณฑ์ที่เป็นเรื่องในเชิงบวก เช่นการมีสิทธิ์รับอภัยโทษการมีสิทธิรับการพักโทษ เพื่อเป็นการเสริมสร้างกำลังใจต่อตัว ญาติของผู้ต้องขัง

ท่านที่ 4 นายแหลมทอง เพชรรัตน์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า อบรม ให้การศึกษา ฝึกวิชาชีพ เพื่อบอกให้เห็นว่าผู้ต้องขังมีการพัฒนาตัวเอง เมื่อกลับไปอยู่กับญาติเมื่อพ้นโทษ

ท่านที่ 5 นายบรรพต แก้วเกตุ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า นำเทคโนโลยีสมัยใหม่เช่นสื่อการเรียนรู้ทันสมัยหรือวิธีการต่าง ๆ มาบรรยายหรือจัดเป็นบอร์ดเพื่อให้ความรู้แก่ญาติในเรื่องยาเสพติดการ การศึกษาหรือวิธีการใช้ชีวิตให้มีความสุขกับสังคม

แนวทางการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

ท่านที่ 1 นายคมจักร สุระคำแหง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง สัมภาษณ์วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า

1) จัดอบรมและพัฒนาในตัวของผู้ต้องขังเพื่อพัฒนาในด้านจิตใจ ทัศนคติที่มีต่อสังคม จัดการฝึกวิชาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษจะได้มีอาชีพติดตัว

2) โปรโมทใช้โปรแกรมต่าง ๆ ผ่านทางสื่อในด้านต่าง ๆ ให้กับญาติ และประชาชนที่ไม่ได้รับรู้เพื่อให้สังคมได้เห็นว่าคนต้องโทษควรได้รับโอกาสจากสังคม มีที่ยืนในสังคม และที่สำคัญควรทำผู้นำทางศาสนามาอบรมกลมเกล้า ทั้งในตัวของผู้ต้องขัง เลยออกไปอบรมหนังสือลงโทษให้บุคคลภายนอกได้เห็นถึงคุณลงโทษเพราะเป็นให้กับสังคม

ท่านที่ 2 นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง สัมภาษณ์วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า

1) อบรมโดยใช้ธรรมะในการขัดเกลา หรือการใช้ชีวิตภายในเรือนจำของตัวผู้กระทำผิดซ้ำ

2) สื่อสารกับญาติโดยการให้ความสำคัญต่อญาติ คือ คนที่สำคัญที่สุดในการให้ค่าสังคมต่อผู้กระทำผิดซ้ำ

3) ฝึกอบรม ให้อาชีพ การศึกษา เพื่อให้ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำมีที่ยืนในสังคมเมื่อพ้นโทษ โดยการอบรมตามแนวทางธรรมะหรือศาสนา

4) สื่อสารกับญาติให้เห็นความสำคัญกับตัวผู้ต้องขังว่า ทุกคนสามารถแก้ไขได้ สามารถกลับไปเป็นคนดีของสังคมได้

ท่านที่ 3 นายชรินทร์ จันวัฒนะ หัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ สัมภาษณ์วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า พูดในเชิงบวก และปรับทัศนคติในการคิดของญาติผู้ต้องขัง เพื่อเป็นการปรับความเข้าใจว่าคนที่กระทำผิดและโดนจองจำในเรือนจำสามารถปรับตัวไปเป็นคนดี และสามารถอยู่ร่วมกับสังคม หลังจากพ้นโทษได้ อธิบายในเรื่องกฎเกณฑ์ และกดระเบียบของทางเรือนจำให้แก่ญาติเข้าใจ และอธิบายรายละเอียดในการปฏิบัติของผู้ต้องขังหรือความเป็นอยู่ด้านในให้ญาติเข้าใจ เพื่อเป็นการเสริมสร้างกำลังใจ ว่าข้างในไม่ได้โหดร้ายอย่างที่คิด ทุกอย่างขึ้นอยู่กับการปรับตัวของผู้ต้องขังและกำลังใจจากญาติเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด

ท่านที่ 4 นายแหลมทอง เพชรรัตน์ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า

1) สำหรับตัวผู้กระทำผิดซ้ำ ผู้ต้องขัง เธอจัดโปรแกรมอบรมตามคดี อายุ เพศ ในการศึกษา ฝึกวิชาชีพ อบรมแก้ไขตามโครงการต่าง ๆ ที่ทางกรมราชทัณฑ์จัด เตรียมให้โดยมีสอดแทรกหลักธรรม หลักพละ 5 เข้าร่วมด้วย เพื่อจะสื่อให้คาดว่าผู้ต้องขังมีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น สามารถกลับไปอยู่ในสังคมได้ สามารถกลับตนเป็นคนดีได้

2) ในส่วนของตัวญาติ คือพระใหญ่สื่อสารในช่องทางต่าง ๆ ว่า ผู้ต้องขังต้องการกำลังใจจากญาติเพื่อเป็น แรงกระทำให้ผู้ต้องขังปรับตัวเป็นคนดี ส่งเสริมการให้กำลังใจระหว่างกันและกันของผู้กระทำผิดซ้ำกับญาติ เพื่อให้กำลังใจซึ่งกันและกัน เช่น โครงการพบปะญาติแบบใกล้ชิด การจัดทำทศกัณฐ์ต่าง ๆ เป็นต้น กับการพัฒนาด้านต่าง ๆ ให้ญาติรับทราบว่า ทางเรือนจำมีกระบวนการ พัฒนาตัวผู้ต้องขัง และคาดว่าการรับรู้ว่าผู้กระทำผิดซ้ำสามารถกลับตนเป็นคนนี้ได้กลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้

ท่านที่ 5 นายบรรพต แก้วเกตุ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ สัมภาษณ์วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า จัดแนวทางพัฒนาตัวผู้ต้องขังที่กระทำผิดเพื่อ ไม่ให้หลังพ้นโทษกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก จัดการฝึกงานพัฒนาอาชีพให้การศึกษาแก่ตัวผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำเพื่อนำไปประกอบอาชีพในส่วนของญาติจัดกิจกรรมที่ยากและผู้กระทำผิดซ้ำได้ให้กำลังใจซึ่งกันและกันจัดบอร์ดหรือกิจกรรมเสริมสร้างความรู้และทัศนคติที่ดีต่อญาติเพื่ออธิบายถึงโทษการกระทำผิด การให้โอกาส และการให้กำลังใจ

2. ญาติผู้ต้องขัง

การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

(1) ท่านในฐานะเป็นญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด ท่านสร้างกำลังใจให้กับตนเองอย่างไร

ท่านที่ 1 ญาติของผู้ต้องขัง นาย ก สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิด ผู้ต้องขังเข้าไปอยู่ในพื้นที่ถูกกักบริเวณอย่างน้อยเขาก็ไม่ได้ไปไหน มีระเบียบวินัยในการใช้ชีวิตที่ถูกต้อง และสามารถทำให้คนทางบ้านอุ่นใจถึงความปลอดภัยในชีวิตผู้ต้องขัง

ท่านที่ 2 ญาติของผู้ต้องขัง นาย ข สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สร้างกำลังใจให้กับตนเองโดยการที่รอให้ผู้ต้องขังได้อภัยโทษ และไม่นานก็ออกมาใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขเราไม่ควรไปคิดมากเกี่ยวกับผู้ต้องขังควรให้กำลังใจตนเองด้วย

ท่านที่ 3 ญาติของผู้ต้องขัง นาย ค สัมภาษณ์วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า คิดแต่สิ่งดี ๆ ทำแต่สิ่งดี ๆ

(2) ท่านในฐานะเป็นญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด ท่านสร้างกำลังใจให้กับผู้ต้องขังอย่างไร

ท่านที่ 1 ญาติของผู้ต้องขัง นาย ก สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ให้กำลังใจโดยการใช้ชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ เช่น แนะนำให้ผู้ต้องขังสร้างอาชีพทำอาชีพในแต่ละวัน แนะนำให้เรียนหนังสือรวมไปถึงช่วยงานต่าง ๆ ที่ทำได้เพื่อลดภาระความเครียด และใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

ท่านที่ 2 ญาติของผู้ต้องขัง นาย ข สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า สร้างกำลังใจให้กับผู้ต้องขังโดยการบอกว่าสู้ ๆ นะเดี๋ยวก็พ้นโทษออกมาให้ทำตัวดี ๆ อย่าทำตัวไม่ดีเวลามาเยี่ยมผู้ต้องขังยิ้มให้เขา และทำหน้าตาที่ไม่มีการโกรธเคืองใด ๆ ผู้ต้องขังก็ได้ไม่มีความเครียด

ท่านที่ 3 ญาติของผู้ต้องขัง นาย ค สัมภาษณ์วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ให้กำลังใจและคอยแนะนำในการปรับปรุงตัว

แนวทางการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

ท่านที่ 1 ญาติของผู้ต้องขัง นาย ก สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า อธิบายรู้ถึงโทษข้อดีข้อเสียที่จะเกิดขึ้น และให้ผู้ต้องขังเข้าใจในการกระทำความผิด เพื่อจะได้ไม่ทำความผิดซ้ำในครั้งต่อไป

ท่านที่ 2 ญาติของผู้ต้องขัง นาย ข สัมภาษณ์วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ใช้หลักพละธรรมในเรื่องของการควบคุมสมาธิ ไม่ให้เกิดความฟุ้งซ่านได้ง่าย และใช้สติปัญญาควบคุมความประมาทของตนเองได้ด้วย

ท่านที่ 3 ญาติของผู้ต้องขัง นาย ค สัมภาษณ์วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เพื่อจะได้มีความคิดที่ดี จิตใจสงบ ไปใช้ในชีวิต

3) ผู้ต้องขัง

การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

(1) ท่านในฐานะเป็นผู้ต้องขังที่กระผิดซ้ำในคดียาเสพติด ท่านสร้างกำลังใจให้กับตนเองอย่างไรบ้าง

ท่านที่ 1 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ นาย เอ สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566ได้ให้สัมภาษณ์ว่า กระผมให้กำลังใจตนเอง ในเรื่องการศึกษาอบรมวิชาชีพต่าง ๆ ที่ทางเรือนจำจัดหาการอบรมวิชาชีพต่าง ๆ มาให้กระผมได้ศึกษาด้วยความตั้งใจ เพื่อจะได้มีความรู้ในการออกไปใช้ชีวิตข้างนอก เพื่อไม่ให้กลับไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก

ท่านที่ 2 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ นาย บี สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เข้ากองงานที่ถนัด และมีความชอบ เพื่อที่จะใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ในระหว่างที่ถูกคุมขัง และเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางฝ่ายควบคุมจัดขึ้น และให้กำลังใจตนเอง และกลุ่มเพื่อนผู้ต้องขัง

(2) ท่านในฐานะเป็นผู้ต้องขังที่กระผิดซ้ำในคดียาเสพติด ท่านสร้างกำลังใจให้กับญาติที่มาเยี่ยมอย่างไรบ้าง

ท่านที่ 1 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ นาย เอ สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566ได้ให้สัมภาษณ์ว่า กระผมให้กำลังใจญาติ โดยการบอกว่าออกไปจะตั้งใจทำงานสุจริต จะไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก ได้บอกญาติว่า ได้อบรมวิชาชีพในเรือนจำ ได้ศึกษาหาความรู้ที่ทางเรือนจำจัดหามาให้กับผม

ท่านที่ 2 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ นาย บี สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566ได้ให้สัมภาษณ์ว่า กรณีญาติมาเยี่ยมจะพูด และแสดงรอยยิ้มให้ญาติที่มาเยี่ยมรู้สึกว่าเราอยู่ข้างในอย่างมีความสุข พร้อมที่จะกลับไปอยู่ดูแลกัน ปฏิบัติตนให้ญาติเห็นว่ามีความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี

แนวทางการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

ท่านที่ 1 ผู้ต้องขัง นามสมมุติ นาย เอ สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566 ได้ให้สัมภาษณ์ว่า กระผมจะให้หลักปฏิบัติธรรมในการสวดมนต์ไหว้พระ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้มีจิตใจที่สงบ และมีสมาธิในการใช้ชีวิตในสังคม เพื่อให้กับผมจะได้มีสติไตร่ตรองในการใช้ชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นคนดีของสังคมต่อไป สัมภาษณ์วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ปฏิบัติตนไปในทางที่ดี ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยให้ดีกว่าตอนอยู่ด้านนอก แสดงให้เห็นว่าตัวผู้ต้องขังมีความตั้งใจที่จะแก้ไขในความผิดซ้ำที่เคยทำผิดพลาด และปฏิบัติตามข้อบังคับในเรือนจำ

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา” ผู้วิจัยขอนำเสนอ วัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

2. เพื่อศึกษาแนวทางการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ได้แก่ ญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา จำนวน 1,048 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา จำนวน 278 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซซี่และมอรแกน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง หัวหน้าฝ่ายควบคุมผู้ต้องขัง หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ ผู้ต้องขัง และญาติผู้ต้องขัง รวมทั้งสิ้น 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .723 ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ตอนที่ 2 การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

ตอนที่ 3 แนวทางการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมด้วยตัวเอง โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 278 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการโดยการนัดวันเวลาสัมภาษณ์กับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 คน จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา” นั้น พอสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 69.80 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 54.60 ประกอบอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 37.80 และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50

5.1.2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสติพละและด้านวิริยะพละอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านศรัทธาพละและด้านปัญญาพละอยู่ในระดับมาก และ ด้านสมาธิพละอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผลการวิจัยมีดังนี้

1. ด้านศรัทธาพละ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ญาติผู้ต้องขังเชื่อว่าเจ้าหน้าที่เรือนจำบ่มเพาะอบรมให้ผู้ต้องขังปฏิบัติตนเป็นคนดีอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ญาติผู้ต้องขังเชื่อว่าผู้ต้องขังจะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมขณะในอยู่เรือนจำกลางสงขลาอยู่ในระดับมาก และญาติผู้ต้องขังเชื่อว่าผู้ต้องขังจะได้รับการดูแลตามกฎระเบียบของเรือนจำกลางสงขลาอยู่ในระดับมาก

2. ด้านวิริยะพละ พบว่าโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ญาติผู้ต้องขังมีความเพียรพยายามในการเฝ้ารอการพ้นโทษของผู้ต้องขัง รองลงมาคือ ญาติผู้ต้องขังมีกล้าหาญในการอยู่ในชุมชนในขณะที่บุตรหลานเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา และญาติผู้ต้องขังมีความเพียรพยายามที่มาเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา

3. ด้านสติพละ พบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ญาติผู้ต้องขังเดินทางมาเยี่ยมผู้ต้องขังด้วยความเต็มใจ รองลงมาคือ ญาติผู้ต้องขังได้พบปะพูดคุยกับผู้ต้องขัง ท่านได้ให้กำลังใจและตักเตือนไม่ให้กระทำผิดซ้ำอีก และญาติผู้ต้องขังมีความใส่ใจต่อความรู้สึกของผู้ต้องขัง

4. ด้านสมาธิพละ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ญาติผู้ต้องขังมีความมั่นใจว่าผู้ต้องขังจะไม่กระทำผิดซ้ำ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ญาติผู้ต้องขังมาเยี่ยมผู้ต้องขังโดยพยายามสงบอารมณ์แห่งความโกรธอยู่ในระดับปานกลาง และญาติผู้ต้องขังมาเยี่ยมผู้ต้องขังและแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวต่อผู้ต้องขังอยู่ในระดับน้อย

5. ด้านปัญญาพละ พบว่า โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ญาติผู้ต้องขังมีความรู้เกี่ยวกับการฝึกอาชีพหรือการศึกษาที่เรือนจำกลางสงขลาจัดให้แก่ผู้ต้องขัง รองลงมาคือ ญาติผู้ต้องขังมีความรู้เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง และญาติผู้ต้องขังมีความรู้เกี่ยวกับโทษของผู้ต้องขัง

5.1.3 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลาสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. หลักศรัทธาพละ ควรจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการรับโทษของผู้ต้องขังเพื่อให้ทุกคนเชื่อว่าคนทุกคนสามารถกลับมาเป็นคนดีได้ รวมถึงการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างกำลังใจของญาติ

2. หลักวิริยะพละ ควรจัดกิจกรรมการให้คำปรึกษาและการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้ต้องขังมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง

3. หลักสติพละ ควรจัดกิจกรรมแบ่งปันความรู้และความรักระหว่างผู้ต้องขังและญาติเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ภายในครอบครัวนำสู่การให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

4. หลักสมาธิพละ ควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาจิตใจ ทัศนคติของผู้ต้องขัง รวมถึงการสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการฝึกวิชาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นเตรียมความพร้อมให้กับผู้ต้องขัง

5. ด้านปัญญาพละควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ต้องขังพัฒนาตนเองให้มีความรู้เพิ่มขึ้นโดยการได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่อไปนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสติพละและด้านวิริยะพละอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านศรัทธาพละและด้านปัญญาพละอยู่ในระดับมาก และ ด้านสมาธิพละอยู่ในระดับปานกลาง เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ 1) ญาติผู้ต้องขังเดินทางมาเยี่ยมด้วยความเต็มใจ 2) ญาติผู้ต้องขังสามารถอยู่ในสังคม 3) ญาติผู้ต้องขังเชื่อว่าเรือนจำดูแลบุตรหลานของตนเองได้และสามารถเป็นคนดีได้ และ 4) ญาติผู้ต้องขังมีความรู้เกี่ยวการกระทำผิดซ้ำ จึงมาเยี่ยมผู้ต้องขังเพื่อเป็นการให้กำลังใจ นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจุบันยาเสพติด จัดเป็นปัญหาสำคัญของโลกซึ่งการแก้ไขปัญหายาเสพติดจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันทั้งในระดับชาติและระดับชาติ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2546, หน้า 6) แต่อย่างไรก็ตามปัญหายาเสพติดก็ยังคงทวีความรุนแรง ไม่มีแนวโน้มลดลงมีแต่การขยายวงกว้างมากขึ้น นอกจากนี้ปัญหายาเสพติดยังเป็นต้นเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมที่สำคัญอีกด้วย ดังนั้น ปัญหายาเสพติดจึงไม่ใช่ปัญหาของคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นปัญหาของทุกคนในสังคมที่ต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหา การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนและร่วมมือกัน จากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความร่วมมือจากชุมชนในพื้นที่ด้วย หากชุมชนมีความเข้มแข็งและร่วมมือในการแก้ไขปัญหาก็จะนำไปสู่ชุมชนและสังคมที่ปลอดยาเสพติด ปัจจุบัน

ผู้ต้องขังคดียาเสพติดมีจำนวน 214,872 คน จากผู้ต้องขังทั้งหมด 267,665 คน (กรมราชทัณฑ์ ออนไลน์ ณ 1 กรกฎาคม 2565) นอกจากนี้ผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำเป็นจำนวนมาก คือ คดียาเสพติด สาเหตุมาจากหลายประการ ไม่มีหน่วยงานรับเข้าทำงานหรือสังคมไม่ให้โอกาส สังคมหรือสภาพแวดล้อมให้กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ไม่อยากทำงานอย่างอื่นเพราะเงินจากการค้ายาเสพติดได้มาโดยง่าย โดยเฉพาะเรือนจำกลางสงขลามีสัดส่วนของผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดสูง ซึ่งเรือนจำกลางสงขลาจึงมีเป้าหมายในการลดการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องราชทัณฑ์ (สถิติการเยี่ยมผู้ต้องขัง งานเยี่ยมญาติ ฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง เรือนจำกลางสงขลา, 2563) ดังนั้นเมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้นในสังคม สังคมจะต้องหาวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ในการจัดการกับคนที่ทำผิดละเมิดกฎเกณฑ์ของสังคมเพราะหากสังคมไม่จัดการกับคนที่ทำผิด ก็เท่ากับว่าสังคมยอมรับการกระทำผิดดังกล่าว แต่การที่สังคมจะจัดการกับคนที่ทำผิดอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อของสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัยเกี่ยวกับสาเหตุของการกระทำผิดและเหตุผล ที่จะต้องจัดการหรือปฏิบัติกับคนที่ทำผิดซึ่งจะเปลี่ยนไปตามยุคตามสมัย ตามสถานการณ์ ของแต่ละยุคโดยสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยจะมีจุดเน้นในวัตถุประสงค์และวิธีการที่จะปฏิบัติต่อคนที่ทำผิดหรือการลงโทษผู้กระทำผิดที่แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติหรือการลงโทษผู้กระทำผิดที่เกิดขึ้นในยุคต่าง ๆ ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน (นัทธี จิตสว่าง, 2547, หน้า 32)

5.2.2 แนวทางการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ประกอบด้วย (1) หลักศรัทธาพละ ควรจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการรับโทษให้กับญาติผู้ต้องขังได้รับรู้ เพื่อเป็นการสร้างกำลังใจและเชื่อมั่นในตัวผู้ต้องขัง (2) หลักวิริยะพละ ควรจัดกิจกรรมการให้คำปรึกษาและการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้ต้องขังมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง (3) หลักสติพละ ควรจัดกิจกรรมแบ่งปันความรู้และความรักระหว่างผู้ต้องขังและญาติเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ภายในครอบครัวนำสู่การให้กำลังใจซึ่งกันและกัน (4) หลักสมาธิพละ ควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาจิตใจ ทัศนคติของผู้ต้องขัง รวมถึงการสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการฝึกวิชาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นเตรียมความพร้อมให้กับผู้ต้องขัง และ (5) ด้านปัญญาพละควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ต้องขัง พัฒนาตนเองให้มีความรู้เพิ่มขึ้นโดยการได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของพระมหาวิวัฒน์ ปริชาโน พวกนิยม (2551, หน้า 35-36) ขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานเป็นเรื่องสำคัญยิ่งต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งการมีขวัญกำลังใจที่ดีจะก่อให้เกิดแรงจูงใจ กำลังใจ ความร่วมมือร่วมใจและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อีกทั้งยังเสริมสร้างความจงรักภักดี ความเข้าใจ อันดีและความสามัคคี ซึ่งส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานอุทิศสติปัญญาและกำลังความสามารถให้กับองค์การ ซึ่งจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจ เชื่อมั่นศรัทธาในองค์การที่ตนปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องพยายามทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีขวัญกำลังใจดีต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านศรัทธาพละ พบว่า ญาติผู้ต้องขังมีความเชื่อว่าผู้ต้องขังจะได้รับการดูแลตามกฎระเบียบของเรือนจำกลางสงขลามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เรือนจำจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านจิตวิทยาแก่ญาติผู้ต้องขังเกี่ยวกับการดูแลให้กำลังใจและใส่ใจผู้ต้องขัง

2. ด้านวิริยะพละ พบว่า ญาติผู้ต้องขังมีความเพียรพยายามที่มาเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลาต่ำที่สุด แต่ด้วยกฎระเบียบของเรือนจำทำให้ญาติสามารถเข้าเยี่ยมได้อาทิตย์ละครั้ง ดังนั้น เรือนจำกลางสงขลาควรจัดให้มีกิจกรรมเย่ญาติผ่านช่องทางออนไลน์ อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง

3. ด้านสติพละ พบว่า ญาติของผู้ต้องขังมีความสนใจต่อความรู้สึกของผู้ต้องขังต่ำที่สุด แต่ยังในระดับมากที่สุด เรือนจำกลางสงขลาควรจัดกิจกรรมเยี่ยมญาติแบบใกล้ชิดอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อให้ผู้ต้องขังและญาติมีโอกาสได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น เสริมสร้างกำลังใจซึ่งกันและกัน

4. ด้านสมาธิพละ พบว่า ญาติของผู้ต้องขังมาเยี่ยมผู้ต้องขังและแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวต่อผู้ต้องขังต่ำที่สุด เรือนจำกลางสงขลา ควรจัดกิจกรรมบรรยายด้านจิตวิทยา

5. ด้านปัญญาพละ พบว่า ญาติมีความรู้เกี่ยวโทษของผู้ต้องขังต่ำที่สุด จัดอบรมหรือติดป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยสำหรับผู้ต้องขัง

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมขวัญกำลังใจของญาติผู้ต้องขังเรือนจำกลางสงขลา ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางสงขลา

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกำลังใจกับพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำกลางสงขลา

บรรณานุกรม

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2563). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย มหามกุฏราชวิทยาลัย.* นครปฐม: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย นครปฐม.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(1) หนังสือทั่วไป:

ชูศรีวงศ์รัตนะ. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย.* พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: เทพนิรมิต.

นัทธี จิตสว่าง. (2547)**.** *หลักทัณฑวิทยา.* นนทบุรี: มูลนิธิพิบูลสงเคราะห์.

บรรยง โตจินดา. (2545). *องค์การและการจัดการ.* กรุงเทพฯ: รวมสาสน์.

ปรีชา นันตาภิวัฒน์ น.อ.(พิเศษ). (2544). *พจนานุกรมหลักธรรมพระพุทธศาสนา.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงแก้ว.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2547). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล.* กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม.

ฝ่ายบริหาร เรือนจำกลางสงขลา. (2550). *“เอกสารบรรยายสรุป” เรือนจำกลางสงขลา.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์.

ฝ่ายสวัสดิการ กองการเจ้าหน้าที่. (2544). *รวมกฎหมายราชทัณฑ์ ฉบับมาตรฐาน.* พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์.

พรชัย ขันตี. (2543). *ทฤษฎีและงานวิจัยทางอาชญา.* กรุงเทพฯ: บุ๊คเน็ท.

พรนพ พุกกะพันธุ์. (2544). *ภาวะผู้นำและการจูงใจ.* กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.

พระคันธสาราภิวงศ์. (2550). *โพธิปักขิยธรรม.* กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.

_____. (2550). *พระอภิธรรมเป็นพระพุทธพจน์โพธิปักขิยธรรม.* กรุงเทพฯ: ไทยรายวันการพิมพ์.

พระญาณโปณิกเถระ. (2544). *พลังแห่งสติ.* กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). (2553). *บทเรียนชีวิตจากคำพ่อ คำแม่.* ฉบับพิเศษ สอนลูกให้เก่งและเป็นคนดี. กรุงเทพฯ: บี มีเดีย.

พระธรรมธีรราชมหามุนี (โชดก ญาณสิทธิ ป.ธ.9). (2550). *คำบรรยายวิปัสสนากรรมฐาน.* กรุงเทพฯ: ประยูรวงศ์พริ้นท์ติ้ง.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2538). *พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ.* พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธรรมวิสุทธิกวี. (2544). *บทอบรมสมาธิภาวนาหลักสูตรชั้นต้น.* กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.

พระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). (2529). *พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พระสัทธัมมโชติกะ ธัมมาจริยะ. (2544). *ปรมัตถโชติกปฏิจจสมุปบาททีปนี.* กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระอาจารย์ ดร.ภัททันตะ อาสภมหาเถระ อัคคมหากัมมัฏฐานจริยะ. (2551). *จตุตาโร สติปัฏฐานา.* พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: หอรัตนชัยการพิมพ์.

มูลนิธิภูมิพล. (2558). *สทฺทนีติมาลาปกรณ์ สุตฺตมาลา (ฉบับภูมิพล).* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มูลนิธิภูมิพโลภิกขุ.

มูลนิธิภูมิพโลภิกขุ. (2535). *พจนานุกรมบาลี-ไทย ฉบับภูมิพโลภิกขุ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มูลนิธิภูมิพโลภิกุข.

รตนปญโญภิกขุ. (2556). *โพธิปักขิยธรรม ธรรมะภาคปฏิบัติสู่ความรู้แจ้ง.* สระบุรี: โพธิปักขิยธรรมสถาน

วรรณสิทธิ ไวทยะเสวี. (2556). *คู่มือการศึกษาพุทธศาสนาเบื้องต้น.* พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: มูลนิธิแนบมหานีรานนท์.

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปรินายก (เจริญ). (2552). *ธรรมาภิธานพจนานุกรม คำสอนพระพุทธศาสนา.* กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. (2550). นวโกวาท (ฉบับประชาชน). พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

ส่งศรี ชมภูวงศ์. (2554). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์.* นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2546). *รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2546.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

เสริน ปุณณะหิตานนท์. (2534). *การกระทำผิดในสังคม: สังคมวิทยา อาชญากรและพฤติกรรมเบี่ยงเบน.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรรมศาสตร์.

อรัญ สุวรรณบุปผา. (2518). *หลักอาชญาวิทยา.* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

(2) วิทยานิพนธ์/ สารนิพนธ์ และรายงานวิจัย:

จิรชาติ เชื้อภักดี. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญในการทำงานของบุคลากรทางการแพทย์ในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดอุตรดิตถ์.* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.

โชติมา ธุวังควัฒน์. (2552). *การสร้างขวัญและกำลังใจของพนักงานบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ที่สังกัดส่วนบริการลูกค้านครหลวงที่ 3.2.1*. (สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธนบุรี. กรุงเทพฯ.

ณัฏฐรัฐ จันทะโลก. (2553). *ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครูโรงเรียนเมืองพัทยา 5 (บ้านเนินพัทยาเหนือ) สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย*. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

ณัฐวุฒิ ยอดระบำ. (2549). *มูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดซ้ำคดีเกี่ยวกับทรัพย: ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดนนทบุรี.* (สารนิพนธศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร, กรุงเทพฯ.

ต่วนโรสณา โต๊ะนิแต. (2550). *ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดยะลา.* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

ธวัชชัย ฟักเทพ, พ.อ. (2551). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมเสมียนตรา สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม.* (ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต).มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

นัยวัฒน์ ผะเดิมชิต. (2563). *ศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเป้าหมายและโอกาสในการประกอบอาชญากรรมของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ในเขตกรุงเทพมหานคร.* (วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.

นิพันธ์ จำเนียรพันธุ์. (2551). *แนวทางการแก้ไขการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีเสพยาบ้า : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา.* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.

นิรามัย บุณยะกาญจน. (2542). *ขวัญของข้าราชการสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดที่ปฏิบัติงานอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

นุชนาฏ มุกุระ. (2554) . *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่.* (การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

เบญจมาส สมศรี. (2553). *แนวทางการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.* (สารนิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ผดุง วุฒิเอ้ย. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจของข้าราชการทหาร สังกัดสำนักงานพัฒนาภาค 3 จังหวัดเชียงใหม่.* (การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

พงศกร อินธิไชย. (2552). *การกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติดในเรือนจำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดเรือนจำกลางบางขวาง.* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

พณิณญา นาตาแสง. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการในสถานศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์.* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

พนิดา วรรณเวียง. (2553). *ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ กรมทหารสื่อสาร.* (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพฯ.

พระมหาวิวัฒน์ ปริชาโน พวกนิยม. (2551). *การศึกษาขวัญกำลังใจและแนวทางการพัฒนาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา.* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.

มนตรี บุนนาค. (2544). *วิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำในคดีเสพยาบ้า ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดกลางพิเศษ.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.

เรวัต อุบลรัตน์ ร.น., น.อ. (2551). *ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสายวิทยาการสื่อสาร: ศึกษากรณี กรมสื่อสารทหารเรือ กองทัพเรือ.* (ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

วรรณภา กลับคง. (2552). *ขวัญและกำลังใจของครูในการปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

วริศราศิริ สุทธิเดชา. (2564). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด ของผู้ต้องขังในคดีลักทรัพย์ : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ศุภกานดา สุขศรีวงษ์. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษของเด็กและเยาวชน ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.

สาธิต บุษยากุล. (2560). *สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชาย กรณีศึกษาเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.

สุรเชษฐ์ สุวพร. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์.* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.

สุเชาว์ ขมสนิท. (2560). *ศึกษาการกระทำผิดซ้ำในคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ของเด็กและเยาวชนในเมืองพัทยา.* (ภาคนิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สมุทรปราการ.

เอกรินทร์ วรรณเวศ. (2549). *การศึกษาสาเหตุและกระบวนการเป็นผู้ค้ายาบ้ารายย่อย : กรณีศึกษานักโทษในทัณฑสถานวัยหนุ่มกำแพงเพชร.* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.

(3) บทความ:

จันทร์สม จันทร์อินทร์. (2564). ปัญหาทางกฎหมายในการเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติดให้โทษ. *วารสารวิชาการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิค, 7*(2), 204-214.

วัฒนพงศ์ วงศ์ใหญ่. (2563). มาตรการทางกฎหมายกับผู้เสพยาเสพติดของไทย. *วารสารนิติ รัฐกิจและสังคมศาสตร์, 4*(1), 93-108.

สุชาวดี จันทร์เทียน. (2565). หลักเกณฑ์ในการเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ในระบบบังคับบำบัด. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 41*(2), 112-120.

อรรถพงศ์ เพ็ชร์สุวรรณ์. (2565). การประเมินผลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด จังหวัดสงขลา ปี 2563. *วารสารวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางสุขภาพ, 3*(1), 190-202.

อุนิษา เลิศโตมรสกุล. (2565). วิวัฒนาการแนวทางการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทย. *วารสารสหศาสตร์, 22*(1), 140-156.

(4) สัมภาษณ์:

สัมภาษณ์. ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง, 14 กุมภาพันธ์ 2566.

สัมภาษณ์. ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง, 10 กุมภาพันธ์ 2566.

สัมภาษณ์. หัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ, 10 กุมภาพันธ์ 2566.

สัมภาษณ์. หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ, 9 กุมภาพันธ์ 2566.

สัมภาษณ์. เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ. 9 กุมภาพันธ์ 2566.

สัมภาษณ์. ญาติของผู้ต้องขัง นาย ก, 8 กุมภาพันธ์ 2566.

สัมภาษณ์. ญาติของผู้ต้องขัง นาย ข, 8 กุมภาพันธ์ 2566.

สัมภาษณ์. ญาติของผู้ต้องขัง นาย ค, 10 กุมภาพันธ์ 2566.

สัมภาษณ์. ผู้ต้องขัง นามสมมุติ นาย ก, 6 กุมภาพันธ์ 2566.

สัมภาษณ์. ผู้ต้องขัง นามสมมุติ นาย ข, 6 กุมภาพันธ์ 2566.

บุคลานุกรม

บุคลานุกรม

1. นายคมจักร สุระคำแหง, ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง, 14 กุมภาพันธ์ 2566.
2. นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม, ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง, 10 กุมภาพันธ์ 2566.
3. นายชรินทร์ จันวัฒนะ, หัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ, 10 กุมภาพันธ์ 2566.
4. นายแหลมทอง เพชรรัตน์, หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ, 9 กุมภาพันธ์ 2566.
5. นายบรรพต แก้วเกตุ, เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ, 9 กุมภาพันธ์ 2566.
6. ญาติของผู้ต้องขัง นาย ก, 8 กุมภาพันธ์ 2566.
7. ญาติของผู้ต้องขัง นาย ข, 8 กุมภาพันธ์ 2566.
8. ญาติของผู้ต้องขัง นาย ค, 10 กุมภาพันธ์ 2566.
9. ผู้ต้องขัง นามสมมุติ นาย ก, 6 กุมภาพันธ์ 2566.
10. ผู้ต้องขัง นามสมมุติ นาย ข, 6 กุมภาพันธ์ 2566.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1) รศ.ดร.เดชชาติ ตรีทิพย์

วุฒิการศึกษา : Ph.D. (Sociology) Pune
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำแหน่งปัจจุบัน : ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหากุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
: อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์

2) พระมหาเอกกวิน ปิยวิโร.ดร.

วุฒิการศึกษา : รด. (รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำแหน่งปัจจุบัน : ประธานหลักสูตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหากุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

3) นายกาจก้อง รัตนะ

วุฒิการศึกษา : รป.ม (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตำแหน่งปัจจุบัน : ผู้บัญชาการเรือนจำกลางสงขลา

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๙

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๕ **วันที่** ๑๗ พฤศจิยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร รศ.ดร. เดชชาติ ตรีทรัพย์ ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ด้วย นายธวัชชัย ยืนยง นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติด ในเรือนจำกลางสงขลา (Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidivist in Songkhla Central Prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.เดชชาติ ตรีทรัพย์)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๙

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๕ **วันที่** ๑๗ พฤศจิยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร.

ด้วย นายธวัชชัย ยืนยง นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติด ในเรือนจำกลางสงขลา (Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidivist in Songkhla Central Prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตรวจแล้ว
๒๗/พ.ย./๖๕

มหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

วิทยาลัยสงฆ์สงขลา
ที่รับ 6367
วันที่รับ ๓๐ พ.ย. ๒๕๖๕
เวลา ๐๙.๐๐ น.

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๔

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ผู้บัญชาการเรือนจำกลางสงขลา

ด้วย นายธวัชชัย ยืนยง นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา (Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidivist in Songkhla Central Prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูศรีธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มอบหมายให้
- ○ ส่วนควบคุมฯ ฝ่าย.....
- ○ ส่วนพัฒนาฯ ฝ่าย.....
- ○ ส่วนสวัสดิการฯ ฝ่าย.....
- ○ ส่วนพัฒฯปฏิบัติ ฝ่าย.....
- ✓ ฝ่ายบริหารทั่วไป
- ○ สถานพยาบาล

(นายกาจก้อง ระยะ)
ผู้บัญชาการเรือนจำกลางสงขลา
๓๐ พ.ย. ๒๕๖๕

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวมรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๕

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรือนจำจังหวัดสงขลา	
เลขที่รับ	547
วันที่	๗ ก.พ. 66
เวลา	14:00 น.

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out)

เจริญพร ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดสงขลา

ด้วย นายธวัชชัย ยืนยง นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา (Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidivist in Songkhla Central Prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการทำสารนิพนธ์เรื่องนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out) บุคคลากรในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้ประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่าน จึงขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

☐ ดำเนินการ ☐ ตรวจสอบ ☐ พิจารณา/เสนอ
เรียน ผอ.จตร.สง
-เรื่องโปรดพิจารณาให้
ตามอนุเคราะห์
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
(นายอนันต์ ฉิมนวล)
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

☐ ฝ่ายบริหารทั่วไป
☐ ส่วนควบคุมฯ ☐ ฝ่ายควบคุมฯ
☐ ส่วนทัณฑปฏิบัติ ☐ ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ
☐ ส่วนพัฒนาฯ ☐ ฝ่ายฝึกวิชาชีพ
☐ ฝ่ายการศึกษา
☐ ส่วนสวัสดิการฯ ☐ ฝ่ายสวัสดิการ
☐ งานสังคมสงเคราะห์

(นายธวัช เอียดทิม)
ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดสงขลา
ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดสงขลา
๗ ก.พ. 2566

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรียน จำกลางสงขลา
เลขที่รับ ๖๓๒
วันที่รับ ๒๘ ก.พ. ๒๕๖๖
เวลารับ 08.00 น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร ผู้บัญชาการเรือนจำกลางสงขลา

ด้วย นายธวัชชัย ยืนยง นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา (Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidivist in Songkhla Central Prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายธวัชชัย ยืนยง ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มอบหมายให้
- [x] ส่วนลวบคุมฯ
  ฝ่าย.....
- [ ] ส่วนพัฒนาฯ
  ฝ่าย.....
- [ ] ส่วนสวัสดิการฯ
  ฝ่าย.....
- [ ] ส่วนพัฒฯปฏิบัติ
  ฝ่าย.....
- [ ] ฝ่ายบริหารทั่วไป
- [ ] สถานพยาบาล
- [ ] ส่วนรักษาการณ์

(นายกาจก้อง รัตนะ)
ผู้บัญชาการเรือนจำกลางสงขลา
๒๘ ก.พ. ๒๕๖๖

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๗๐๘

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง

ด้วย นายธวัชชัย ยืนยง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา (Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidivist in Songkhla Central Prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายธวัชชัย ยืนยง ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

(นายคมจักร สุระคำแหง)
ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง
๑๘ พ.ย. ๖๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๗๐๘

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง

ด้วย นายธวัชชัย ยืนยง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา (Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidivist in Songkhla Central Prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายธวัชชัย ยืนยง ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ยินดีให้การสัมภาษณ์

(นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม)
ผู้อำนวยการส่วนควบคุม
๑๐ ก.พ. ๒๕๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๗๐๘

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายชรินทร์ จันวัฒนะ

ด้วย นายธวัชชัย ยืนยง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา (Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidivist in Songkhla Central Prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายธวัชชัย ยืนยง ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ยินดีให้การสัมภาษณ์

(นายชรินทร์ จันวัฒนะ)
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาปฏิบัติ
๒๐ ก.พ. ๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๗๐๘

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นายแหลมทอง เพชรรักษ์

ด้วย นายธวัชชัย ยืนยง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา (Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidivist in Songkhla Central Prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายธวัชชัย ยืนยง ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ยินดีให้การสัมภาษณ์

(นายแหลมทอง เพชรรักษ์)
หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ
๑๗/พ/๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๗๐๘

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร นายบรรพต แก้วเกตุ

ด้วย นายธวัชชัย ยืนยง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา (Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidivist in Songkhla Central Prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายธวัชชัย ยืนยง ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ยินดีให้การสัมภาษณ์

(นายบรรพต แก้วเกตุ)
เจ้าพนักงานอบรมและฝึกวิชาชีพชำนาญงาน
9 / พ.ย. / 2565

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๗๐๘

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร ญาติผู้ต้องขัง

ด้วย นายธวัชชัย ยืนยง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา (Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidivist in Songkhla Central Prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายธวัชชัย ยืนยง ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ฝ่ายวิชาการ
สิธาภรณ์ กิจการ
๘ ก.พ. ๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๗๐๘

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร ญาติผู้ต้องขัง

ด้วย นายธวัชชัย ยืนยง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา (Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidivist in Songkhla Central Prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายธวัชชัย ยืนยง ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ยินดีให้สัมภาษณ์
อรุณ ช่วยสนุน
ญาติผู้ต้องขัง
๘ ก.พ. ๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๗๐๘

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร ญาติผู้ต้องขัง

ด้วย นายธวัชชัย ยืนยง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา (Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidivist in Songkhla Central Prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายธวัชชัย ยืนยง ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ยินดีให้สัมภาษณ์
สรุยุฒิ เหมทานน
ญาติผู้ต้องขัง
๑๐ ก.พ. ๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๗๐๘

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร ผู้ต้องขัง

ด้วย นายธวัชชัย ยืนยง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา (Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidivist in Songkhla Central Prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายธวัชชัย ยืนยง ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ยินดีให้สัมภาษณ์
น.ธ. ธรรมรัตน์ ยืนยงสกุลศิลป์
ผู้คุมขัง
๖ ก.พ. ๖๖.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๗๐๘

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร ผู้ต้องขัง

ด้วย นายธวัชชัย ยืนยง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา (Applying the Principles of Bala Dhamma to Encourage Relatives of Drug Recidivist in Songkhla Central Prison)" โดยมี ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายธวัชชัย ยืนยง ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ยินดีให้สัมภาษณ์
น.ร. ชัชรินทร์ แก้วทอง
ผู้สัมภาษณ์
๖ ก.พ. ๖๖

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด ในเรือนจำกลางสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อทราบการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย เพื่อนำผลมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา เพื่อให้มีกำลังใจต่อไป

2. แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา โดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดมาตราวัดเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

ขอขอบพระคุณ

ธวัชชัย ยืนยง

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง

2. อายุ

☐ 1. 18-30 ปี ☐ 2. 31-40 ปี

☐ 3. 41-50 ปี ☐ 4. 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐ 1. ประถมศึกษา ☐ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. ☐ 4. อนุปริญญา / ปวส.

☐ 5. ปริญญาตรีขึ้นไป

4. อาชีพ

☐ 1. เกษตรกร/รับจ้าง ☐ 2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

☐ 3. รับราชการ/รัฐสาหกิจ ☐ 4. แม่บ้าน / พ่อบ้าน

☐ 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. รายได้

☐ 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 2. 10,000-15,000 บาท

☐ 3. 15,001-20,000 บาท ☐ 4. 20,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านศรัทธาพละ					
1. ท่านเชื่อเพียงใดว่าผู้ต้องขังจะได้รับการดูแลตามกฎระเบียบของเรือนจำกลางสงขลา					
2. ท่านเชื่อเพียงใดว่าผู้ต้องขังจะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมขณะในอยู่เรือนจำกลางสงขลา					
3. ท่านเชื่อเพียงใดว่าเจ้าหน้าที่เรือนจำบ่มเพาะอบรมให้ผู้ต้องขังปฏิบัติตนเป็นคนดี					
ด้านวิริยะพละ					
4. ท่านมีความเพียรพยายามเพียงใดที่มาเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา					
5. ท่านมีความเพียรพยายามเพียงใดในการเผ้ารอการพ้นโทษของผู้ต้องขัง					
6. ท่านมีกล้าหาญเพียงใดในการอยู่ในชุมชนในขณะที่บุตรหลานเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา					
ด้านสติพละ					
7. ท่านเดินทางมาเยี่ยมผู้ต้องขังด้วยความเต็มใจเพียงใด					
8. เมื่อท่านได้พบปะพูดคุยกับผู้ต้องขัง ท่านได้ให้กำลังใจและตักเตือนไม่ให้กระทำผิดซ้ำอีกเพียงใด					
9. ท่านมีความใส่ใจต่อความรู้สึกของผู้ต้องขังเพียงใด					
ด้านสมาธิพละ					
10. เมื่อท่านมาเยี่ยมผู้ต้องขัง ท่านแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวต่อผู้ต้องขังเพียงใด					
11. เมื่อท่านมาเยี่ยมผู้ต้องขัง ท่านพยายามสงบอารมณ์แห่งความโกรธเพียงใด					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. ท่านมีความมั่นใจเพียงใดว่าผู้ต้องขังจะไม่กระทำผิดซ้ำ					
ด้านปัญญาพละ					
13. ท่านมีความรู้เพียงใดเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง					
14. ท่านมีความรู้เพียงใดเกี่ยวกับโทษของผู้ต้องขัง					
15. ท่านมีความรู้เพียงใดเกี่ยวกับการฝึกอาชีพหรือการศึกษาที่เรือนจำกลางสงขลาจัดให้แก่ผู้ต้องขัง					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

1) **ปัญหาของการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด ในเรือนจำกลางสงขลา**

.....

.....

.....

.....

.....

2) **ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด ในเรือนจำกลางสงขลา**

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

“การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา”

โดย

ธวัชชัย ยืนยง

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ ผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....

ที่อยู่ปัจจุบัน .....หมู่ที่ .....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์

วันและเวลาที่สัมภาษณ์ วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ตำแหน่งงาน .....

ตอนที่ 2 การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

2.1 ท่านนำ**หลักศรัทธาพละ**มาเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ท่านนำ**หลักวิริยะพละ**มาเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 ท่านนำ**หลักสติพละ**มาเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2.4 ท่านนำ**หลักสมาธิพละ** มาเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2.5 ท่านนำ**หลักปัญญาพละ** มาเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3

ตอนที่ 3 แนวทางการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ
ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ และการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสอบถาม
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด
ในเรือนจำกลางสงขลา

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม								
1	**เพศ** ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	**อายุ** ☐ 1. 18-30 ปี ☐ 2. 31-40 ปี ☐ 3. 41-50 ปี ☐ 4. 51 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	**ระดับการศึกษาก่อนต้องโทษ** ☐ 1. ประถมศึกษา ☐ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. ☐ 4. อนุปริญญา / ปวส. ☐ 5. ปริญญาตรีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	**อาชีพ** ☐ 1. เกษตรกร/รับจ้าง ☐ 2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ☐ 3. รับราชการ/รัฐสาหกิจ ☐ 4. แม่บ้าน / พ่อบ้าน ☐ 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	**รายได้** ☐ 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 2. 10,001-15,000 บาท ☐ 3. 15,001-20,000 บาท ☐ 4. 20,001 บาทขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
ตอนที่ 2 การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา								
1. ด้านศรัทธาพละ								
1	ท่านเชื่อเพียงใดว่าผู้ต้องขังจะได้รับการดูแลตามกฎระเบียบของเรือนจำกลางสงขลา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	ท่านเชื่อเพียงใดว่าผู้ต้องขังจะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมขณะในอยู่เรือนจำกลางสงขลา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	ท่านเชื่อเพียงใดว่าเจ้าหน้าที่เรือนจำบ่มเพาะอบรมให้ผู้ต้องขังปฏิบัติตนเป็นคนดี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2. ด้านวิริยะพละ								
4	ท่านมีความเพียรพยายามเพียงใดที่มาเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	ท่านมีความเพียรพยายามเพียงใดในการเฝ้ารอการพ้นโทษของผู้ต้องขัง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	ท่านมีกล้าหาญเพียงใดในการอยู่ในชุมชนในขณะที่บุตรหลานเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสงขลา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3. ด้านสติพละ								
7	ท่านเดินทางมาเยี่ยมผู้ต้องขังด้วยความเต็มใจเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
8	เมื่อท่านได้พบปะพูดคุยกับผู้ต้องขัง ท่านได้ให้กำลังใจและตักเตือนไม่ให้กระทำผิดซ้ำอีกเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
9	ท่านมีความใส่ใจต่อความรู้สึกของผู้ต้องขังเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4. ด้านสมาธิพละ								
10	เมื่อท่านมาเยี่ยมผู้ต้องขัง ท่านแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวต่อผู้ต้องขังเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
11	เมื่อท่านมาเยี่ยมผู้ต้องขัง ท่านพยายามสงบอารมณ์แห่งความโกรธเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
12	ท่านมีความมั่นใจเพียงใดว่าผู้ต้องขังจะไม่กระทำผิดซ้ำ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5. ด้านปัญญาพละ								
13	ท่านมีความรู้เพียงใดเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
14	ท่านมีความรู้เพียงใดเกี่ยวกับโทษของผู้ต้องขัง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
15	ท่านมีความรู้เพียงใดเกี่ยวกับการฝึกอาชีพหรือการศึกษา ที่เรือนจำกลางสงขลาจัดให้แก่ผู้ต้องขัง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา								
1	ปัญหาของการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสัมภาษณ์
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด
ในเรือนจำกลางสงขลา

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 2 การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา								
1	ท่านนำ**หลักศรัทธาพละ**มาเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	ท่านนำ**หลักวิริยะพละ**มาเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	ท่านนำ**หลักสติพละ**มาเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	ท่านนำ**หลักสมาธิพละ**มาเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	ท่านนำ**หลักปัญญาพละ**มาเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 3 แนวทางการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา								
1	แนวทางการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

สรุป การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสอบถาม
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด
ในเรือนจำกลางสงขลา

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 2 การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด ในเรือนจำกลางสงขลา							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
7	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
8	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
9	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
10	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
11	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
12	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
13	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
14	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
15	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดในเรือนจำกลางสงขลา

Case Processing Summary

	N	%
Valid	30	100.0
Excluded[a]	0	.0
Total	30	100.0

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.723	15

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
AB1	54.9333	27.720	.468	.694
AB2	55.2333	26.668	.613	.679
AB3	55.0000	27.655	.605	.686
AB4	54.6333	29.068	.381	.705
AB5	54.3667	28.792	.481	.699
AB6	54.9000	27.541	.481	.692
AB7	54.2333	30.323	.353	.712
AB8	54.3333	30.023	.338	.711
AB9	54.2333	30.323	.353	.712
AB10	57.8000	30.717	.056	.739
AB11	56.1000	24.300	.251	.760
AB12	55.1333	30.326	.079	.738
AB13	55.8000	28.579	.285	.713
AB14	55.6000	28.317	.327	.708
AB15	55.5667	26.737	.635	.678

ภาคผนวก ฉ
หนังสือจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ที่ จว. ๒๑๕/๒๕๖๖

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๑. ชื่อโครงการวิจัย

ชื่อเรื่อง : การใช้หลักพละธรรมต่อการเสริมสร้างกำลังใจให้กับญาติผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติด ในเรือนจำกลางสงขลา

TITLE : APPLICATION THE PRINCIPLE OF BALA DHAMMA TO ENCOURUGE RELATIVE OF DRUG RECIDVISTS IN SONGKLA CENTRAL PRISON

๒. ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย

ธวัชชัย ยืนยง

๓. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน

คณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ มติที่ ๓๒๖/๒๕๖๖ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการทำวิจัยในคน โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ และไม่ก่อให้เกิดภยันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง และผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

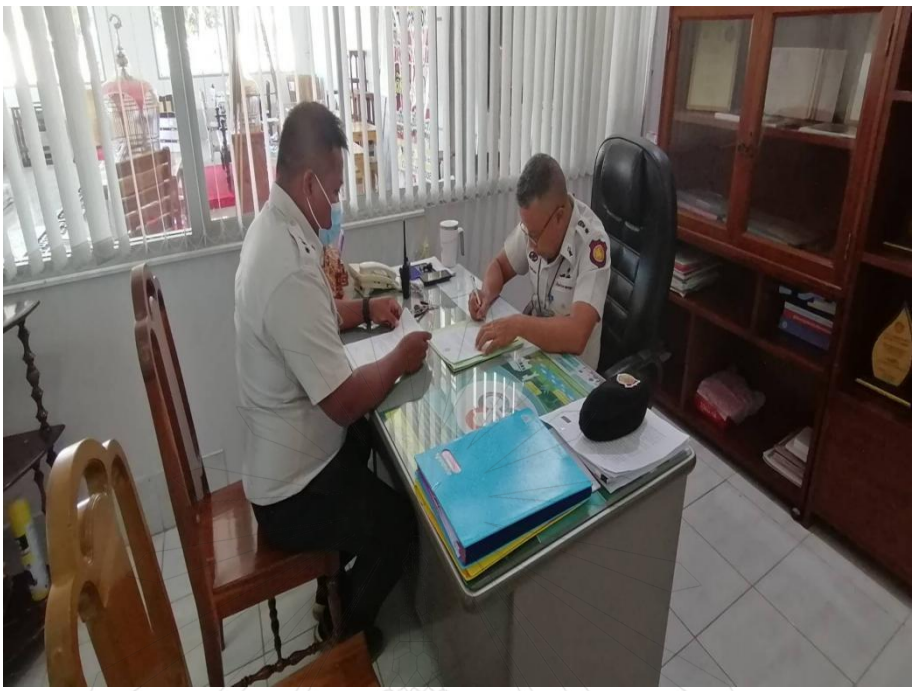
จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ ตั้งแต่วันที่ออกเอกสารรับรองผลการพิจารณาการทำวิจัยในคนฉบับนี้ จนถึงวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ออกให้ ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ลงนาม

(พระมหามฆวินทร์ ปุริสุตฺตโม, ผศ.ดร.)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ช
รูปภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

นายคมจักร สุระคำแหง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง
วันที่สัมภาษณ์ 14 กุมภาพันธ์ 2566

นายณชัยพัสร์ พิทักษ์ธรรม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการส่วนควบคุม
วันที่สัมภาษณ์ 10 กุมภาพันธ์ 2566

นายบรรพต แก้วเกตุ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ
วันที่สัมภาษณ์ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566

นายชรินทร์ จันวัฒนะ ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ
วันที่สัมภาษณ์ 10 กุมภาพันธ์ 2566

นายแหลมทอง เพชรรักษ์ ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ
วันที่สัมภาษณ์ 9 กุมภาพันธ์ 2566

นางจิราภรณ์ กิจการ ตำแหน่ง ญาติผู้ต้องขัง
วันที่สัมภาษณ์ 8 กุมภาพันธ์ 2566

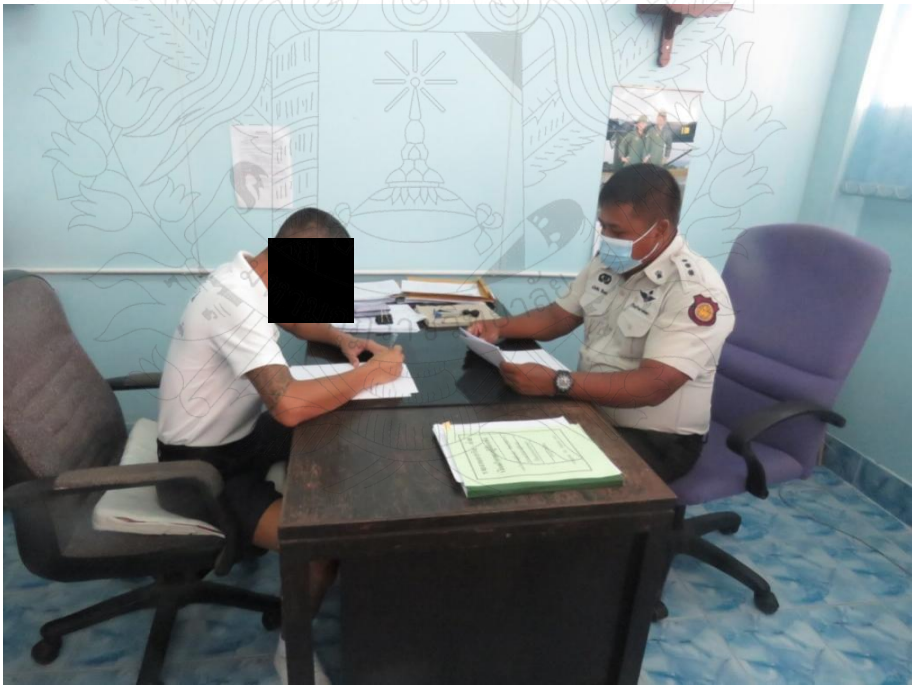
นายณัฐวุฒิ เหมทานนท์ ตำแหน่ง ญาติผู้ต้องขัง
วันที่สัมภาษณ์ 10 กุมภาพันธ์ 2566

นางอรุณี ยิ่งดำนุ่น ตำแหน่ง ญาติผู้ต้องขัง
วันที่สัมภาษณ์ 8 กุมภาพันธ์ 2566

น.ช. ก ตำแหน่ง ผู้ต้องขัง
วันที่สัมภาษณ์ 6 กุมภาพันธ์ 2566

น.ช. ข ตำแหน่ง ผู้ต้องขัง
วันที่สัมภาษณ์ 6 กุมภาพันธ์ 2566

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	:	นายธวัชชัย ยืนยง
วัน/เดือน/ปีเกิด	:	10 พฤศจิกายน 2527
สถานที่เกิด	:	จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	:	วิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต (วศ.บ.) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ประสบการณ์ทำงาน	:	นักทัณฑวิทยาปฏิบัติการ สังกัดเรือนจำกลางสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
ที่อยู่ปัจจุบัน	:	163/56 หมู่ที่ 4 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000